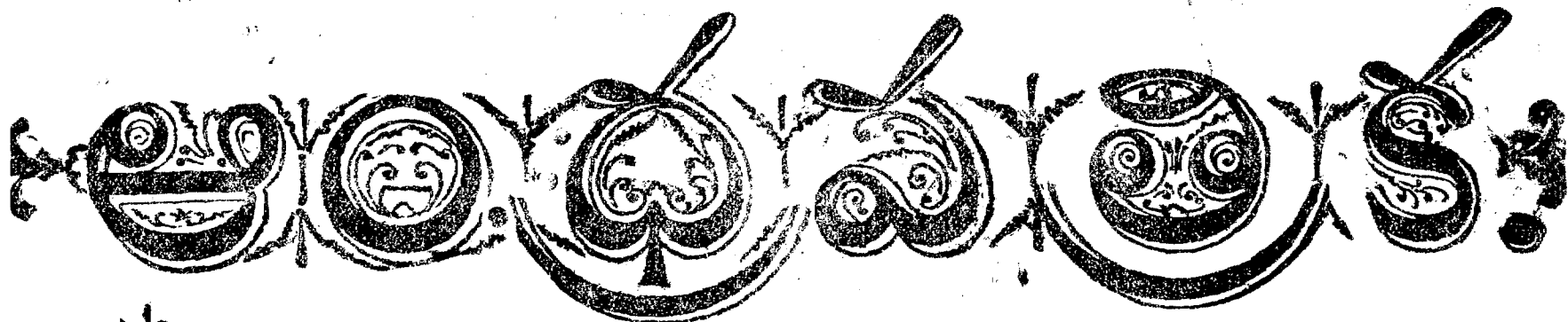

Register No. M. III2.

Post Box No. 212.

ని డి ప్రి క 1-కి 0-1-6

Telephone No. 544.

310966

ప్రతి దినము ప్రకటింపఁబడును.

Vol. 11
సంపుటము ౧౧

చెన్న పట్టణము 1924 ఏ నం॥ సెప్టెంబరు నెల 15-వ తేది సోమవారము
శ్రీ రక్తాక్షినామ సంవత్సరము, భాద్రపదమాస బహుళ ద్వితియ ౨.

No. 140
సంచిక ౧౪౦

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గాఢ గొప్పవారిచే వేలకు వేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది. పంచభావ చీటి కూచి కొనిన మోనముగలుగుడు.

అమృతాంజనము నకలవిద

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల తాపును,
చర్మపు నొప్పుల తొలగించును, పోట్లగొట్టును.
బెణుకుల భేదించును వాపుల రోపుమాపును.
వర్షము తగ్గించును దురదనుతొలగించును.

నొప్పులకు నంజీవివంటిది

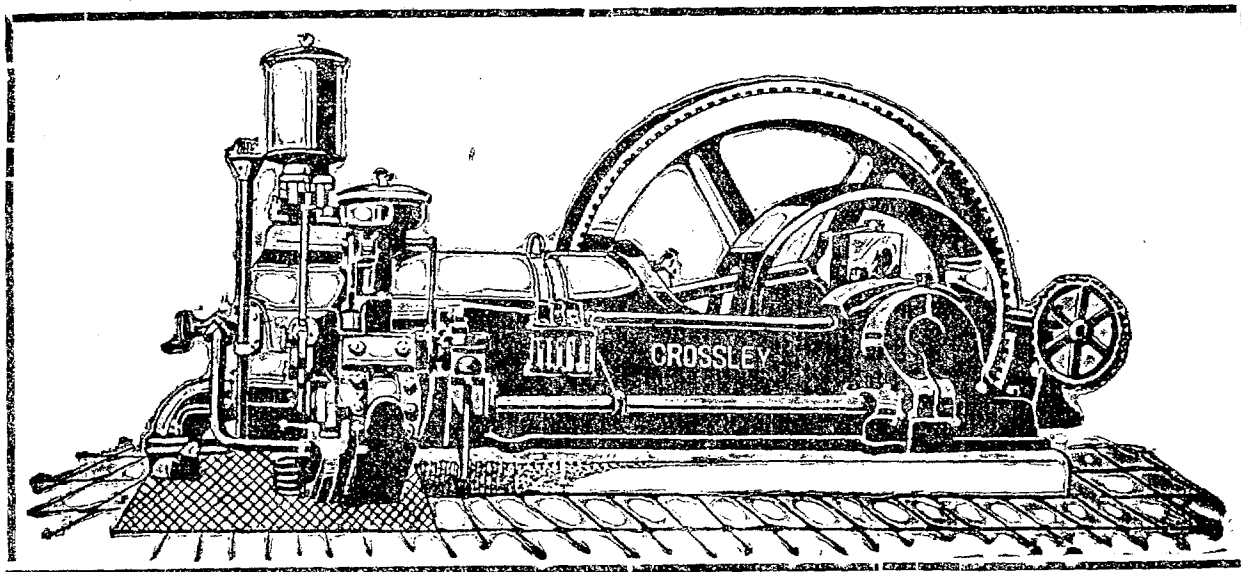
మందును రుద్దగానే చెయ్యట పట్టుటవలన శరీర
మందలి నొప్పుదార్ధమలను తొలగించి యహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తీసివేసును.
విదేశములలో కూడా వాడుచున్నారు.

చక్కనిడబ్బీతో నహా నీసా 1-కి ర్వు 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్వు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టి వీధి మద్రాసు లేక, బొంబాయి

క్రాస్సిగాను ఆండ్ ఆయిల్ ఎంజినులు

ప్రపంచమునందు మిక్కిలి శ్రేష్ఠమైనవి, మితవ్యయముగలది.

మిక్కిలి శ్రేష్ఠ
మైనరకము. ఇం
టర్నల్ కంబస్టన్
న్ ఎంజినులు త
యారు చేయుట
యందు 50 సంవ
త్సరముల అను
భవము గలదు.

నూతన ఎంజిన్
రింగు శాస్త్రము
నందు తెలుపబడి
న పకారము సరి
యైన ప్రైము
మూవరు మొద
లగు వాటితో
గలదు.

అనుభవము జాస్తిగానుండనవసరములేదు. మిక్కిలి సరసమైన క్రూజాయిల్ నూనెను ఎంజినుకు ఉపయోగించవచ్చును. మిక్కిలి మితవ్యయముగలది

ఎంజినిర్లు, రైలుమిల్లు స్వంతదారులు; వ్యవసాయదారులు, యితరులు మాకు వ్రాయకోరెదము.

క్రాస్సిబ్రదర్సు (లిమిటెడ్) 14, బ్రాడ్వే, మద్రాసు

ఇంపీరియల్ సినిమా హౌస్, తిరువళ్ళీ

18-9-24 శనివారమునుండి 18-9-24 తేది మంగళవారమువరకు సాయంత్రము 6-15 ప్రదర్శనము 2 ఆటలు రాత్రి 9-30 శని, ఆదివారములో మధ్యాహ్నము 3-15 కూడ గలదు.

ది మిస్ రీ ఆఫ్-13

మొదటి 10 భాగములు చూపబడును.

(953) వెలింగుటన్ సినిమా

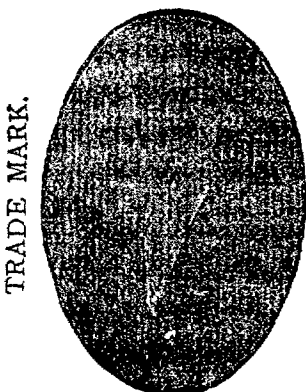
18-9-24 శనివారమునుండి 19-9-24 శుక్రవారమువరకు సాయంత్రము 6-15 ప్రదర్శనము 2 ఆటలు రాత్రి 9-30 శని, ఆదివారములందు మధ్యాహ్నము 3-15 కూడ గలదు 4-వ వారము-8 భాగములు. యూనివర్సల్ గార్నియన్ సినిమాత్

"ది బీస్టు ఆఫ్ సారడైస్"

క్రూరమైన అడవిపుంగవులు భీరులైన విల్లియం డెస్సాండ్ & ఎలిక్ సెడ్జ్విక్ సాహసకృత్యములు చూడదగినవి. న్యూస్, కామిక్ కూడ చూపబడును.

ముప్పన సోమరాజు లంఘి వీరాజు.

పెద్దాపురము పోస్టు.

విజ్ఞాపన
స్వదేశము
1918 సంవత్సరం
సంచిమేము వనదేశము
నపండించుచున్న పట్టు
లో మాస్టర్స్ లోనే
వడుకుట, నేయట, రం
కులవేయట మున్నగు
పలకలన వివిధరకముల

వస్త్రములపనులగులతో చిత్రవిచిత్రమైన జీసాదా అంచులు కమ్ములతోను తయారుచేయించి పర్రకులకు తదితరులకు విక్రయించుచుంటిమి. కాకినాడలో జరిగిన 88వ అఖిలభారత కాంగ్రెసువత్సవదర్శనమున మాబట్టలను ప్రదర్శించినటులను అవిదేశీయులలోని పట్టువస్త్రములు అన్నిటిలోన ఎక్కువనాణ్యమైనవిగా అందరకు తెలిసేయున్నది. ప్రదర్శనమునగురించి వ్రాయుచు మాబట్టలనుగురించి పీయూష కాంతిభోమగారు అమృతఖబారు ప్రతీకాయందు ఇట్లు వ్రాసిరి:

"... ఇతర కాంగ్రెసుసభ్యులు వారున్న మరెవరికర ప్రజలకూడ అన్నిరకములభిక్షరన్ను ప్రదర్శించిరి. ఇంకను ఎందఱో కలరు, అందరిని ఇచ్చట ఏకరువుపెట్టుటకు పిలువేడు. పట్టువస్త్రములు అనేకరకములు ప్రదర్శింపబడినవి. పెద్దాపురం వర్తకులు ముప్పనసోమరాజు వీరాజుగార్లు పట్టుకు త్రేరియములును ధోవతులును వర్తకు డ్దులు కోటుగుడ్డులును తలగుడ్డులును చీరలును మున్నగురకములును ప్రదర్శించిరి. తెంగుకూరు అస్సామివారు కూడ ప్రదర్శించిరి "

పట్టువస్త్రములనుగురించి వ్రాయుటలో మాకంపెనీయొక్క అడ్వెన్సును రకములను విపులముగా వ్రాయుటవలన దేశము స్వదేశీవస్తు పరిశ్రమలలో మాప్రాముఖ్యమును గ్రహించి స్వదేశీ నభివృద్ధి పరచెదరుగాక. చెన్నపురిరాజధానిలో ప్రతిపట్టణము నందును మాబట్టలు దొరకును.

కొందరువర్తకులు తయారుచేయుచున్న రకములలోనే నాణ్యము తక్కువఅయిన బట్టలనువిక్రయించి మారకములని మోసపుచ్చుచున్నారగాన అందరియొక్క జాగ్రత్తరతు మాప్రతి బట్టియందు ఫుండేమాట్రేడ్ మార్కును ఇందున ప్రచురించితిమి.

ఇంద్రజాల మహేంద్ర జాలము

ఈ అపూర్వగ్రంథములో జర్మనీ గారడి, యోగదృష్టి వాస్తవములు, ఇంగ్లీషు ఇంద్రజాలము మంత్రకాత్రము, యంత్రములు, ఆమెరికావారి చీట్లపేక భూతవైద్యము, తమాషాలు విచిత్ర వినోదవిద్యలు గలవు. ఇంగ్లీషు గాక మనుష్యుని మాయముచేయుట, మామిడిచెట్టును పుట్టించుట, జీవులతో మూఢియగుట కీరరములేని తలకాయచేత మాటలాడించుట భూమిపైన గజముయెత్తిన గాలిలో మనుష్యుని నిధారముగా గిల్లుట మొదలగు విచిత్రములు అనేకము లున్నవి. ఈ గ్రంథములు చదివిన అత్యద్భుతముగా మేజిక్ చేయగలరని గ్యారంటీ యిచ్చుచున్నాము. దీని వెల 4-0-0 లు (211883-6) డి. ఎల్. బాగుగడం కాశీగూడు. 20 గో. బా. గురుజింలా.

చెన్నపురి బజారుధరలు

సెప్టెంబరు 15-వ తేది సోమవారము

(1) థాన్యములు

దనియాలు బా 1-కి రు 30.0-0 మొదలు 42.0-0 వరకు	
బియ్యము బస్తాలు మొదలు వరకు	
కుసుమ తెనాలి ,, ప 43 గలవి రు 14.0-0 14.8-0	
నెలూరివి ,, డిటా ,, 16.8-0 17.0-0	
డిల్లీవి ,, డిటా 45 గలవి ,, 16.8-0 17.0-0	
రాగులు రా. 164 బస్తా 1-కి ,, 8-12-0 9-0-0	
నవ్వులు ,, ,, 22.0-0 24.0-0	

(2) పవ్వుధాన్యములు

కందులు బస్తా 1-కి రు 205 రు 11.0-0 రు 12.0-0	
సెనగలు ,, డిటా ,, 11.4-0 12.8-0	
పెసలు ,, డిటా ,, 11.8-0 12.4-0	
మినుములు ,, డిటా ,, 13.0-0 16.0-0	
ఉలనలు ర 164 ,, ,, 9.4-0 11.4-0	

(3) నూనె వస్తువులు

నవ్వులనూనె బా 1-కి రు 170.0-0 175.0-0	
నెయ్యి మ 1-కి ,, 14.0-0 26.0-0	
కొండాపురం వేరుసెనగపవ్వుబా1-కి ,, 60.0-0 62.0-0	
ఇతరప్రదేశము ,, ,, 55.0-0 58.0-0	
వేరుసెనగనూనె గానుగ బా 1-కి రు 143 మిషన్ నూనె 186	
ఆముదమునూనె బా 1-కి రు 190.0-0	

(4) చిల్లర వస్తువులు

చాయపసుపు బా 1-కి రు 205.0-0 210.0-0	
కూరపసుపు ,, రు 140.0-0 160.0-0	
మిరపకాయలు(గుంటూరివి) బా1-కి రు 105.0-0 140.0-0	
గుంటూరుపాయకటు నీలిమందు మణుగు 1-కి రు 45, 50	
కాళహస్తీపాయకట్టు ,, రు 60, 70	
తెల్లము బా 1-కి రు 35.0-0 60.0-0	
చింతపండు బా 1-కి రు 30.0-0 49.0-0	

(5) ఇనుము

పట్టారకంబా 1-కి వ రు 82.8-0 88.0-0	
చదరం ,, 83.0-0 88.0-0	
రవుండు ,, 83.0-0 86.0-0	

(6) లోహములు

వెండి 100 కులంకు రు 78.0-0 82.8-0	
బంగారము, కులము 1-కి రు 24.2-0 24.10-0	
సవరను 1-కి 15.6-9	
ఇత్తడి బా 1-కి రు 265.0-0 272.0-0	
రాగి డిటా రు 30.0-0 305.0-0	
అస్కాచక్కెర బా 1-కి రు 40.0-0 40.4-0	

(7) రంగులు అలిజరై ను

అవుకృష్ణము 20 డిగ్రీలు రు 78.0-0	
తొట్టికృష్ణము డిటా ,,	
సింహం డిటా ,,	
గురం డిటా ,,	

(8) దూది

బొండా వెట్టు బారువ 1-కి రు 320.0-0	
------------------------------------	--

(9) నూలు

కోయంబుత్తురు నెం 10 1/2 పెట్టె 1-కి రు 9.12-0	
మధుర నెం 12 1/2 పెట్టె 1-కి రు 8.7-0	
పుల్లూరు మేనుగ నెం 8 1/2 పెట్టె 1-కి రు 8.12-0	
అమామదాబాదు నెం 12 1/2 పెట్టె 1-కి రు 9.3-0	
డిటా నెం 14 డిటా రు 10.2-0	
మోలాపూరు నెం 20 రు 12.3-0	
జపాన్ నెం 20 రు 12.4-0	
,, ,, 40 ఏ లేదీలు అయినను రు 15.13-0	
గోకాకు నెం 12 1/2 రు 9.15-0	
వడ్డాక్ నెం 24 1/2 రు 12.4-0	

నేత్రాంజనము

డబ్బీ 1-కి రూ. 0.4-0

ఈ కాటుకలలో పచ్చకర్పూరము మొదలగు మంచి వస్తువులు చేర్చబడినవి. అందరును సామాన్యముగ వాడతగినది. కండ్లకు ఏవిధమైన జబ్బుచుచేయదు. ఈకాటుకను విడువక కొద్ది దినములు పెట్టుకొనిన కంటిమంటలు, ఎలుపులు, పుసికట్టుట, కండ్లు అంటుకొనుట, కంటిరుడలు, కండ్లమసకలు మొదలగు మానసు. డబ్బీలో పావులాయెత్తు కాటుకమాత్రమేయుండును.

అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి.

గోదావరి యేజిస్ సీ-పోలవరం

(స్వకీయవిలేజిరి)

కాలమానము

కడచినవారములో వర్షములధికము. చెరువులు చాల భాగమునిండినవి. ఊర్లులు ప్రారంభమైనవి. మెరకసశ్యములు బాగుగా పెరుగుచున్నవి.

గోదావరినది

ఈమధ్యగోదావరి చాలయంపడవముగా పొంగునని తెలి గ్రాములు వచ్చినవని గ్రామములో టమ్మువేయించిరి. కాని అట్టి యంపడవమేమియు గలుగలేదు.

కాంగ్రెసు ప్రచారము

శ్రీయుత పుసులూరి శోడండరామయ్యగారు శ్రీయుత చేబియ్యం సోమయ్యగారు శ్రీమతి బ్రహ్మజ్యోతిస్సుల లక్ష్మీనర సమ్మగారు యాడివిజ్జలో గడిచిననెల అంతా గ్రామగ్రామము తిరిగి ఖద్దరుబట్టలమ్మిరి. ఖద్దరుడిపోతు పెట్టుబడిసామ్ము విరివి గావనూలుచేసి తనూలముగా రాట్టములు మగ్గుములు గ్రామము లలో నెలకొల్పి ఖద్దరు నిర్మాణాభివృద్ధికి వలయుప్రయత్నము చేయుచున్నారు. దేశభక్తులైన తమశక్తికొలది వాటాలను కొని తమసానుభూతిని జూపెదరుగాక.

కన్నాపురం - ధర్మవైద్యము

పోలవరండివిజ్జ కొంకా కన్నాపురం గ్రామములో శ్రీయుత గెరటయ్యగారు చాలామోతుబరులును పలుకుబడిగల వారును అయియున్నారు. వీరికి పేదవారియందు ప్రేమమెండు. క్రమక్రమముగా వీరికి భూతదయయు దైవభక్తియు ప్రబలియి వ్వడు దైవప్రార్థన చేజాంతగోష్ఠి మున్నగు సత్కాలక్షేపము చేయుచుండురు. వీరు తమసాతత్య నాకర్ల శ్రేగాక తదితరులకు కూడ మందులు తెప్పించియిచ్చి వైద్యసహాయము లేని ఈవిజన్ జనులకు గొప్పసేవ చేయుచున్నారు. భూములనిచ్చియు గింజల నిచ్చియు ధనము పెట్టుబడియిచ్చియు పేదజనుల కనేకవిధముల తోడ్పడుచుండురు. వీరిసజ్జానములు పెంపొందింపజేసి వీరికి భగవంతుడు ఆయురారోగ్య సిరిసంపద తానంసగాక.

ఏజిస్రోడ్ల దుస్థితి

1. పోలవరం కన్నాపురంకోట్ల దొండపూడి లక్ష్మీపు రంగ్రామములమధ్య రొయ్యపడి బండ్లు డిగబడిపోవుటచేతను పశువులు మనుష్యులు నడుచుట దుర్లభముగా నుండుటచేతను చాల యిబ్బంది గానున్నది. జిల్లా పోర్టు పరిపాలనలో కూడ డిజిటీస్ డిగబడి ప్రజలయర దృష్టము. మోటారులమీదను స్టీమరులమీదను ప్రయాణముచేయు అధికారులకు యాదుర్లతి తెలియక పోవచ్చునుగాని యాకో డ్డు మీద ప్రయాణముచేయువారి పాట్లు భగవంతునకెరుక. 2. పోలవరం నుండి ప్రెక్కిలంక వరకు గోదావరి పో తగట్టు చాలచోట్ల గోతులపడి డిగబడి పోవుటచే బండ్లనును మ్యులకు యనుచరగా దోచుచున్నది. పోలవరం సంతకు తాళ్ల పూడి వగైరా గ్రామములనుండి బండ్లు రాకపోవుటచే కూర గాయల ధర పెరిగినది.

గోదావరిమండల సహకార సెంట్రలుబ్యాంకులు

గోదావరి మండలములోని సహకార స్థానికయూనియ నుల సెంట్రలు బ్యాంకుల ప్రస్తుత పరిస్థితుల తెలియపరచుచు సహకారోద్యమాభివృద్ధికి యనువగుచున్నవేర్వరములకు సహకారోద్యమాభిమానుల సహాకేత కావశ్యకతనుగూర్చి యిదివర లో విజ్ఞానపత్రికమున ప్రతికాముఖమున ప్రకటించియుంటిమి. ఈ సహకేతము యీనెల 28 వ తేది ఆదివారము మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు రాజమహేంద్రవరం చింతామణి నాటకశాలలో కూడుటకు నిశ్చయింపబడినది. కాన సహకారోద్యమాభిమానులు యూనియను సెంట్రల్ బ్యాంకు ప్రతినిధులు తప్పక విచ్చేయప్రార్థింతులు.

సాలకోడేటి గురుమూర్తి,

మైలవరపు సాంబశివరావు,

నరసింహదేవర సత్యనారాయణ,

ధార్వాడ రామమోహనరావు.

దంతశుభ హరి

వెల సీసా 1-కి 0.8-0, వి. పి. సహా 0.14-0

దంతశుభ శైవ్యము, రసవట్లు, పుష్పిపన్నులు, కల్లిన కడివిన దంతములు మొదలగునవి కారణములు. నొప్పిగల పోట దూదిని మందులో కడిసి పెట్టిన నొప్పి వెంటనే పోవును.

అమృతాంజనం డిపో మదరాసు - బొంబాయి.

మలకోశము, మెదడు చల్లదనముగా

నున్నచో ఏవ్యాధియైనను వచ్చుననుభయములేక ఉండవచ్చును.

మలకోశము, మెదడు చల్లదనముగానున్న ఏవ్యాధియైనను నిర్మూలముగానుండ వచ్చును. ఇదియే శాస్త్రములందున్న విషయము. ఈవిధమున అవలంబించు వారికి ఏవ్యాధియోరూఢు. క్రమముగా కాచిన్నప్పుడు "పేటెంటు" ఖాళీని వాడిన ఉదరమును చల్లగాను, మల కోశమును చుట్టముగాను ఉంచుచు, ద్వారమును రా నీయదు. మలకోశము చుట్టముగాను, చల్లదన ముగానున్నప్పుడు మెదడు చుట్టముగాను ఉండును. అతర్చి, భ్రూరము, రుచి, వాసన, మొదలగునవి చచ్చునదికాదు. వైద్యులు కలిగినా వా నిని ఉపయోగించుచున్నట్లు ఎన్నడైనా పాపము చేయుచున్నాడు. కానిచేరి గిన మంచిఫలములనుబట్టి. కాచిన్నప్పుడు "పేటెంటు" ఖాళీ కలెను. కుర్చునెక్కియు, లేచి యైన ఆహారము లేదని వైద్యులు, కవి రాజులే అంగీకరించియున్నారు. రోగులు, ఆరోగ్యవంతులు, మనవివారు వరుసగా మెదడులకు రంద్రము (దీనిని ఏవప్పుడును ఉపయోగించవలెను.)

అమ్మ తాంజనము

జగత్ప్రసిద్ధమైనది

అన్ని మెప్పులకు మంచిమందు

అమ్మతాంజనము ప్రాచ్యదేశ మూలికల సంపుటిచే హిందూదేశమునందు సిద్ధముచేయబడిన గోమతప్రఖ్యాత మైనమందు. ఇది ఇప్పుడేపుడు ది.మా.గు.నున్న క్రొత్త మందు గాదు. ఇరువదేండ్లుగా దేశమునందు దంతటను వాడుకలో నుండి మెప్పును బొందిన. దివ్యామృతము నొప్పులు, వాపులు, గాయములు, బిళ్ళలు, పోట్లు, బొటములు, మొదలగువాటికి అమ్మతాంజనము ప్రథమ సహాయముగా వెంటనే పనిచేయును. చర్మముపైన రాచిన లోపలికి వ్యాపించి లోపలి నొప్పులు నయితిము పోగలవు. నెత్తురు ప్రతిక్షణమునందు శరీరాంగములను ఆహారవదార్థములను గొనిపోయి అన్నిటి కిధిలవదార్థము లను గ్రహించి ప్రాణరక్షణము చేయుచున్నది.

అన్ని పాపులూ దొరకును

అమ్మతాంజనం డిపో,

మదరాసు

బొంబాయి

కవహరి

సీసా 1-కి రూ. 1-0-0 వి. పి. ఫహా రూ 1-6-0

దగ్ధ క్యాన్సర్లములందు బుహిసరలన ఏర్పడును. ఇది ఆనేకవిధములు శైత్యములన ఏర్పడిన దగ్ధ. శిశుకాలమున ప్రబలించు దగ్ధ. క్యాన్సర్లములు నూత్న నాళములందు ఏర్పడుదగ్ధ. ఉబ్బుపము, తుయగ్ధ దగ్ధ సేవిచలవహరి వందు దగ్ధ విధమును బట్టి యుండును.

దంతచూరము

డబ్బీ 1-కి వెల రూ. 0-2-0 డజన్ 1 కి 1-4-0

ఈదంతచూరముతో పండ్లతోముటలన చిగుళ్లు గట్టిపడును. చిగుళ్లునుండి రక్తము కారకుండును నోటదుర్బంధములేక యుండును. పండ్లముక్కములవలె తేల్లగా నుండును. సర్వసామాన్యముగ వాడుటకు దగియున్నది.

తామర తైలము

డబ్బీ 1-కి 0-6-0. 12-కి 3-8-0.

కాన, తామరతీట, ఏనుగుగజ మొదలగునవి గలవా రందరు ఈతైలము ఒకసారి వాడి చూడగోరెదము. దీనిని రాచినమంట యుండదు. చర్మము నలువెక్కిదు, పుండుపడును. అమ్మతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి.

మంచితరుణము!

గొప్ప రైస్ మిల్లు లాటరీ

త్వరపడుడు!!

రూ 1,00,000 లకు లాటరీ.

టిక్కెట్టు 1-కి రూ 5 లు మాత్రమే.

20,000 టిక్కెట్టు.

గవర్నమెంటువారికి తెలియబడినమీదట లాటరీమూలముగా విక్రయించుచున్నాను.

లాటరీవేయబడు ఆ స్థితివివరము:—గోదావరిజిల్లా రామచంద్రపురము తాలూకా కొమరిపాలెంలో నాతాలూకు య 2 సెం. 69 భూమిన్నీ, అందులో నున్న 20 అ. + 6 అ. నైజాగల కార్మిష్టోయిలరు, 11" + 19" + 30" గల మార్బల్ డ్రాప్ వాల్వ కాంపాండు ఇంజను, 8 పెల్లెట్లు, 2 కోసులు, 4 హెల్డర్లు, ఎలివేటర్లు, జల్లెళ్లు, స్ప్రింగులు, పుల్లీలు, వీటికి సంబంధించిన బిల్డింగులు, గోడౌన్లు, కలిగియుండి మంచుకొనుగొను ఆర్థులలో నున్న రైస్ మిల్లున్నా.

సౌకర్యములు వగైరా:—సదరు మిల్లు రోజు 1 కి 12 గంటల చొ॥ పనిచేసియెడల 600 బస్తాల ధాన్యం బియ్యముగా తయారు కాగలవు.

ఈ మిల్లు కాకినాడ కాలవగట్టుకు చేరియుండి ధాన్యముపంటకు సుప్రసిద్ధమైన అనేక గ్రామములకు సమీపముగా ఉండడమే కాకుండా, అనవర్తి రైల్వేస్టేషనుకు 8 మైళ్ళదూరములోనున్న బిక్రవోలు రైలుస్టేషనుకు 4 మైళ్ళదూరములోనున్న ఉండి యున్నది. పడవలమీదనున్న రైళ్ళమీదుగానున్న కాకినాడ రాజమండ్రి వగైరా పెద్దపెద్ద పట్టణములకు సరకుల పంపుటకుగాని సదరు పట్టణములనుండి సరకులు తెప్పించుకొనుటకు గాని అన్నివిధముల సౌకర్యములను కలిగియున్నది.

ఇతరవివరములు:—లాటరీవిషయమైన వ్యవహారములు యావత్తు నాతర పున చూచుటకు క్రిశ్చియన్ కృష్ణారెడ్డిగారిని లాటరీ మేనేజరుగా ఏర్పాటుచేసియుం టిని. వారివలన ఇందువిషయమై జరిగింపబడు యావత్తుచర్యలకు నేను బాధ్యుడనై

యుండును. గాన టిక్కెట్టు వలయువారు సదరు కృష్ణారెడ్డిగారికిగాని వారి వలన నియమింపబడిన యేజంట్లవద్దగాని స్వయముగా గాని మనియార్డరుద్వారా సామ్మొంపిగాని పొందగలరు.

లాటరీ టిక్కెట్టు యావత్తు పూర్తి అయినవెంటనే లాటరీ కలుపుతేది ఆంధ్ర పత్రిక, స్వరాజ్య, పత్రికలలో ప్రచురముచేయించి తగుపెద్దమునుమ్యలయెడల లాటరీ కలిపియొత్తబడును. వసూలైన సామ్మొలో ఖర్చులు పోను విగిలినసామ్మొ రామచంద్ర పురము కోఆపరేటివు బాంకిలో డిపాజిటుచేయబడును.

గెలుపుసాంధినవారికి వెంటనే పోస్టుద్వారా తెలియబడుపడును. వైని ఉదహరింపబడిన పత్రికలలో మాడ ప్రచురింపబడును. ఆనెంటునే 15 రోజులలో వారి స్వంతఖర్చులపైని క్రమమైన దస్తావేజు నావల్ల వ్రాయించుకొనవచ్చును. సదరు దస్తావేజు రిజిస్టరీ కాలమందు సదరు మిల్లుకు సంబంధించిన దస్తావేజులు క్రమప్రకారం యివ్వబడును.

వైన నుదహరింపబడిన వివరములుగాక యితర తెలిసికట్ల కోరువారు కొవ్వారి కృష్ణారెడ్డిగారివల్లగాని వారివల్ల ఏర్పరుపబడిన యేజంట్లవల్లగాని తెలిసికొనగలరు.

లాటరీ టిక్కెట్టు అమ్ముటకుగాను కమిషన్ ఏజంట్లు కావలెను. సరసమైన కమిషన్ యివ్వబడును. ఏజంట్లుగా పనిచేయువారు మంచి లాభమును పొందుటకు యిదే మంచితరుణము గాన లాటరీ మేనేజరుగారికి వ్రాసిగాని వారివద్దకు వచ్చిగాని పరతులు యేర్పరచుకొనవచ్చును.

కొవ్వారి కృష్ణారెడ్డిగారు
లాటరీ మేనేజరు,
కొమరిపాలెం. (గోదావరిజిల్లా)

పడాల అమ్మిరెడ్డి,
కొమరిపాలెం.

మహాపురతఃపించిన శ్రీనిజామప్రభువుగారి ఫర్మానులు

గుల్బర్గా అల్లరులు.

గుల్బర్గాలో ఈమధ్య జరిగిన అల్లరులను గురించి విచారణచేయుట కేర్పడిన కమిషనులో గుల్బర్గా సెషన్ జడ్జియగు హామెయిజోదీనుగారును ఉండేయున్నారు. కాని వీరు అల్లరికి పూర్వము గుల్బర్గాలోనే యుండి కొన్ని యాజ్ఞలను ఇచ్చి యుండిరి. కమిషనులోని సభ్యులకు ఈ యాజ్ఞలముతో నెట్టి సంబంధమైన నుండగూడదుగనుక హామెయిజోదీనుగారికి బదులుగా ఉన్నత న్యాయసభయొక్క న్యాయమూర్తులలో నొకరగు నవాబు జుల్ ఖదర్ జంగును నియమించుచున్నాను. ఈ కమిషనువారు ఈవిషయమును ఆమూల్యగ్రముగా విచారించి సత్తిమైన యంత్రమును బహిర్గతమొనర్చవలయునని నేనాజ్ఞాపించుచున్నాను. ఇంకతలవారుతామచెప్పకొనదలచినవంతయు నిరాలంకముగ మిషనుయెదుట చెప్పకొనవచ్చునని నేను ఇందుమూలమున తెలియపరుచుచున్నాను. ఏయంత్రమైనను విచారించబడక వదిలివేయబడినచో కమిషనువారిపైన బాధ్యతయుండును. ఈవిషయమునకు సంబంధించిన నివేదిక నావద్దకు బంపుటకు పూర్వము ప్రభుత్వసభ్యత్వము విమర్శనాదృష్టితో పరిశీలించవలెను. ఇంతియేగాక స్థానికపోలీసుఉద్యోగస్థులు ఈ అల్లరి సమయమందు తమ విధిక్రమములను ఎంతవరకు నెరవేర్చినది ముఖ్యముగా కమిషనువారు విచారించవలెనని నేనాజ్ఞాపించుచున్నాను. ఏయేఉద్యోగస్థులు అప్పుడు తమ స్వస్థానమున గుల్బర్గాయందుండిన ఎవరులేనిదిగూడ విచారించవలెను. వారు ప్రైయిడికారులయ్యాజ్ఞను బొందియే నెలవులలో బయటవెళ్లి యుండిరా? తామలేనప్పుడు తమపనిని నె వరిక వృత్తిం చి యుండిరా? కమిషనువారు విచారించవలెను. ఇంత గొప్పయల్లరి జరుగుట కేదియో గొప్పతత్విదము ఉద్యోగస్థులచే జరిగియుండవలెననియే నేను నమ్ముచున్నాను. పోలీసు ఉద్యోగస్థులు తమ విధిని చక్కగా నెఱవేర్చలేదని నావిశ్వాసము. ఉద్యోగస్థులలో పెక్కుండు తమ స్థానమునువదిలి వెళ్లియుందురని నాయూహ. ఏదియెట్లు జరిగినను ఇంకతలవారికి సంపూర్ణముగా న్యాయము జరుగవలెను. ఇకముందు ప్రైయిడిక సహాయముతో ఇట్టి కల్లోలములు నారాజ్యమునందెచ్చటను జరుగకుండుటకు సకాలమున ప్రయత్నము జరుపవలెను.

ముఖ్యసేనానాయకుడగు సర్ అఫ్జల్ యల్ఖు ప్రైయిడిక దళమును పదిహేనువందల నుండి రెండువేలవరకు పెంచివలెనని నేనాజ్ఞాపించుచున్నాను. దానివిభజన ఈప్రకారముండును.

వశంగల్లు	100	ఎక్కువ
నాందేడు	200	
నిజామాబాదు	100	
రిజర్వు	100	
	మొ 500	

(2)

మైలాదు జల్సాలు.

మైలాదున బీజల్సానమయమందు ఈ రాజ్యములోని జిల్లాస్థలములందు ఆటపాటలు మున్నగునవి, మతతత్వములకు విరుద్ధముగా జరుగుచున్నవని నాకు తెలియవచ్చినది. ఇకముందట్టి నేమియు జరుగగూడనని నేనాజ్ఞాపించుచున్నాను. ఈవిషయమునకు సంబంధించిన జరిదా ఇంతకుపూర్వము వెలువడియున్నది. దానియందలి నిబంధనలన్నియు పూర్ణముగా అమలులోనికి లేవలయును. జిల్లాయందు ఇట్టి జల్సాలకొరకు వసూలుగ ప్రవృత్తయ్యె జిల్లా ఉన్నతోద్యోగి యగు మొదటి దర్జాతాలుకదావద్దగాని లేక మరయేఇతర ఉద్యోగస్థుని యొద్దగాని నిలువయుంచబడవలెను. అట్టి ఉద్యోగి వహమ్యుదీ యొద్దె యుండుట ఆవశ్యకము. ఈవిషయమునకు సంబంధించిన సమస్తవిషయములను ఎంతోగొప్పము విషయమైనది, ఎట్లువలెనది, మతశాఖాధిపతికి తెలుపవలెను. ఈనివేదికలను లెక్కలను ప్రభుత్వ సభ్యత్వమునిద్వారా నావద్దకు వంపబడుట కేర్పాటు చేయబడవలెను. ఇట్టి పరిశ్రమైన జల్సాలు చేయుటయందలి ముఖ్యోద్దేశమును అది ఎట్లు నెరవేర్చబడునదియుననునంతయును మహమ్మదీయులకు బోధపడునట్లు సీర్కాటు చేయవలెను. ఈఫర్మానును విరుద్ధముగా నడచినవారు ప్రభుత్వమువారికి జవాబుదారి చెప్పకొనవలసి యుండును. జిల్లాలో నమా

విచరముల అంగీకారమును బొంది ఖర్చుపెట్టవలెను. అంగీకారము లేనిచో గొక్కము వెచ్చింపకూడదు. ప్రభుత్వముయొక్క అంగీకారమును బొందుటకును, దానికి సంబంధించిన ఇతర వ్యవహారములను సీర్కాటు చేయుటకును రెండువారముల వ్యవధి చాలును.

నవాబుజుల్ ఖదర్ జంగు ఎం. ఎ. బార్ అట్లాగారు శ్రీవారి ఫర్మాను ననుసరించి నెట్టెంబరు ఒకటన లేదినాడు గుల్బర్గా జేరిరి.

ఇదివరకు జరిగిన సాక్షులందరు తిరిగి తమ సమక్షమున విచారించబడవలెనని వారు కోరిరి. కమిషను పని తిరిగి ఆరంభదశకు వచ్చినది.

బహిరంగసభ.

ఆగస్టు 31 వ తేదినాటి సాయంత్రము గుల్బర్గాలోని మహబూబు కల్లులో బహిరంగసభమావేశమైనది. హిందూ మహమ్మదీయ ప్రముఖు లందరు సభనలంకరించిరి. పోలీసు శాఖాధిపతియగు నవాబు మహమ్మదు నవాజుజంగుబహద్దరుగారును, పబ్లికువర్క్స్ శాఖాధిపతియగు నవాబు అలీనవాజుజంగు బహద్దరుగారును సభయందుండిరి. ఈసమావేశమువారి ప్రయత్న ఫలితమే. దేవాలయములను, మసీదులను ఫర్మానుప్రకారము బాగుచేయుటకు ఉత్తమమైన మార్గమేదని ఆలోచించుటకే ఈసభ గావించబడినది. హైందవులపక్షమున రామచంద్రనాయకు బ్యాంప్టరుగారు సభయందు మాట్లాడుచు హిందూ ప్రభువుగారికి మున్నందు వారినే దయచేయబడిన ఫర్మానునకు వినయపూర్వకముగా కృతజ్ఞతావందనము లర్పించిరి. అటు తరువాత వారిట్లు సంభాషించిరి.

“హైందవదేవాలయములు బాగుచేయుటయేనా లేక విగ్రహముల ప్రతిష్ఠాగూడ యథావిధిగా జరుపవలెనా? ఈవిషయమును హైందవులు దెలిసికొనదలచినారు. దేవాలయములను బాగుచేయుటకంటె ఎన్నియోరెట్లు ఎక్కువప్రవృత్తము. విగ్రహముల ప్రతిష్ఠకై కానలసియుండును. నెంటనే దేవాలయములను బాగుచేయుములు అంత ఉచితముగా కనబడుటలేదు. ఈదేవాలయములందు భక్తివిశ్వాసముగల వివిధ తెగలవారందరితోను, భారతభూమి యందంతటను విచారించవలసియుండును. పండితులతోను, మతగురువులతోను విగ్రహస్థాపనప్రతిష్ఠ మున్నగు విషయముల నాలోచించి సుముహూర్త మేర్పరచవలెను. ఇంతయేగాక కమిషనువారివిచారణ పూర్తియగుటకు పూర్వము మరమ్మత్తుచేయబడినచో విచారణ తృప్తిరముగా జరుపుటకు వలయు సాధనసంపత్తును కమిషనువారు గోల్పోయినవారగుదురు. సత్యాంశములను దెలిసికొని శ్రీవారి సమక్షమున కంపుకొనవలెనని దయచేయబడిన ఫర్మానుయొక్క ఉద్దేశ్యము నెరవేరట దుర్లభమగును. కమిషనువారు ఈవ్యవహారమును అల్లరి జరిగినచోటుననే గూర్చుండి విచారించవలెనని నాఅభిప్రాయము. దీనిని సభ్యులకు వ్యక్తపరచి యుంటిని. నష్టపరపబడిన దేవాలయములయొక్క ప్రతిబింబితపటములను దీసికొనుటకై అనుజ్ఞ ఇవ్వవలెనని కమిషను వారిని ఎన్నియో ఫర్మాయములు వేడుకొంటిని. కాని ఇంతవరకును అది నిరాకరింపబడినది. పటములను తీసికొని వివిధ స్థలములయొక్క స్థానముల తయారు చేసినట్లయిన మరమ్మత్తులారంభించుట కట్టి యాత్మేపరా యుండదు.”

అటుతర్వాత పోలీసు శాఖాధిపతియగు నవాబు మహమ్మదు నవాజుజంగు బహద్దరుగారు. ఈవిషయమునుగురించియే మాటలాడుచు హిందువుల మతసాంప్రదాయము ననుసరించి వారి యాలోచనలప్రకారము సుసాధ్యమైన దంతయు జరుపబడును గాని మరమ్మత్తులు తక్షణమే యారంభింపవలయును.

పురమాషీ పనులు పోకరపనులు చేయునట్టి వారెవరో బాగుగా విచారించి

1842 మొదట తెలిసికొనుడు.

బహుమానము నిచ్చుగిన్నెలు, పందెపు లోటాలు ఎట్టి మూది రిలో నైనను ఆర్జరిచ్చిన సకాలములో తృప్తికరముగా తయారు చేసి యిచ్చెదము సీమవెండికి నవరం బంగారుకు పూచీనిచ్చెదము.

రూ. 10 ఎత్తు మొదలకొన రూ. 25 ఎత్తునకు ఒకరూపాయ ఎత్తునకు 1-12-0, చొప్పునను అంతకుపైన ఒకరూపాయ ఎత్తు 1-8-0 చొప్పున వికయించబడును.

(2) ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి, గురుస్వామి శెట్టి, కంపెనీ నగలపర్తకులు 25, చై నాబజారురోడ్డు, మద్రాసు

కమిషనువారు విచారణకై పైస్థలములను ధర్శించి వారుచూచిన దంతయు నోటుచేసికొని యున్నారు. తిరిగి చూడవలసిన యావశ్యకత యున్నదా అను విషయమును నూచింపవలసినవారు కమిషను సభ్యులుగాని ఇతరులు కాజాలరు. అని నుడివిరి తదనంతరము ఒక మహమ్మదీయ న్యాయవాది లేచి శ్రీవారి ఫర్మానుప్రకారము ఒక్కనిమిషమైన యాలస్యము జరుగకుండ మరమ్మత్తుపని యారంభింపవలెను. ప్రతిష్ఠాఉత్సవము మున్నగునవి ఆలస్యముగా జరిగినను జరుగవచ్చును కాని దేవాలయముల మరమ్మత్తు జరుపుటయందు ఇందుకైనను నాలస్యము జరుగగూడదు.” అని వక్కాణించెను.

పైవిషయమును గురించి వాదోపవాదములు జరిగినతరువాత ఆనవాబు అలీనవాజుజంగు బహద్దరుగారికి సరియైన యాలోచన జెప్పటకై ఉపసంఘమేర్పడవలెనని తీర్మానింపబడెను.

పరిశ్రామికపాతకాల.

బొలారములో శ్రీయ్యత గంధూరి సీతారామయ్యగారి యాజమాన్యముక్రింద “భారతకళాశాల” యను పేర నొక పారిశ్రామిక పాతకాల నెలకొల్పబడినది. జాతీయతేజస్వీయతకే దీక్ష బాలకందరికిని ఉచితముగా వడంగము మున్నగు పనులు నేర్పబడును. ఆయాపనులయందు నిపుణత్వము పొందినవారు సుభోధకరముగా నేర్చెదరు. పదిహేనుసంవత్సరముల లోపలి ప్రాయముగల బాలకుల పని నేర్చుకొనుకాలమున దినమొక్కంటికి స్కూలజాలభృతి యియ్యబడును. పని నేర్చుకొను చున్న కొలది భృతి పెచ్చింపబడును. వారు పనియందారి తేరిన తరువాత ఉచితముగా వేతనముపై పాతకాలయందే పని చేయవచ్చును. అవకాశ మేర్పడినప్పుడు వారికి మంచి ఉద్యోగ మిప్పించుటకు ప్రయత్నము జేయబడును. ఇతరవిషయములకు కలములు పైలుదారములు, నవారు, మున్నగునవి తయారుచేయుటకు నేర్పబడును. ప్రతిదినమొకగంటకాలమువరకు ప్రాథమికవిద్య నభ్యసించగోరుబాలకులకు ఆంధ్రప్రదేశ్ లో భాషలందు పాఠములు గలపబడును.

బీజ్ బండ్

బీజ్ బండ్:—నీరేపోయిన వీర్యమును గట్టి పరచుటకు లోక ప్రసిద్ధి కెందినది. స్వప్నమందు గాని మాత్రముతోగాని వీర్యముసభరితమగుచున్న యడల తక్షణం నిలిపివేయును. ముసలితనమును, నపునంతర్వమును తొలగించి యువ్వన మొనంగును. ఎంత బలహీనుని కయినచూ రెండుగుంటలలో వరములకు బలమునిచ్చి సంసార శుఖము అనుభవించునట్లుజేసి సంతాన వంతులుగ జేయును. వృత్తరములు రహస్యముగా నుంచబడును. 20 మా॥ సీ॥ 1 కి రు 2-0-0 వి. పి. చార్జి వేరు. ఆర్య వైద్యశ్రమం, 38 బై రారిమతంపేధి, మద్రాసు.

చుందరి తైలము

డబ్బీ 1-కి నెల రూ 0 8-0 వి. పి. 0-13-0
ఒక డబ్బీతైలము విడుదల కాలిన ముఖమున ఎర్పడు మొటిమలు మచ్చలయగును. ముఖము కాంతిభార, నున్నగా అద్దమువలె ప్రకాశించును. చర్మము మృదుత్వముకలిగి నాజూలేరును. ఈతైలము మంచినూనెనకు గల విరాగడవలె నుండును. అన్నియుకాని ముగిసిపో నాడగాను గొంగళాను.

మదరాసు బ్రాహ్మణేతరులు

నూతన కార్యక్రమము

బ్రిటిష్ కేసులో పెద్దవిధియందు 147 వ సంబంధ గృహమున బ్రాహ్మణేతర ప్రాతినిధ్యము వహించుచున్న సంఘమును ద్రవిడియను సంఘమువారు తమ విధానమును వ్యక్తీకరించుట కొక కథ నిన్న సాయంత్రము గావించిరి. రావుబహదూరు డాక్టరు సి. నరేశ మొదలియారుగా రగ్రాసనాధిపత్యము వహించిరి. ప్రతినిధులతో భిన్నముగానుండెను. జనావరికి దలియబుక్త అన్ని రాజ్యాంగసంస్థలకు వెడలువారుకూడ కార్యక్రమసంబంధమున దేశభావల సడవలసినదని తమ ఆగ్రహాభివ్యక్తిని తెలిపిరి. బ్రాహ్మణేతరపక్షమును స్థాపించుట యందు ఈసంఘము చేసిన కార్యములను నుడిచిరి. బ్రాహ్మణేతరపక్షము చీలిపోవుటకు గారణములను గూడ వ్యక్తీకరించిరి. ఇట్టి సుపక్షమువారు బ్రాహ్మణేతర ఉద్యమముయొక్క ఆదర్శములనుగాని ముఖ్య సూత్రములుగాని దెలిసికొనలేకపోయిరి. తెలిసికొనినను ఆచరణలోనికి దీసికొనినప్పుడు కాపక్షమువారు రెండుమాత్రమును దైర్ఘ్యము జూపలేకపోయిరి. అందువలన తామును (నరేశ మొదలియారుగారు) తమ స్నేహితులను ఇట్టి గుంపునుండి విడిపోవలసి వచ్చెను. రెండు పక్షములవారికిని భోజనం లాసగకుండు స్వేచ్ఛ ననుభవించుచు సంఘముయొక్క కేంద్రాదాయమును గోరుప్రయత్నములు సల్పుటకు తరుణము ఏతెంచినది. పట్టణముందు కాశీసంఘములు స్థాపించి బ్రాహ్మణేతరపక్షముయొక్క కార్యక్రమమును స్పృహించుట సినదని బ్రాహ్మణేతర యువకులందరికిని ప్రోత్సాహము చేసిరి.

రంగరామానుజ మొదలియారుగారు

బ్రాహ్మణేతర నాయకుల ఉపేక్షలన ఉద్యమము స్థాపించినప్పుడు తలచినంతగ సంఘము అభివృద్ధికాలేదనిరి. ఇప్పుడు ఉద్యమము స్థాపించుటకు పూర్వమున్న స్థితికంటె తక్కువ స్థితిలో సంఘమున్నదనిరి. ఈసంఘము సాంఘిక ప్రాతినిధ్యము కావలెనని తెల్పిరి. సంఘమువలన పలుకుబడినిబొంది నాయకులు దానియందు సంకుచితభావమును జూపిరి. సర్. పి. త్యాగరాజుగారి పదవిని నిరాకరించినందులకు తమ అసమ్మతిని తెల్పిరి. విశేషము అంగీకరించినయెడల సంఘమునకు మిక్కిలిముగా పలుకుబడి పొచ్చి అంతకలహములు అసంపృప్తి సమీపించి సంఘమువృద్ధిని వీనస్థితిలో నుండకుండ నుండెడిది. సర్. పి. త్యాగరాజుగారి కుమారులు చేయకపోవుటవలన వారు అసమ్మతిని దృఢపరచుచు వారొకరించినది క్షామనీయమైన పనిగావనిరి. వారి ప్రచారమువలన దురభిప్రాయములను బుద్ధిరహిత కాంగ్రెసుపార్టీ వారి ముఖ్యజరిపినకట్టాపు మునికులసంఘు ఎన్నికలలో జయమొంది రనియు తాముకూడ తీర్ణమైన ప్రచారమునన్ని నియోజకవర్గమువారి పొరబాటభిప్రాయములను కొలగింపవలసి ఉన్నదనిరి. తమ మనఃస్ఫూర్తిలను భేదములనుమరచి సంఘముకు సజీవముగా జీవనమునుకొన్నదని వేగముగ ను సంఘమునకు జేయవలసి ఉన్న కార్యసాధనముకొరకు నూతన కార్యక్రమమును ఏర్పాటు చేయవలసియున్నదనిరి.

సి. అబ్బాయి నాయుడుగారు

సంఘాభివృద్ధి నిమిత్తము భేదములను మరవవలసినదని గన్న మొంటు పింఛకుదారుడు అబ్బాయి నాయుడుగారినిరి. కాంగ్రెసు పక్షమువారు “అబద్ధపుకొరులనియు రాజ్యాంగపు జేబుదొంగల”నియు నాయుడుగారు గర్హించిరి.

మదనగోపాల నాయుడుగారు మొన్న జరిగిన మునిసిపలు ఎన్నికలందరికీ తరచినవనియు, వోటర్లు సోమరులను స్వప్రయోజనపరులను బ్రాహ్మణులుచే యేమి చెప్పినట్లు తిరిగినవనియు అందువలనవారికి జ్ఞానోపదేశము చేయవలసిన అవశ్యకతయు అందుకొరకై ఒక కాలంటిరుకొరు నిర్మాణము చేయుట అవసరమనిరి. వాలంటిరుకొరువారు కాంగ్రెసును వ్యతిరేకముగా ప్రచారము సల్పవలయును.

సి. కోటిశ్వర గారు

ద్రవిడియను సంఘము లగు సి. కోటిశ్వర గారు సంఘభావమును గురించి వ్యవహరించిరి.

అగ్రాసనాధిపతిగా సంఘ ప్రాతినిధ్యమువిషయమై కొన్ని చెప్పి దిగువకార్యమును సభవారియెదుటెల్లించిరి:

“ఈ సంఘమువారు ముక్క ఆదర్శము బ్రిటిష్ వారి ఆభివృద్ధియును స్వరాజ్యమునుబట్టి సంఘాధిపతులు, జనులను కూడినయొక ఫెడరేషను దొరతనము కావలయును.

బెల్లాం కాంగ్రెసుమహా సభాధ్యక్షత

గాంధీమహాత్ముని అధ్యక్షునిగా ఎన్నుకొనిరి

సన్తాన సంఘము వారి నిర్ధారణ తీర్మానము

20 రాష్ట్రములలోను ఘూర్జరాష్ట్రమువారి ఆధ్వర్యమున సూచించలేదు. బేరారువారు నరసింహచింతామణి కెల్మరుగారి పేరును సూచించిరి. ఐదు రాష్ట్రములవారు మహాత్ముని పేరును ఆయన అంగీకరింపనిచో శ్రీమతి సరోజినీదేవిగారి పేరును సూచించిరి. బర్మావారు మొదటనే మహాత్మునిపేరు సూచించిరి. తక్కిన అన్ని రాష్ట్రములవారును ఐక్యరముగా మహాత్మునిపేరునే రెండవసారి సూచించిరి.

నిన్న 14 వ తేదీని బెల్లాంలో సన్తానసంఘసభ జరిగినది. “బెల్లాంలో డిశంబరునెలలో జరుగనున్న దేశీయమహాజనసభకు గాంధీమహాత్ముడే అధ్యక్షత వహింప వలెను” అనుతీర్మానము ఏకగ్రీవముగా నామోదింపబడినది.

సంస్థానములను బరగణాలను స్వతంత్రముగా నుండవలయును. ఇట్టిదొరతనమును స్థాపించుకొనుటను ఆన్ని నియమ బుద్ధములైన మార్గములనుపరీక్షింపుము దొరతనము నెడల మనము పరస్పర సహకారమును జూపవలయును. అవసరమైనప్పుడు కాసనభలో అసహాయద్రావ్యమును బ్రవేశపెట్టవలయును హైందవులయొక్క ఆక్రమణకును, సంఘములకును తగినంత ప్రాతినిధ్యము పట్టుకొనేయందు ఉండవలయును. హిందూ మహాత్ముడియొక్క విశ్వము అంటరానితనము దీసివేయుట విశేషప్రయత్నములను విస్తరింపుట స్వదేశముప్రోత్సాహముచేయుట భిక్షువ్యాపకముచేయుట ప్రతిపక్షపులమీదిపన్న దీసివేయుట పార్టీవారు కోరుచున్నారు. బ్రిటిషు సామ్రాజ్య మంతటను వారి పరిపాలనను లోబడియున్న హైందవులకందరకును సమావహింపుటను స్యాతంత్ర్యమును మేము గోరుచున్నాము. కార్మికులను నిమ్మజాతులను అభివృద్ధిలోనికి తీసికొనవచ్చుటవిషయమైన మెప్పుడును మరువరాదు.

ఈ కార్యక్రమము అందరి అంగీకారము బొంది యేకగ్రీవముగా ఆమోదింపబడినది.

బెంగుళూరు

పురపాలకసంఘపు ఎన్నికలు

(మావిలేఖరి)

బెంగుళూరు, నెవ్రెంబరు 14:— ఒకవారమునుండి తేరుతేరు డివిజనులకు 10 మంది సభ్యుల ఎన్నికల నిమిత్తము వోట్లు వేయబడుచున్నవి. 19 సభ్యుల కొరకై 45 గురు ఎన్నికకునిలిచిరి గాన వోట్ల చాల హెచ్చుగానున్నది. జయమొందిన వారిలో 5 గురు సభ్యులకు కాంగ్రెసునందు సానుభూతిగలదు. జానాబు యస్. యస్. యం. రాజీగారు రెండవనాడుగాను చి.కె. గోవిందాచారిగారు ప్రథములుగాను వోట్లలో ఎక్కువగాను బడిరి. చామరాజుపేటలో నేషనలు స్కూలులో ఉపాధ్యాయులుగానున్న జి.వి. రాఘవేంద్రాచార్యులుగారు అంతరికంపై నెక్కువవోట్లు సంపాదించిరి. బి. యల్. చాయన్న, యల్. వి. కల్యాణప్ప, సి. వి. నరసింగరావు తక్కిన విరుగురు కాంగ్రెసువాదులు. ఇటువంటి అభిమానులైన జాతీయవాదులమూలమున నికముందుండి పురపాలనసంఘకాన్సెనిగ్రాహక ప్రభువు బాగుగానుండును. ఓడిపోయినవారిలో సి. వి. నరసింహ అయ్యంగారియు, యస్. వెంకటాచలపతి అయ్యంగారియు పేర్లు చెప్పువలసిఉన్నవి. ఇద్దరు మహాత్ములనుసభ్యులెన్నుకొనవలెనుచేత ఈసారిసభకు మహాత్ముడినుసభ్యులను దొరతనమువారు నియోగించి రని తోచుచున్నది. కనుక ఆ బాధ్యత భాను గారు బహుశః గ్రాత సభలోనుండుట తప్పింపదు. నరకసంఘమువారితరపున రామచంద్రరావు సిండ్ గారు ప్రాతినిధ్య మొనగెను. వాయనూడ జాతీయవాదులే నవంబరు మొదటివారములో అగ్రాసనాధిపతి ఎన్నిక జరుగును. బి. కె. గరుడాచార్యులుగారు తప్పకుండ ప్రెసిడెంటుగా ఎన్నుకొనబడుదురని తోచుచున్నది. ఈక్రింద చెల్లబడినవారు ఎన్నికలో జయమొందినవారు:—

- (1) బి. వి. కృష్ణ అయ్యంగారు (2) జిల్లియం. హను మంతప్ప (3) జి. మనియప్ప (4) బేహారు శివినాథ అయ్యంగారు (5) బి. కె. గరుడాచార్యులుగారు (6) యస్. యస్. యం. రాజీర్ (7) జి. పరమేశ్వరయ్య (8) మైకాలమాలప్ప (9) సి. కే. ముచ్చప్ప (10) జి. సిద్ధవీరప్ప (11) బి. అబ్దుర్

లీరిపోర్టు చర్చ

పత్రికాభిప్రాయములు

మైమ్ము ఆఫ్ యిండియా

బొంబాయి, నెవ్రెంబరు 15:— అసెంబ్లీలో జరిగిన లీరిపోర్టుచర్చపై వ్యాఖ్యానముచేయుచు మైమ్ముఆఫ్ ఇండియా పత్రిక యిట్లు చెప్పుచున్నది:— “లీరిపోర్టునూయచే త్రోసివేయబడినది. పక్షాలుగారుదానిని స్పష్టపరచి దానినిత్రోసివేయుటకుపయోగించబడినవాదముల గల నిజమైన బలమును బహిర్గతమొనర్చియున్నారు. వీరి యుపన్యాసము తక్కినవారు తెలియపరచిన నమ్మకరాహిత్యమైన కథనకంటె నిజస్వరూపమును కల్పించినది. వాదన నిష్ప్రయోజన తెలిసినందువలన అనూనూ ఖడ్గమును బయటికిలాగినట్లువలె కన్నుమరుచున్నది. లీరిపోర్టును నివేదిక చేసిన ఓటింగ్స్ వద్దను తోయజేయబడిన హిందూ దేశముయొక్క అనూయను గౌరవించనగు మహాముగవర్ష మొంటువారు దుబ్బలని అసెంబ్లీవాదులనువద్దను దీని ఫలితము వచ్చే బడ్జెటులో తెలియగలదు.

‘నాయిను ఆఫ్ యిండియా’

“బ్రిటిష్ ప్రభుత్వవారి కేమాత్రమైన ఆత్మగౌరవముగాని సమభావముగాని యున్నయెడల, హైందవ ప్రజాభిప్రాయమిం తెన్నుటముగా తెలియజేసినప్పుడు, వారిస్పృహను నరలిపెట్టెదరు. సర్వీసులయొక్క హక్కులచే మోపగినగొప్పబడ జాలమని అసెంబ్లీవారు అనాగరకమైన ఒకనర్తనవలంబించిరి. నాని నిరంకుశాధికారులు తమకుకావలసినది పన్ను చెల్లించువారినుండి లాగునుటపనువులయ్యె యున్నారు. కాసనభకు చక్కలకొరకై యేర్పడియున్నవి. విశేషముల తేచుముల నణచి వేయుటకు ప్రయత్నించినప్పుడుకాసనభకు నట్టిబాటకములగును. అందువలన కాసనభలో సాంఘిక జయములు అసహ్యకరములు.

దేశభాషా పత్రికలు లీమానలను త్రిప్పివేయుటలో అధికారేతరులు సాంధీన జయమునకు వారిని యేకగ్రీవముగా అభినందించుచున్నవి. ప్రంపంసములో అన్ని చోట్లకుకంటె హిందూదేశములోని సర్వీసులకు పెద్దతీసు లీయబడుచున్నవి. హిందూదేశములో పన్ను చెల్లించగలకే యుండుట ఎనియోగించబడి ప్రస్తుతపక్షక్రింద ప్రజలు ఆకలితో యున్నారని నామోచుచున్నాము. ప్రజాప్రతినిధులు గట్టిగా తమ అసహ్యుని తెలిపిన ప్రభుత్వమువారు తమవ్యక్తిమైన సేయున్నారు.

సర్ ఆలీయూసు దంపతులు

హైదరాబాదు (డక్కన్) వచ్చిరి

హైదరాబాదు, నెవ్రెంబరు 15:— సర్ ఆలీయూసు

గారు భార్యాసహేతుడై నేటియుదయమున హైదరాబాదు (డక్కన్) కు వచ్చిరి. పాపానీటికల్ కెర్రుకల్ సమాఖ్య పేరూర్ జంక్షన్ గారు వారిని కలిసికొని, ప్రభుత్వమువారి అతిథి మందిరమునకు గొనిపోయెను. (అ. తె.)

బాహిం (12) బి. యల్. చాయన్న (13) జి. వి. రాఘవేంద్రాచార్ (14) ఆర్. గోపాలస్వామి అయ్యర్ (15) సి. యస్. నరసింగరావు (16) యస్. యస్. సీతాగణపయ్య (17) సి. హయవదనరావు (18) యస్. వి. కల్యాణప్ప (19) యల్. వెంకటరంగయ్యంగారు.

ఇంపీరియలు బ్యాంకు కేసు

కడమసాక్షుల విచారణ

నేటిదినము న్యాయమూర్తి బీన్సిగారి సమక్షమున ఇంపీరియల్ బ్యాంకు కేసు చీఫ్ ఇంపీరియల్ బ్యాంకునందు చీఫ్ పాసింగు ఆఫీసరైన యల్. ఏ. క్రూక్ న్యాయశాఖ గ్రాంటు గారిచేత పరీక్షింపబడి తాను 1922 సం॥ మే నెలనుండి జూను ఆఖరువరకు చీఫ్ పాసింగు ఆఫీసరుగా నుండిననియు లెడ్జరుకి పరు లెడ్జరును తయారుజేసినవిషయము తనసంతకము జేయబడు ననియు బాలన్సు షీటునుందు లెడ్జరునందు ఒకలక్షపై చిలుకు భేదముండెననియు ప్రతిపక్షవారమున బాలన్సు షీటు తయారు జేయుదెననియు జెప్పెను.

గ్రాంటుగారు:— ఆగస్టు 25 తేదిన అహమ్మదు బాబు అకౌంటులో చూపబడిన మొత్తమెంత?

సాక్షి:— రు 1, 15, 995.

ప్ర:— ఆకౌంటు లోకల్ చెక్కు అకౌంటు సరిచూచినావా?

ఉ:— అవును.

ప్ర:— నీవు బాలన్సు షీటును పాసుచేసినప్పుడు రు 81, 000 లుండెనా?

ఉ:— లేదు.

ప్ర:— ప్రతిదినము ఉదయము చెక్కురు అకౌంటులన్నిటిని సరిచూచునా?

ఉ:— అవును.

ప్ర:— అహమ్మదు బాబు అకౌంటుమీద నడ్డిమీద 1922 సం॥ జూను 15 తేదీ 16వ తేదీలలో సరిచూచితిరా?

ఉ:— అవును.

ప్ర:— మొత్తముమీదనే నడ్డిని లెక్క కట్టినారు.

ఉ:— అవును.

ప్ర:— ఆ మొత్త మెంత?

ఉ:— రు 2, 82, 998 లు.

ప్ర:— నడ్డి ప్రతిదినమునందలి చివర సంఖ్యమీద కట్టబడును.

ఉ:— అవును.

ప్ర:— నీవపనియంతయు వూరక వివక్షత లేక చూచి సంతకము పెట్టలేదా?

ఉ:— అవును.

ప్ర:— నీవపనియంతయు వూరక వివక్షత లేక చూచి సంతకము పెట్టలేదా?

ఉ:— అవును.

ప్ర:— నీవపనియంతయు వూరక వివక్షత లేక చూచి సంతకము పెట్టలేదా?

ఉ:— అవును.

ప్ర:— నీవపనియంతయు వూరక వివక్షత లేక చూచి సంతకము పెట్టలేదా?

ఉ:— అవును.

ప్ర:— నీవపనియంతయు వూరక వివక్షత లేక చూచి సంతకము పెట్టలేదా?

ఉ:— అవును.

ప్ర:— నీవపనియంతయు వూరక వివక్షత లేక చూచి సంతకము పెట్టలేదా?

ఉ:— అవును.

ప్ర:— నీవపనియంతయు వూరక వివక్షత లేక చూచి సంతకము పెట్టలేదా?

ఉ:— అవును.

ప్ర:— నీవపనియంతయు వూరక వివక్షత లేక చూచి సంతకము పెట్టలేదా?

ఉ:— అవును.

ప్ర:— నీవపనియంతయు వూరక వివక్షత లేక చూచి సంతకము పెట్టలేదా?

ఉ:— అవును.

ప్ర:— నీవపనియంతయు వూరక వివక్షత లేక చూచి సంతకము పెట్టలేదా?

ఉ:— అవును.

ప్ర:— నీవు దానిని చెక్కుచేయవు. వూరక రెండు సంఖ్యలు సరిపోవునా లేదానిని మాత్రము చూచెదవు.

ఉ:— అవును.

పిదప సాక్షి కొన్ని ప్రశ్నలకు ప్రత్యుత్తర మొసంగుచు ఆకౌంటుసరిగా ఉన్నది లేనిది కనుగొనుటకై చెక్కింగు ఎర్వరచియున్నారనియు చెక్కింగుచెక్కింగు వారపు చెక్కింగు గలవనియు 28 వ జూలై నమొత్తము రు 24, 17, 578-5-11 లనియు ప్రధమమున ఆచ్యుల నున్నసంఖ్య 2 లక్షలుగానినో ప్రైమెర్తమునందు 1 లక్ష తప్పననియు ఎచెక్కింగు దినమునందైన ప్రైమెర్తము పూర్తిగాతప్పెననో రెండవసంఖ్య యచట నుండవలెనను సమాధానముగూడ అసత్యమే యని ఒప్పుకొనెను.

ప్ర:— ఆ మొత్తము పూర్తిగా తప్పుడు మొత్తము.

ఉ:— అవును.

ప్ర:— ప్రైమెర్తము సరియగునో నీ ఆభిప్రాయము ప్రకారము ఆకౌంటులో తప్పుసంఖ్య ఉండిన వానిని మార్చవలెను.

ఉ:— అవును.

ప్ర:— 4 నెలల చెక్కింగుదినమందు చెక్కింగు ఉండునా?

ఉ:— అవును. 'సమ్మెయిన్' చెక్కింగు.

ప్ర:— డెబిటు, క్రెడిటుల మొత్తములు వెంబడిగా వుండును. తరుపరి నిలువసంఖ్య యుండును. అందుచే అంతే మయిన తప్పులుండిన నీవు గమనించుదువు.

ఉ:— నేను వానిని జూడను. వానిలో నున్నవి యున్నట్లుగానే సంఖ్యలను తీసికొందును. పిదప సాక్షి 'సమ్మెయిన్' చెక్కింగు చేయువాడు బాలన్సు చెక్కుచేయదనియు, నడ్డిలెక్క కట్టినపుడు కవరు పేజీంగు చూడవలెననియు, నెలకొకతూరి అట్లు చూడవలెననియు, అహమ్మదు బాబు అకౌంటులోగూడ చూచినాననియు, తాను కవరు ఎన్నడును చూడ లేదనియు, జూను 4 లక్షలవరకు ఉన్నసంగతి తనకు తెలియదనియు, 1922 సం॥ కవరునందలి మార్పులెడ్జరు గుమాస్తా చేసెననియు, ఇతర ఆఫీసరులు చూచియుండుననియు, జెప్పెను.

చాదరిగారు:— ఊరు పేరు లేని అర్జీనిగురించి ఎరుగుదునా?

ఉ:— చిన్నాను.

ప్ర:— అది అలజడి గలిగించినట్లు జుప్టి యున్నదా?

ఉ:— ఎక్కువ అందోళన ఏమియు గలుగలేదు.

ప్ర:— విచారణచేయుదా?

ఉ:— ఎక్కువ విచారణ చేయబడలేదు.

ప్ర:— చీఫ్ పాసింగు ఆఫీసరులైనందున నీవు చదువకపోయినను వినియుండువు. విచారణ జరిగినదా?

ఉ:— ఏదో విచారణ జరిగినట్లుగా వినియున్నాను. వివరములు తెలియవు.

ప్ర:— రు 2,00,015 చెక్కురు బాలన్సు.

ఉ:— అవును.

ప్ర:— క్రిందనున్న 1,15,995 తప్పుసంఖ్య.

ఉ:— అవును.

ప్ర:— బాలన్సు షీటుకొరకు నీవు తప్పుసంఖ్యను తీసికొనినావు.

న్యాయమూర్తి:— అది మార్చబడినట్లు సాక్షి చెప్పియున్నాడు.

గ్రాంటుగారు:— నడ్డికలములో అన్ని సంఖ్యలు నీవు వ్రాసినవేనా?

సాక్షి:— లెడ్జరుగుమాస్తా వ్రాసినవి.

పిదప రెండవసాక్షింగు ఆఫీసరు పరీక్షింపబడి తాను ఇంపీరియల్ బ్యాంకులో 1922 సం॥ మే నెల నుంచి ఇప్పుడుగూడపని జేయుచున్నాననియు మే 25 తేదీన మొత్తం రు 1,07,708-15-9 లున్నదనియు అహమ్మదు బాబు అకౌంటులో 16 లక్షలపై చిలుకు సమ్మెయిన్ గలవనియు మియాన్ జూను అకౌంటులో కొన్ని మార్పులున్నవనియు జూను 22 తేదీన అహమ్మదు బాబు యొక్క నిలువ రు 1,96,114-6-4 లనియు జెప్పెను. తరుపరి చాదరిగారు క్రాసుజేయగా సాక్షి ఇట్లు జెప్పెను.

చాదరిగారు:— పుస్తకములందు మార్పులు నీకు కాగునా తెలియునా?

ఉ:— అవును.

ప్ర:— నీ వెప్పుడైనను బ్యాంకువారిచేత ఈ మార్పులను ఎందుకు నీవు గమనించ లేదని అడుగుబడినావా?

ఉ:— లేదు.

ప్ర:— ముడ్డిగారు 15 సంవత్సరములవరకు బ్యాంకులో నున్నారా?

ఉ:— అవును.

ప్ర:— వారినిగురించి వ్యతిరేకముగా మీకేమైనా తెలియునా?

ఉ:— తెలియదు.

ప్ర:— వారు నమ్మకగిన ఉద్యోగులు.

ఉ:— అవును.

పిదప వెంకటరంగాచారి గారు పరీక్షింపబడి తాను ఇంపీరియల్ బ్యాంకులో గు మా స్తా న ని యు, అహమ్మదు బాబు బాగా నెరుగుదననియు, జూలై 14, 22 వ, ఆగస్టు 18, 25 తేదీలందును, 1922 సం॥ జనవరి 12 వ తేదీన, ఏప్రిల్ 6, 12, 20 లందు, మే నెల 11, 12, 18 లందును, జూను 1, 8, 22 80 తేదీలందును తానె పద్దులను వ్రాసినననియు, కరెంటు అకౌంటు బాలన్సు షీటునుండి తా నాసంఖ్యలను తీసికొంటే ననియు జెప్పెను.

పిమ్మట చాదరిగారు క్రాసుచేసిరి.

ప్ర:— లోన్సునీజన్సీకాఖలో ఉజ్జాయిపు నడ్డిలెక్క ఉండునా?

ఉ:— అవును.

ప్ర:— అట్టి ఉజ్జాయిపులెక్క రెండు కొరకొ చెప్పదునా?

ఉ:— నే నట్టి లెక్కను చూడలేదు. కాన నే జెప్పలేను.

ప్ర:— 4 మాసముల సమ్మెయిన్ గురించి ఏమియు తెలియునా?

ఉ:— తెలియదు.

ప్ర:— నీ కేమియు ఈ విషయమై స్వతంత్రంగా పరీక్షింపలేదు.

ఉ:— అవును.

పిదప కందపిరాసను సాక్షి ప్రాపియూయిన్ వారిచే విచారింపబడి తాను లోన్సు ఏజెన్సీకాఖలో గుమాస్తా న ని యు, 1922 సం॥ 7 వ జూలై నుంచి 1922 సం॥ మే 25 తేదీ వరకు ఆ యా తేదీలందు వేసిన పద్దులు తాను వేసినవేయనియు, వానినిన్నిటిని కరెంటు అకౌంటు బాలన్సు షీటునుండి తాను గ్రహించితినివియు, జెప్పెను. పిదప నరసింహాచారిగారు క్రాసుచేయగా సాక్షి రెండవవారము మొదటిదినమున బాలన్సు షీటునుంచి సంఖ్యలను వేయుదననియు, బాలన్సు షీటు ల ను, తె డ్డె రు గు మా స్తావద్దనుంచి తాను తెచ్చె ననియు, తరుపరి అది శక్రటారికి బంపబడుననియు, బాంకు ఆఫీసరు లెవ్వరును సంతకముజేయరనియు, బాలన్సు షీటు ప్రస్తుతమున్న ఫిలినిబట్టి మార్పుదల యున్నదనియు, అహమ్మదు బాబు అకౌంటులో మార్పు గను పించుచున్నదనియు, ముందటివారములోని బాలన్సును తనమొత్తమును సరిచూచుకొనుటకుగాను చూచెదననియు జెప్పెను.

(విచారణ జరుగుచున్నది.)

కలరా మాత్రలు

డబ్బీ 1-కి 12 మాత్రలు రెండు రు. 0-8-0

కలరా వ్యాధిని నివారించుట కొరకు ఈ మాత్రలు వాడవలెను.

గ్రహణి మాత్రలు

20 మాత్రల డబ్బీ 1-కి రు. 0-8-0

రక్తచేదనములు, బలహీనతలు, జీర్ణవీర్యములు, అజీర్ణవీర్యములు, నీటివీర్యములు, మొదలగునవి ఈ మాత్రలను వాడుచుటకు సేవించిన తోడనే నిలిచిపోవును.

విరేచన మాత్రలు

20 మాత్రల డబ్బీ 1-కి రు. 0-8-0

రాతి యొకమాత్రము సేవించిన తేనేవారి రుచిచేదనకలములు తగ్గును. విచారము వైత్యములేదు చేర్చుకొనుటలేదునా

నుఖభోగి మాత్రలు

20 మాత్రలుగల డబ్బీ 1-కి రు. 1-0-0

బలమునకు భాగులై యూనాని వైద్యు దీనిని విశేషముగా వాడుదురు. మొదటికము పంపగలము.

అమృతాంజనం డిప్లో, మదరాసు బాంబాయి.

విచిత్ర కాజకియపరిజ్ఞానము

బెంగాల్ అస్సెక్టేట్ జనరల్ యస్. ఆర్. దా
సుగారు తమకుమారులకు వ్రాసిన లేఖ.

(శ్రీనివారము ప్రకటింపబడిన వ్యాసముతరువాయి)

దేశములో ప్రబలియున్న అశాంతినిగ్రహించి పరిపాలనమునందు భారతీయులు కొంతవరకు పాల్గొనదగుదురను నభిప్రాయముతోడనే ఆంగ్లేయప్రభుత్వమువారు మింటోమార్లే సంస్కరణములను ప్రసాదించిరి. అసహాయాద్యము ప్రారంభమునకు పూర్వమే ప్రసాదించబడిన మాంటెస్పెయ్యుఫర్మసంస్కరణములను భారతీయులకు స్వపరిపాలనము నేర్పు నుద్దేశముతో ప్రసాదించిరి. భయపడి కాని పరిపాలనమునందలి కష్టములను కాని ఆంగ్లేదేశము జంకి మనకు స్వరాజ్యము నొసగుటకు మారుగ నడుముపట్టుపట్టి ఓటమి నెన్నడును నంగీకరింపదు.

తనకు లాభమని తోచునది ఆంగ్లేదేశము మన కన్నటికిని స్వరాజ్యమును ప్రసాదించదు. మన ఆందోళనము ద్వేషపూరితమైనకొలది స్వరాజ్యలభి మారము కాగలదు. స్వరాజ్యపక్షము వారిప్రాతిపక్ష్యమును తగ్గించుట కేవల లాభముల నొసగెదలేమో కాని స్వరాజ్యమునుమాత్ర మొసగరు. ఆందోళన మన సరమేకాని ద్వేషపూరితాందోళనము మనకే ఎక్కువ అపకారి కాగలదు.

అనుసంగతి నెత్తుకొనెదను. స్వరాజ్యలభికి రెండుసంగతులు ముఖ్యపరములు. భారతదేశమునకు స్వరాజ్యము నొసగుట తనకేలాభమని ఇంగ్లాండు గ్రహించుట యొకటి, స్వరాజ్యము ప్రసాదించినచో భారతవర్షము ఆంగ్లేయుల పరిపాలనమునకు పూర్వమున ననుభవించిన అరాజకమునకు తిరిగి లోనుగాదను నన్యకము రెండవది. రెండవవిషయము మొదటిదానిలోనే ఇమిడియున్నది. ఏలనగా భారతదేశమున నరాజకము ప్రబలుట ఆంగ్లేదేశమునకు లాభకారికాదు.

నాలోడి దేశీయులలో చాలమంది నామాటల నంగీకరింపరు. కాని నాకుమాత్రము నిశ్చయముగ యుద్ధానంతరమున ఇంగ్లాండు భారతదేశము స్వపరిపాలనము గావించుకొనుటకు క్రిగి లగియుండుట తనకే లాభకరమని గ్రహించెనని నన్యకము కుదిరినది.

ఆంగ్లేదేశము దృక్పథమునండి యీవిషయమును మీరు పరిశీలించునెడల నేనుచెప్పెడిది యథార్థమని మీకు గోచరింపలదు. భారతదేశమున పెద్దపైన్యమున్నను సామ్రాజ్యమునందెల్ల నదియే బలహీనమైనది. జపానునంటి దేశము యుద్ధమునందు ఆంగ్లేదేశమునకు విరోధియై భారతదేశముపై దండెత్తివచ్చినచో నేనుచెప్పెడిది! పెద్దపైన్యమును పంపవలసి వచ్చెడిదేనా? అట్లుగాక భారతదేశము స్వపరిపాలన మనుభవించుచు స్వసంరక్షణము గావించుకొను సామర్థ్యము కలిగియుండినచో సామ్రాజ్యమున కెంతచేయూతగా నుండెడిది? అదిగాక ఆంగ్లేదేశము భారతవర్షమును బలవంతుగ కాల్వేతదాస్యమున నుండుటకు వీలులేదనియు, నెన్నటికైనను స్వరాజ్యమొసగి భారతదేశమును స్వసంరక్షణ మొనర్చుకొనుటకు సమర్థమైనదానిని చేసి, మిగిలిన సామ్రాజ్యభాగములతో సమానస్వాతంత్ర్యమును గౌరవమును నొగదనునదియు ఆంగ్లేయులలో ధీశాలులెల్లరు నంగీకరించుచున్నారు. డేరాహూన్ కాలేజీ యేర్పాటునకును మాంటెఫర్మ సంస్కరణ ప్రధానమునకును నిడియే కారణమని నేను నమ్ముచున్నాను. సామ్రాజ్యమునుండి భారతవర్షము చీలిపోగూడదనియు భారతవర్షమునకు స్వరాజ్య మొసగినచో విరోధి కాగలదనుభయ మొదవుచో దానికి స్వరాజ్య మొసగదనియు ఆంగ్లేయప్రభుత్వము భావించు నేనన్వయించెదను.

భారతవర్షమునకు స్వపరిపాలనము నొసగుట కిచ్చయున్నను, అయ్యది విరోధియగుచో, అరాజకము పెచ్చుపెరుగుచో యనుభయముచే ఆంగ్లేదేశము నిర్ణయము చేయజాలకున్నది. దక్షిణాఫ్రికా యుద్ధాపరణము జూపుచు భారతదేశము విరోధము పూనదు ఘరవా లేదని కొందరును, అసహాయవాదుల యొక్కయు స్వరాజ్యపక్షమువారియొక్కయు చర్యలను, యువరాజుపట్ల జూపబడిన నిరాదరణమును నెత్తిచూపి భారతదేశ విరోధియగునని కొందరును వాదించుచు నున్నారు కావున ద్వేషభావము మనకులేదని ఆంగ్లేదేశమునకు నన్యకము మనము కుదుర్చేయవలెను. స్వరాజ్యపక్షమువారివిషయమున మనకుతీరినియుపకారముచేయుచున్నారు. ఆందోళనగువర

మాందోళన సంస్కరణములు లోపభూయిష్టములని చాలమంది నిరసించుచున్నారు. కాని వానివలన మనకు చాలి నంతఅభికారము లభించినదియు ఆంగ్లేయప్రభుత్వమునకు స్వపరిపాలనక్రమము నేర్పుటకే వానిని ప్రసాదించెననియు, లోపము లక్కడక్కడ కొన్నియున్నను సహకారభావముతో వాని నుపయోగించుకొన్నచో లాభమగుననియు, విశేషము తోక్యముకలిగించుకొనకుండవలసిన సాయము నాంగ్లేదేశము భారతవర్షమున కొనర్చినచో నెంతయు మేలగుననియు, సామ్రాజ్యమంతయు మన సంరక్షణము విషయమున తోడ్పడుననియు నాయభిప్రాయము మనవారిలో చాలమందిమారుమారులొచ్చింపక ప్రస్తుతవిషయములనుగూర్చియే పెనగులాడు చుండుటవలన మనము ఆంగ్లేయులకు విరోధులగుదుమేమో యనుభయము వారికిలుగుచున్నది. దేయను ఆంగ్లేయుని హత్యజేసి అడ్డమువచ్చిన వారిని చంపి తప్పించుకొనజూచి కేసుచేయబడినప్పుడు పిచ్చివాడని చెప్పకొన్న గోపీనాథసహాయ నతని నభినందించుచు. సీ. ఆర్. దాసుగారి యాజమాన్యమున జరిగిన వంగరాష్ట్రీయ మహాసభవారు డబ్బిచ్చివానుగొన్న నోట్లతో తీర్మానము నంగీకరించి, తరువాత ఫార్వర్డుప్రతిలో పడను తీర్మానమునకు తాముంగీకరించిన తీర్మానమునకు భేదముకలదనియు తెలుపుట మొదలైనవిషయములవలన ఆంగ్లేదేశమున నెట్టియభిప్రాయము జనించునో యూహించుము. జలియన్వాలాబాగు డిజిటలైజేషన్, జస్టిస్ మోకాడ్డిగారు సర్ కేంకర్స్ నాయరు గారికేసులో నొసగినతీర్పు, దక్షిణాఫ్రికా, కన్యాదేశములలో భారతీయులవిషయమును కావించుచున్న యన్యాయములు మొదలైనవానిని గమనించినచో ఆంగ్లేదేశమునెడ నేహభావముదయించుట కష్టమైయెనను కోపముచేయునను పరవశులమై వ్యాయమును మరువవగదు.

కాని ఆంగ్లేదేశము విశేష దూరముననుండి ఇచ్చటి సిగ్నిలకు లకు క్రొత్తవారలైన యుద్ధోగ్గులద్వారా పరిపాలనము గావించుచున్నప్పు డిట్టి విపరీతములు జరుగుటయు వానికై మనమా గ్రహమును ఫీతాపామును కెండుటయు సహజమే. ఇట్టి అన్యాయములు జరుగకుండవలెనన్న స్వరాజ్యలభి యవసరము. కాని అగ్రహమును విరోధమును పెంపొందించుటవలన నిట్టి స్వరాజ్యలభి మనకు కలుగునా?

భారతదేశమునకు స్వరాజ్యము నొసగుట ఆంగ్లేదేశమునకు లాభమేయని అంగీకరించినను అరాజకముజనించి దేశము మరియొకజాతిచే జయింపబడునన్న తటస్థింపగలదని భయము కలిగినచో ఆంగ్లేదేశ మట్లుకావలసిందే. అట్లు స్వరాజ్యమొసగుట భారతదేశమునకు కూడ లాభకారి కాజాలదని తోమునాత్రము చదివినవారికి స్పష్టము కాగలదు. రెండవ మానిడ్సోనియన్ యుద్ధమున కనంతరమున గ్రీసుదేశమును మానిడ్సోనిరాజుగు ఫిలిపుయొక్క దుష్కరిపాలనమునండి సంరక్షించి, దానిని తోమక సామ్రాజ్యభాగముగ నుంచక సంపూర్ణ స్వరాజ్యమొసగి, చిన్నచిన్న రాష్ట్రములగు భిన్నమైయున్న గ్రీసుదేశము నంతర్వీధిముల వారిని పడవైచి దానికి తిరిగియొకకారము నొసర్చిన దయ్యెను. ఈవిషయము మామెనువిరచిత తోమకచరిత్రమును జదివిన విస్తృతము కాగలదు.

గ్రీసుకుపట్టినయవస్థ మనకుకూడ పట్టగలదేమోఅని ఆంగ్లేదేశమునకు భయముండుట సహజమే. మనము ఇప్పుడే స్వపరిపాలనము గావించుకొనగలమని చెప్పెడు మన నాయకులలో చాలమంది తెట్టుపరిశోధనమును నిజముచెప్పిన ప్రజాదరము పోవు ననుభయముచేతను జాతీయాత్మగౌరవము దీపింపజేయుటకును నట్లు చెప్పుచున్నారేకాని వేరేమియుకాదు. ఉన్నతాదర్శ ప్రేమితులగు యువకు లీమాటనిని భ్రమలలోపడుచున్నారు. పరిపాలనాదక్షత అణగారినవలన చాలవర కలవడగలదని ఆంగ్లేదేశముకూడ అంగీకరించుచున్నది.

మన యువపురుషులు పరిచితమైన వంగరాష్ట్రమునందలి హిందూ మహమ్మదీయసమన్వయ విచారితము. హిందువులు జాతిభేదములే ప్రకృతులన్నారు. మహమ్మదీయులలో సమత్వముకలదు. ఈవిషయమును తోనాల్చు ప్రభువు భారతవర్షమునుగూర్చి తానవ్రాసిన గ్రంథమునందు స్థిగపర్చియున్నారు.

హిందువులకు దేవభాష సంస్కృతము, మహమ్మదీయులకు అరబ్బీ పోసీకాఖలు. మొత్తముమీద హిందువుల భాష హిందీయనియు, మహమ్మదీయులభాష ఉర్దూయనియు లేలుచున్నది. హిందువులు హిందూదేశమునే నమ్ముకొనియున్నారు. కానిమహమ్మదీయులు తమయభిమానమును దేశాంతరములకుకూడ వ్యాపింపజేసి యచ్చటిప్రభుత్వమువారు విద్యాదివిషయముల నొసగుచును లాభముల నుపయోగించుకొనక

వెనుకబడియున్నారు. హిందూముస్లిమ్ వికమత్వము వారాప్రతికలలోని మాటయేకాని నిజముగలేదు. విదేనియొక సందర్భమున రెండుసంఘములవారును నేకమయి ప్రభుత్వమువారిని ప్రతిఘటించెదమన్ను. కాని అదికూడ అపురూప మగుచునే యున్నది. హిందూమహమ్మదీయు లొకరినొకరు నమ్ముటలేదు. పాతికయేండ్లపూర్వమే స్థితిగతులు భాగుండెను. హిందువులు బెంగాలులో ముఖ్యముగ మహమ్మదీయులను తక్కువజాతివారినిగా జూచెరు. హిందువులు పురోవృద్ధిగాంచుచున్నారనియు తమకును తక్కువగా జూచెదరనియు మహమ్మదీయులకు తోపము. విద్యాభివృద్ధియైన కొలది మహమ్మదీయులకు కారణము ఆంగ్లేయులపట్ల భారతీయులకు వలె హెచ్చుసాగెను. సరిమాన గౌరవముపట్ల కాంక్ష ఎక్కువ కాజొచ్చెను. ఈసమానత్వము సిద్ధించినగాని ఉభయజాతులకు వికమత్వము సిద్ధించదు. అట్లు వికమత్వమే సిద్ధించక ఉభయ సంఘములు నొకరిగొంతుకల నింకొకరియొంటకు యత్నించుచున్నచో వీరిమధ్యతగువులాటలను తీర్చుట కింకొకజాతి యుండవలెననుచో? వికమత్వము సిద్ధించకపూర్వమే స్వరాజ్యము ప్రసాదించబడినచో రక్తపాతము కలుగనా? ఇక అస్పృశ్యులవిషయము విచారితము. వీరివిషయము మద్రాసులో నున్నంత తీవ్రముగ బెంగాలులో లేకపోవచ్చును. వారు తమకు సమానముగ హక్కులుండవలెనని పోరాడుచున్నారు. బ్రాహ్మణుని, అస్పృశ్యుని భేదముతోమాడని ఈ ప్రభుత్వము పోయి, జాతిమతభేదములతో కూడుకొన్న మనవాకే స్వపరిపాలనమువచ్చినచో నీఅస్పృశ్యులగతి యేమికావలెను? ఇప్పుడు కాకపోయినను మరికొంతకాలమునకయినను రక్తపాతములు గకపోదు అభివృద్ధికడుతగ్గలకపోదు. దక్షిణాఫ్రికా, కన్యాలో భారతీయులనుభవించుచున్న యవస్థనే వారనుభవించవలసివచ్చును. బెంగాలు, చుదాగిసుకాక ఇతర రాష్ట్రములలో వారిస్థితివారికే తెలియకపోవచ్చును.

ఇక మనజాతి విభేదములసంగతి చెప్పనక్కరలేదు. ఇన్నివిభేదములున్నపుడు వికమత్వమెట్లు సిద్ధించు? జాతివిభేదముల తీవ్రత తక్కువగనున్న వంగదేశమునందే గౌరుగారి వర్ణాంతరవివాహములబిల్లన కంత ప్రాతిపక్ష్యములు జనించెనుదా? ప్రభుత్వమువారిలో పోరాడుచున్నపుడు మనము జాతిమతభేదములను లెక్కింపనిమాట నిజమేగాని ఈప్రభుత్వమువారినిచో నేమికాదగను?

ఏకజాతి, ఏకమతము, ఏకభాష, యేకనాగరకతకు కలిగిన మన బంగారలో నే ఒక్కకుటుంబ వ్యవహారములందుకక్క నితర విషయములందు ప్రజాసహాయమునకు వలసిన జాతీయతాభావము నాదరణలో పెట్టజాలనపుడు యావద్భారతదేశమందలి జాతీయతవిషయమును చెప్పనేటికీ తాత్కాలికతాపామున నేకమై రాజకీయ నిధులకై ధనమును జను లొసగుచున్నారనుట నేనంగీకరింపక పోవుటలేదు.

రాష్ట్రములలో హస్తమున్న అసాయచెప్ప నక్కరలేదు, వీవాదునీహాకేయనియు, అస్సాముఅస్సామిలకేయనియు, పంజాబు పంజాబీలకేయనియు నేటివరకు ఆందోళనము తీవ్రముగనే జరుగుచున్నది.

మనసంరక్షణము మనమేచేసికొనుటకు వలసినపైన్యము నాకాదళమును ఆంగ్లేదేశ మారకపోషించునా? విషయము స్పష్టముగనేయున్నందున వివరములను తెలుపబూనను.

ఈవిషయములన్నియు మనకు స్వరాజ్యముప్రసాదించుట కభ్యంతరము లగునని ఆంగ్లేదేశము భావించుచున్నది. ఈయభ్యంతరములు తొలగినగాని ఆంగ్లేదేశము మనకు స్వరాజ్యమియజాలదు. ఈయభ్యంతరము లిప్పుడే కొంతవరకు పరిష్కారముచున్నవికాని ఇందుకు కొంతకాలము పట్టకమానదు.

క స్థూరి మాత్రలు

50 మాత్రల డబ్బీ 1-కి రు. 0-10 0

ఇవి వ్యచ్చమగు నేపాళదేశపు కస్తూరి, మండిగోళ నము, అదిపచ్చికాన, పావుదారు, మంచితంపసుపువ్వు మొదలగువాటితో తయారుచేయబడినవి. ఇవి శైత్యము, శైత్యభాగము శైత్యజ్వరము చలిజ్వరము, సన్నిపాతము, అజీర్ణము, మాద్యము గొలదలగు వాటికి ఉపయోగపడును. చంటిపిల్లల అజీర్ణము వగైరాలను వెంటనే మాన్యును. ప్రతివారును సామాన్యముగ తాదశీగిని, ప్రతిగృహమున నుండవలసినది. ముఖ్యముగ పిల్లలొకల గృహమునందుండవలసినది.

అమ్మకాంజనము డిపో బొంబాయి, ముదాను.

గుంటూరు భీమాకంపెనీ
మోసము: కేసు

హైకోర్టులో అప్పీలుచివారణ

న్యాయమూర్తులు రామేశ్వరము
జాక్షనుగార్ల ఎదుట

గుంటూరునందు, జె. కె. రాజారావు, బలిశేషలి లక్ష్మీ, కాంతము, రాజేశ్వరరావు అనువారలు, బొంబాయిలోని, ఆసియా భీమాకంపెనీని మోసమునర్పి, వారివద్దనుండి ధనము నపహరించిరిని దేబడిన కేసునందు, ముద్దాయిలచే నొసర్పబడిన అప్పీలు, ఈదినమున హైకోర్టునందు, న్యాయమూర్తి రామేశ్వరము, న్యాయమూర్తి జాక్షనుగార్ల యెదుట చివారణన వచ్చెను.

ఆరోపణలు:—ఈ కేసునందు, క్రిందికోర్టులో 1 వ ముద్దాయి, బొంబాయిలోని ఆసియా భీమాకంపెనీయొక్క సబు ఏజెంట్లు, రెండవ ముద్దాయి, గుంటూరునందుగల ఏజెంట్లు, మూడవ ముద్దాయి, గుంటూరులో నొక డాక్టరు. వి. వి. సుబ్బారావు అనునొకని పేరు 10 వేలకు జీవితమును భీమాచేయించిరి. అసలు, వి. వి. సుబ్బారావు అనువ్యక్తి లేనేలేదు. రెండు ప్రీమియము కట్టినతరువాత, భీమాదారుడు మరణించెననియు, ఆతనిభార్య యగు ముబ్బమ్మ అనునామె కొరగా, భీమామొత్తమును బొంబాయి హెడ్డుక్వార్టర్స్ నువారు పంపిరనియు, ఆమె త్రమసు ముగ్గున నపహరించిరినియు, ప్రావీక్ష్యావనువారి యాలోచనము.

రెండవ ముద్దాయి తరపున డాక్టరు స్వామినాథనుగారు వాదించుటకు ప్రారంభించినపుడు, మూడవ ముద్దాయియగు ఎ. తిరాజుగారు, ఈ కేసునందు ముద్దాయి లందరకును. ఈమోసము నొసర్పబడి అందరకునుగలసి, ఒకేయుద్దేశమును, ఆయుద్దేశమును నిర్వహింపమనట కొనేవిధమున నిర్ణీత కార్యక్రమము లేదనియు, అందుచేత “మిస్ జాయిండరు ఆప్ చార్జెస్” అనుదోషమునకు గురియగుచున్నదనియు నాడేపించిరి. ముద్దాయి లొకేవిధముగనుదేశముతో వర్తించినదియు లేనిదియు నిర్ణయించుటకు ప్రస్తుతిము, కేసునివరములవిచారించి నిది వీలు లేదను

కారణముచే న్యాయమూర్తు లీయాతేపణను త్రోసివేసిరి.

2 వ ముద్దాయితరపు నాదన:—రెండవ ముద్దాయితరపున డాక్టరు స్వామినాథనుగారు వాదించుచు, రెండుమూడు ముద్దాయిలకు ఈమోసమునం దేమియు దెలియదనియు, 1 వ ముద్దాయిచే ఆమోసములగు వీరు సాధనముగ నుపయోగించుకొనబడి రనియు నుడివీరి. 1 ముద్దాయి 1916 సం॥నుండియు గుంటూరు నందు వై భీమాకంపెనీకి, చీఫ్ ప్రెజిడెంటుగ నుండెను. ఈతడు 2వ ముద్దాయివద్దకు వచ్చి వి. వి. సుబ్బారావు వనునతడు తనతోటి యల్లుడనియు, తుమ్మిడిపేటయందు, భూస్వామియనియు చెలిపి, 2 వ ముద్దాయిచేత భీమాపత్రముపై సంతకము జేయించుకొనెను. 1 ముద్దాయిమాటలను నమ్మి 2 ముద్దాయి భీమాపత్రముపై సంతక మొనర్చెను. అంతియేగాని, ఈవిషయమున ముద్దాయి మరేమియు నెఱవేరదు. తరువాత, వి. వి. సుబ్బారావు మరణించెననియు ఆతనిభార్యయగు ముబ్బమ్మ విధవత్వము నందెననియు, యెప్పుడు ఆమె పేర భీమామొత్తమును చెల్లించగోరుదు హెడ్డుక్వార్టర్స్ నునకు పంపబడిన జాబునందు “సుబ్బమ్మ. c/o వి. ఎల్. కాంతము, చంద్రికాపెట్టు గుంటూరు ఆసియాండ్స్. చంద్రికా పెట్టునందు 1 వ ముద్దాయియొక్క భావనరీతియే మానేజరుగ నుండెను. హెడ్డుక్వార్టర్స్ నుండి జాబులుగాని, చెక్కులుగాని సుబ్బమ్మ పేర వచ్చినయెడల నీతడు ముందుగనే వానినిదీసి, తనభావనకు 1 ముద్దాయికి పంపియుండవచ్చును. భీమాపత్రములపైనను, ఇతరపత్రముల పైనను గల వ్రాతలన్నియు 1 ముద్దాయి దస్తూరీయందే యుండెను. హెడ్డుక్వార్టర్స్ నునకు పంపబడిన, వి. వి. సుబ్బారావుయొక్క జాతకము కన్నడములో నుండెను. అందు ముఖ్యవిషయములను అంగ్లము లొనికి భాషాంతరీకరించి 1 ముద్దాయి దస్తూరీలో నే మార్జినులో వ్రాయబడియుండెను. బొంబాయినుండి హెడ్డు క్వార్టర్స్ వారు సుబ్బమ్మ పేరు 9864-0-0 లకు క్రాసుడు చెక్కునంపిరి. ఇది, 1 వ ముద్దాయి పేర ట్రాన్సుఫర్ జేయబడినటులగలదు. అప్పటికి 1 ముద్దాయి ఒక గృహమును నిర్మించుచుండెను. క్రొత్తకాసనసభలో ప్రవేశించుటకు ప్రచారమునర్పించుండెను. వీరికిగాను ధనమత్యంతవరముగ గాజులసియుండుటచే నీమొత్తమును దుకుపయోగపడియుండవలెను. ఈవ్యవహారమునందు రెండవము

ద్దాయికి వ్యక్తీకరణంబునకులేదు. సుబ్బారావు ఐడెంటిఫికేషను సర్టిఫికేటు అంతయును 1 ముద్దాయి దస్తూరీలోనే యున్నది. చివరసంతకము మాత్రము రెండవముద్దాయి దస్తూరీగలదు. మొదటి ముద్దాయివచ్చి సుబ్బారావు తనబంధువని చెబుటగా నత డాపత్రముపై సంతక మొనర్చెను.

ఇంకను ఆర్జుమెంటు జరుగుచున్నది. ఇంతలో కోర్టు వారు అల్పాహారములకు లేచిరి.

భరతపురం సంస్థానమందు వరదలు

అపరిమితమైనప్రము

సిమ్లా, సెప్టెంబరు 13:—దొరతనమువారి ప్రెస్సుకు మూసినక్కులులు డెల్వుచున్నది:—భరతపురం సంస్థానములో అపరిమితమైన వరదలు రెండువందల గ్రాములలో నాశనము జేసినట్లు దెలియుచున్నది. నాశనముగావించబడిన ప్రాంతములన్నియుగండ్లచేతపాడైపోయినవి. అందుమూలమునకు జననమున గాని అధికీగాని యెంతసప్తమువాటిలేనే, డెల్వువీలులేదు. భరతపురములోని ధాన్యపుకొట్టనియును బాడైపోవుటచే ప్రస్తుతము ఆహారమునకు ప్రజలకు చాలయిబ్బందిగా నున్నది. ఇతరవోట్లనుండి ధాన్యము సప్లయిచేయుటకు గట్టి ప్రయత్నములు అధికారు న జేయుచున్నారు.

సిమ్లాలో ప్రారంభసభ

భారతకాసనసభ ఉపసంఘధనమున నేడు సాయంకాలము ప్రారంభసభ జరుగును వివిధరాజకీయసంఘముల ప్రతినిధులు 11 మందిచేరి ఆహ్వానములను పంపుటగుర్తి ఆలోచించెదరు. భారతకాంగ్రెసు సంఘము, మితవాదిసంఘము, నేషనలు హోమురులులీగు, స్వరాజ్యపక్షసంఘము, మహమ్మదీయసంఘము, భారతకాసనసభ స్వతంత్రపక్షసంఘము, మున్నగు సంఘములు నవంబరులో జరుగగల నానానాయక సభకు ప్రతినిధులను పంపవలెనని కోరుచు ఈ ప్రారంభసభకు వచ్చిన 11 గురును సంతకములుచేసి ఆహ్వానములను పంపెదరు. సెంబరు నెలలో జరుగగలసభలో స్వరాజ్యమనగా నేమో నిర్ణయం పబడును. (అ. ప్రె)

91 ఓవర్లాండు మోటారు

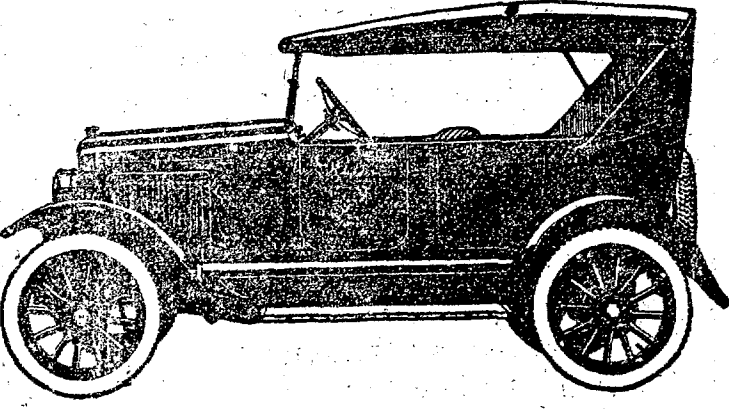
బండిని కొనెడు

రొఖి దర రూ॥ 3400

మితవ్యయనకుము తగిన బండి

తక్షణమే ఉపయోగించుటకు సిద్ధముగ నున్నది

ప్రస్తుత మితవ్యయాపేక్షయే ఓవర్లాండు 91 మోటారుబండిని కొనుటకు ముఖ్యకారణము. ఈ 91 రకముబండి, సుందరమగు రూపమును, సుఖమును, మన్నికయు మున్నగు తృప్తికరమగు ముఖ్యాంశములను పొందియున్నది. ఇది, బోల్షిమాగ్నెటో, 5 రిమ్లు, టైరులు, విద్యుద్దీపముల, స్టార్టరు, హార్వ, మొదలగువాటినికలిగియున్నది. తక్కువ ఉపయోగము లేకుండగనే, సౌఖ్యమునకును, ప్రస్తుతావసరములకును భంగముకాకుండగ ఇది డబ్బును కూడిక చేయుచున్నది.

ఇప్పుడే వచ్చి చూడుడు—మిక్కిలి మర్యాదగా ఆదరించబడుదురు—మీరు సంతృప్తి జెందెదరు.

అడిగిన అందు కంపెనీ లిమిటెడ్.,
చౌటు రోడ్డు, మద్రాసు.

కాంగ్రెసునందైన మత్స్యము

కవిసామాన్యమూలము.

గాంధీజీగారు 'ఎంగుండియా'లో నిట్లు వాయించుచున్నారు:—

ఇప్పుడు 'ఎంగుండియా'లో వ్రాయవలసినది ఏమిటో అని అనినప్పుడు నిజముగా అది మారుమూలములు, మనము పోవుచున్న లేదా పోవుచున్న అభివృద్ధిగాంచుటయే అని మాత్రము నేను గ్రహిస్తున్నాను. మన మానవత్వముల సంగీకరించుటవలన హృదయముగ నిట్టి అన్యోన్యతయే ఉత్పన్నమగుచున్నది.

అసహాయమునకు అహింస యొక్క వయస్సు అహింస లేకుండా అసహాయము వలన ఏమిటో అని అనినప్పుడు మనము జ్ఞాపకముంచుకొనునెడల నేటిపరిస్థితులందు వ్రాయవలసినది అనియు పగటివలె కుభ్రముగ తెలుగులవు. వచ్చినకవులు పాతకులకు తెరచాటున జరుగుచున్న దేయియును దేకయియును. నేను విగ్రహముగాని యొన్నది గాంతవరకు ఒక ప్రయోజనమును సాధించుటకు ఇంతకన్న వేరుచేయలేకనుగూడనై యొన్నది. ప్రతిక్షణమును ప్రతిరోజును గూడ తోడి ప్రచారములేయియున్నానోయని నిర్ణయించుట చాలకష్టము. ముఖ్యమూలమునకు అన్యోన్యత యే ఫలితమైతే వారు అట్లేయని నేను తలంచెదను. అట్టితరీ వారు వాగ్ధో నన్ని సంగతులను తెలియజేయనట్లే పాతకులగుడ దెలియజేయవలెను.

పరిస్థితులు మారుకొనిపోయి చేయుపనులుగూడ మారుచుండవలెను. రెండును ఒకచోటనే బయలుదేరు నెడల అసంభవమేయియును లేదు.

ఒకటి మాత్రము మనలో విభేదములేకనుగూడనై వివాదము అంతరము వెలసియుండవచ్చును ప్రతిపక్షమువారును తమకార్యక్రమమునే నూత్రముచేయుచున్నారు. ప్రతివారును తమకార్యక్రమమువలన వాంఛితదర్శనమునకు దగ్గరజేరెడమనినమ్ముచున్నాను. దేశములో పిరిధిపక్షము లున్నంతకాలమును శాసనసభల కార్యక్రమమును పనిజేయువత్తునుగూడమందును కావున మన అసహాయాద్యమును ప్రభుత్వముతో సహకారముజేయకపోవుట పగాక ఒకరితోనొకరు సహకారము జేయుచుండువరకు బోయి నది. మనముకాలెనని కోరకుండునె ఒకరిమూలమున నొకరము బలహీనులమై ధ్వంసము చేయబడినవిధానమునకు సహాయము జేయుచున్నాము. మనము దాని ముఖ్యతత్వమును గ్రహింపవలెను. అయ్యదియింకా గానిమీద సాధారణ జీవించును. జాతీయ జీవనపు పుట్టికాపులపారమును గ్రహించి బ్రతుకును.

మనము అసహాయాద్యమును నవలంబించినది యావిధానమునందలి దౌర్జన్యమును వంచి చేయుటకు తగిన దౌర్జన్యరహితకీగ నై యుండెను. దుర్బలులు నిస్సహాయులును చేతగాక అహింసావ్రతులై యుండుటను జూచి మనము తృప్తి గాంచెదము. ఈవిధానమును వెంటనే ధ్వంసము జేయవలెనని పోవుట మన యిది వరకు కన్న ఇబ్బది. ఇందులో మనలను జాట్లకొని వెంటనే జాగ్రత్తగనుండునెడల మనలను ధ్వంసముచేయునట్లున్నది. ఈజాట్లలో నేనుపాల్గొనక పోవుటయేగాక యిందు సంబంధించినవారందరనుగూడ అట్లేజేయుమని కోరెదను. మనము తగుసహాయము జేయలేకను యెడల అడ్డయినబడరాదు. నేనిప్పటికిని ఎప్పటికిని పంచవిధహింసాగ్రహమునందు గట్టి నమ్మకమునే గల్గియున్నాను. ఈభాషము మనలో అంతర్గతమై యున్నది గానివానిని బనిజేయుటకు తగినవాతావరణము లేదని నేనిప్పుడు శుభ్రముగ గనుగొంటిని. ఈవిషయమును అభిలభారత కాంగ్రెసు సంఘ సమావేశము జరిగినపుడు చోటుకొన లేకపోయితిని. అంతటను అనిశ్చయము వ్యాపించి యున్నది. ఏపని జేసినను అనుమానమును అపార్థములు గల్గించుటయు నేర్పడినది. మనము ఒకరి కొకరము జవాబులు జెప్పకొనుచుండ వాకిలనున్న శ్రేణువు సంతోషించుచు నైన్యలమును జేకూర్చు చుండును. ఏమైనను సరేదీనిని మనము జరుగకుండు యోచనలేదు.

అందు కనిపించు మనము కవిసామాన్యప్రమాణమును గనుగొని అన్నిపక్షములను కాంగ్రెసు వేదికయందు సమావేశమై సమానాదర్శమును జేరుటకు పనిజేయ వలెనని నేనుమాచించుచున్నాను. ఇంతయును అంతరభివృద్ధికార్యము. అది లేకుండా నేటికంటే గాఢీయసంబంధమును ఒకటి యేమి

యు నుండవలెను. ముందుతమలోని స్వంతవిషయము నాలోచించుకుంటే బ్రతిపనినే ముందుగా భావించరాజకీయతే తలులేదా. అంతరభివృద్ధి జరుగుట నేమిటి యని తలంచువారు తమ జల మభివృద్ధి గాంచుటకు ఎక్కువ శాస్త్రోత్తము గల్గియుండవలెను. కాని యీపని కాంగ్రెసు వేదికనుండిగాక బ్రతిజరుగవలెను. కాంగ్రెసు జనసామాన్యమునకు ప్రాతినిధ్యము వహించుటలో నభివృద్ధి గాంచవలయును. ఇంతవరకు వారికి రాజకీయములు పట్టలేదు. మనరాజకీయవేత్తలు కోరునట్టి రాజకీయవిజ్ఞానము వారికి లేదు. వారి రాజకీయములు అన్నము ఉప్పుతో మాత్రమే సరిపావుచున్నది. చెన్నమాటగూడ చెప్పను. ఏలనగా నెయ్యి, నూనె అంటే యేమో లక్షలకొలిపివండి యెరుగరు వారిరాజ్యాంగవిషయములు సంఘపరిష్కారములలో సరిపావును. మనము రాజకీయవేత్తలను ప్రభుత్వమునకు ప్రతిపక్షముగా ప్రజాప్రతినిధులముగ నున్నామని మాత్రము చెప్పట యుక్తముగ నుండదు. కాని వారుసిద్ధముగానిదేవారిమనయోగింప ప్రారంభించినయెడల వారికి మనము ప్రాతినిధ్యమును నహింసజాలము. మనము ముందు వారికోరకై వారిమధ్య పనిజేయుచుండవలయును. వారికష్టములను గమనించు వారికేమి కామలసియుండునో తెలిసికొనుచుండవలెను. మాదిగవాండ్రతో గలసి మాదిగవాండ్రగు నుండవలెను. అట్లుండి పనిజేసినయెడల పైతరగతులవారి యిండుతుండిచివామపారవేసినముక్కలనుటయెట్లుండునో తెలిసికొనవలెను. ఇండ్లనెడు పెట్టెలలో బొంబాయి కార్మికులందువానిలో నుండి యెట్లుండునో తెలిసికొనవలెను. మనము గ్రామీయులతోజేరి వారు నడుమువంచుకొని పీపు ఎండలోమాడుచుండ యెట్లుపనిజేసెదరో అట్లేజేయుచు గ్రామములలో పశువులు త్రాగిపార్చి డిగుడ్డలు కుండలు కడిగిననీళ్లుత్రాగుచు నెట్లుండునో అట్లే మనమునుండవలెను. అప్పుడే అప్పటికే మనము ప్రజాప్రతినిధుల మగుదుము. అప్పుడు నేని వ్రాయుట యెంతగట్టిగ వ్రాయుచున్నానో అంతగట్టిగ మీరు కోరినట్లు పనిజేసెదరు.

“మేమింతాచేయు లేము. ఇంతా జేయవలసియున్నయెడల స్వరాజ్యమును చెయ్యిండ్లు కాని యెక్కువగాని ఒకసలాము” అని కొందరు జెప్పెదరు. ఈఆశ్చర్యమొందిచే. కాని మనలోకొందరమైనను యాభాధను బడినగాని సంపూర్ణ త్యాగము గల స్వతంత్రజాతి జనింపజాలరు. కావున అందరును యేకమనస్కులై మనస్సులోనైనను జనసామాన్యముతో నొక్కటియై అందులకు బ్రతికి చిహ్నముగను పడుటకు గానువారికోరకై వారిపేర కోజుకు 30 నిమిషములైన మూలంబుకవలెనని నేనుకోరెదను. భారత మాతృమునగోరి స్వర్గసౌఖ్యమును జెందగోరు హిందూమహాత్ముడియ పాపీ ప్రైస్తవజాతులలోని ప్రాజ్ఞులందరును ప్రార్థనజేసెదరు.

కోజుకుకో జెక్కువగుచున్న హిందూమహాత్ముడియ వైమమ్యములను తొలగించుటకు కాంగ్రెసు వేదికయందు అన్నిపక్షముల వారిని తేర్చి పరిష్కారముగాకుండు పోవుచున్న సమస్యను పరిష్కారముజేసి అన్యోన్యవిశ్వాసము అన్యోన్యసహాయములపై ఆధారబడిన జాతీయస్వాతంత్ర్యమును బడయుటకు గలపిచ్చి అశనంతము భగ్నముజేయుచున్న ట్లుండుసమస్యను పరిష్కారముజేయువార్తమును పన్నుచున్నాను. మరేకారణము జేయనను వికమత్వము జేకూరుటైనను మనము మనలోగల రాజకీయక్షులను బోగొట్టుకొని ఒకటిగ నుంచుటకు ప్రయత్నము జేయవలెను. ఇందులకు నేను కొన్ని సూచనలగా వింపెదను.

(ఈ సూచనలభాగమంతయును 12 వ తేదీ శుక్రవారము పత్రికయందు ప్రచురింపబడినవి. పాతకులు వానినిగమనింపవచ్చును.

అఖండ పాఠపుస్తకము

అమృతనదులో నిన్ను జరిగినది

జయట్లో అఖండపాఠవిషయకసత్యాగ్రహము 14.9.1923 వ తేదీని ప్రారంభమైనదిగాన అమృతనదులో వార్షికోత్సవము నిన్ను జరిగినది. దేశేంద్రపు జరుపుచు 5 అణాలనిధికి ధనమును సమకూర్చుటకు నిశ్చయింపబడినది. ఇతరచోట్లగూడ నిట్టిసభలను జరుపవలెనని కోమటిసంఘమునా రాజ్యాపిచిరి. రాజభక్తులందులకు ప్రతిపక్షముగా సభలను జరుపవలెనని. మతేలా గామమున నొకటి జరిగినది. (అ. పే.)

గౌతమీ గ్రంథాలయము రాజమండ్రి

(మాగంటి బాపినిడుగూరు)

నేను ఆమెరికాదేశమునందున్న పుడు, ఏనూతనపట్టణమునకేగినను అచటిగ్రంథాలయములు, విద్యాలయములు దర్శించుచుండివాడను. కారణము ఏదేశాభివృద్ధివైసను కనుగొనవలెనన్నా ఆదేశ విద్యాసంస్థలుమాడవలెను.

ఈమధ్య గౌతమీగ్రంథాలయము దర్శించు అవకాశముకల్గినది. ఆంధ్రదేశములో కల్ల ప్రభుత్వసంబంధము లేకనే నాన్ అఫమయల్ ప్రజలకు ప్రజలుండవు గ్రంథాలయము అకల్ల, పుస్తకములలోను, చదువరులలోను, సభ్యులలోను, అగ్రస్థానములకరించుచున్నదని చెప్పటకు మిక్కిలి సంతోషించుచున్నాడు. ఈ గ్రంథాలయము దర్శించిన నాయకులు కొందరుదీకిని, ప్రీమియర్ యిక్వాన్టు ట్యూవ్ ప్రకాశమైనది, ప్రేక్షకునాన్ అఫీషియల్ రికరర్ యిక్ సౌతుయిండియా దక్షిణ హిందూదేశములో ప్రభుత్వసహాయములేని వాటిలో పెద్దదని చెప్పటలో సరికేయొక్తికాదు.

ఆంధ్రదేశమునందు గ్రంథాలయములలో ముఖ్యమైనవి మూడున్నవి.

- 1. రామమోహన గ్రంథాలయము, బెజవాడ.
- 2. బాలసరస్వతీ గ్రంథాలయము, అంగలూరు.
- 3. గౌతమీగ్రంథాలయము, రాజమండ్రి.

రామమోహన గ్రంథాలయము. బ్రిటిషు ఇండియాలో ఏప్రాంతమున లేనటువంటి, ప్రభుత్వసహాయము లేని స్వతంత్ర గ్రంథాలయోద్యమము ఆంధ్రదేశమునందు బయలుదేరినది, ఆంధ్రరాష్ట్రమునందు నూతనగ్రంథాలయముల స్థాపనకు, సంఘములకు, ప్రదర్శనములకు మిక్కిలి తోడ్పడెను.

బాలసరస్వతీగ్రంథాలయము పల్లెటూళ్లకు మార్గదర్శకముగా పనిచేయుచు, గ్రామాభివృద్ధికి గ్రంథాలయము కల్లు తోడ్పడగల్గినదియు నిదర్శించుచుండెను.

ఇకనీగౌతమీగ్రంథాలయము, ఆంధ్రయుగపురుషుడగు మన వీరేశలింగము పంతులుగారి కర్మకృతమగు రాజమహేంద్రవరమున ఇప్పటికి 24 సంక్రిందద స్థాపింపబడి, నవీనపద్ధతుల మీద అత్యంత సమర్థతతో ఆదర్శప్రాయముగ నడపబడుచున్నది. నూతన భవనమున ప్రతిదినము చదువరు లెందరో వచ్చి జ్ఞానార్జనము చేయుటగూడ నేత్రోత్సవమయ్యెను. ఈ గ్రంథాలయమునకు నానాదేశములనుండి పత్రికలు, ప్రకటనలు, పుస్తకములు, వచ్చుచున్నది. పరిశోధనచేయు పండితులు చెన్నపట్టణమున కేగకుండు ఇచట పరిశోధనసాగించుట కొంత వకాశముగలదు. ఆంధ్రదేశమున రాజనరేంద్రుని రాజధాని నేటికిని విద్యానిలయమయి వన్నెగాంచుటకు ఈ గ్రంథాలయము విశేషముగా తోడ్పడెనని చెప్పటకు సందేహములేదు. ఇయ్యది నగరమున ప్రతిగ్రహమునకు గుడిసెకు జ్ఞానదీపికను గొని పోవ ప్రయత్నించుచున్నది.

గౌతమీగ్రంథాలయ పక్షమున, లేక ఈపుర ఇతర గ్రంథాలయములతో సమ్మేళనచేసి, ప్రతి పేటయందును, నొక కాళిస్థాపించి, గూడెములలో జనలకు బామ్యులద్వారా జ్ఞానవ్యాప్తి చేయుటకు చాల అవకాశముగలదు. ఇట్టి పనికి పురజనుల తోడ్పాడుతో, దీనికి గ్రంథాలయ సేవకులు వెంటనే పూనికొని, గ్రంథాలయమనిన కేవలము గ్రంథనిలయమేగాక, దీనిని సర్వవిధముల ఒక ప్రజావిద్యాపరిషత్తుగా జేసి ఆంధ్రదేశమునకు మార్గ దర్శకులగుదురుగాక.

డాక్టరు బినెంటు

నాయకులసభ సిద్ధులో నేడు 15 వ తేదీని జరుగును.

డాక్టరు బినెంటుగారు 13 వ తేదీని సిద్ధులో నున్న ప్రముఖులను విడివిడిగా చూచిరి. నేడు 15 వ తేదీని వారందరును కలసి ఆలోచించెదరు. “అందఱును అంగీకరింతు రనియే తోచుచున్నది. నాయకుల మహాసభ నవంబరులో జరగవచ్చును” అని బినెంటుగారు తెలిపిరి.

సోమవారము

ఉన్నతపదవుల నలంకించి యుద్యోగులు, హైందవులను వారి నాయకులను దూషించుట యాచార మగుచున్నది. లిట్టను ప్రభువుగారు, హైందవప్రేమితులను దూషించినవిధ మిందులకు నిదర్శనము. రవీంద్రు డవకాశ మిచ్చినను, లిట్టను ప్రభువుగారు తా మాడిన దూషణవాక్యముల నుపసంహరించుకొన రయ్యిరి. కొంతకాలము, అలివి యదాప్రభువుగారు స్వరాజ్యపక్షమువారిని అనినీతి

పరులని నిందించిరి. అటులబల కుటకుతమకృత్యాలకాధారములెవ్వయోనిరూపించకబోయిరి. ఈవారమందిన లండను ప్రెస్సుపత్రిక బెంగాలు మంత్రంల వేతన నిరాకరణమునుగూర్చివాయుము, స్వరాజ్యపక్షము వారిని నిందించుచున్నది. నీకేసునందు బలము లేకున్న ఎదుటివాని దూషింపుము అనుసామెత ప్రకారము, లండను ప్రెస్సుపత్రికకు వాదబలము లేకుండుటచే స్వరాజ్యవాదులను నిందించుట కీతి యన మొరలి డెను.

“స్వరాజ్యవాదులకు విశాలాశయము గల వనియు, వారియందేశ్యములు పవిత్రములనియు ఎంతగ చెలుపుచున్నను, బెంగాలు శాసనసభలో లంచగొండితన మధికమయినది. వీరును జాతీయ పక్షమువారును గలసి అధికసంఖ్యాకు లగుట కిది యొక హేతువు. సిగ్గుపడిచి, డబ్బును లంచమిచ్చుట విశేషముగ ప్రబలమయినది. ప్రభుత్వమువారి కీక్ష యమున తగినసాక్ష్యము కలదు. వోట్లను డబ్బుకొరకుగాని ఇతరలాభములకొరకుగాని విక్రయించినటులను కొనుక్కొనినటులను తెలిసినది. సమయము కొలదియు ధరలు తగ్గుచు హెచ్చుచు వచ్చెను. కొన్నిమార్లు ధర 350 సవరనులవరకును పెరిగెను. కొందరు స్వల్పధరలకే సమ్మతించిరి. ఆలి వియరు ప్రభువుగా రీవిషయమై ముచ్చటించి నపుడు, చిత్రరంజనదాసుగా రివి సర్వాబధము లని జవాబిచ్చిరి. దాసుగారి నీతివర్తనమువిషయమై ఆలి వియరు ప్రభువుగారి కెట్టి సదభిప్రాయ మున్నను, దాసుగారు ఊరక లేదని చెప్పినంత మాత్రమున, అతనియనుచరులమీద మోఁపబడినానింద తొలగి పోయిదు. దీనిని రుజువుచేయుటకు చక్కని సాక్ష్యమున్నటుల చెలియుచున్నది. ప్రభుత్వమువారిధర్మ మేదియో, స్పష్టమగుచున్నది. బెంగాలును వెనుక నవమానవరచిన హత్యలను మరిల లేవడియు ప్రయత్నములను హిందూదేశమునందలి బ్రిటీషు అధికారు లేమాత్రము సహించజాలరు. బెంగాలు శాసనసభలో లంచము లిచ్చి కార్యక్రమమును హాస్యాస్పదము గావించుచుండు, శాసనసభతో విమిత్రిము లేకుండునె యెపాలింపవచ్చును.”

లండను ప్రెస్సుపత్రిక వ్రాసిన వైవాక్యములే యిదకు సఫలమయ్యెను. బెంగాలులో శాసనసభా నాటక మంత మొందెను. లండను ప్రెస్సుపత్రికయు ఆలివియరు ప్రభువు గారును సూచించిన లంచగొండి తనమే నిజమగునెడల, వోట్లను డబ్బుకు వేలము వేయించున్నయెడల ప్రభుత్వమువారికి నమ్మకమగు సాక్ష్యమున్నయెడల, సంగతులను వారే ల బయల్పరిచగూడదు? దాసుగారి అనుచరులపై నేల చర్యదీక్షనగునాడదు? అడలేక మద్రెల యెడను నటుల, ఉన్నతాధికారులు తమమాట నెగుట లేదని ఎంచి, భారతీయులను ఇచ్చునచ్చిన రీతిని నిందించు చున్నారు. ఇందుల కాధారమును ప్రకటింపజాలరు న్నారు. ఇట్టిప్రవర్తనము, ప్రభుత్వప్రతిష్ఠను పెంపొందించుటకు మారుగ ధీమాపడెయుట కక్కుడుగ తోడ్పడగలదు.

లీసీషను రిపోర్టు
ప్రేటుకొన్ని సభలో, లీకమీషను రిపోర్టు నేడు చర్చింపబడును. ప్రేటుకొన్ని సభవారి రిపోర్టు నామోదించి, తమపైతనమును సార్థకపరచెదరే

ఆంధ్రం గంధి మహాత్మని వుజాని ధి ఆత్మరూపాయలు సమర్పించవలెను యథా శక్తి ని తోడ్పడుదు

15.9.24

ఇదివఱకు చందాలు 48799-8.5 ఇదివఱకు 23831-14-11
ఇదివఱకు పూజాధికారి సమ్మతింపబడిన ధనామానా. కా. నాగేశ్వరరావు నెం. 7, లెంబుకెట్టిపిథి, మద్రాసు

మో చూడవలయును. మడ్డిమెనుగారి తీర్మానమునే క్రేరారుగారు ప్రతిపాదించెదరు. ఇందుకు కొన్నిసవరణలు పంపబడెను. హైందవ శాసనసభలో నిందునుగూర్చి జరిగినచర్చ యంతయు, కేవల వాదము కొరకు జరిగె నని, లండను ప్రెస్సుపత్రిక యధిక్షేపించుట వింత గాదు. ఏలనన, శాసనసభవారు లీకమీషను రిపోర్టును నిరాకరించినను, ప్రభుత్వము వారు దాని సమయంలోనికి బెట్టకమానరు. మీదు మిక్కిలి హైందవ శాసనసభ్యు లనుభవరహితులనియు స్వీయతాభ్యుత నెరుగనివారనియు, స్వగతి పాలనమున కసర్దు లనియు, మొదలగు నిందలను మోపుటకు ఆంగ్లోహైందవులకవకాశ మేర్పడినది. క్రొత్త ఖర్చును సర్టిఫై జేయట సులభ మేగాని, డబ్బు సంపాదించెడిమార్గముల నన్వేషించుట కష్టమని, ప్రెస్సుపత్రిక యంగీకరించుచున్నది. అటులగుచో, ప్రజాభిమతమునకువిరుద్ధమగు లీకమీషను రిపోర్టును రద్దుజేసికొనుట సంభావ్యము. కాని ప్రభుత్వమువారిందుకు నమ్మతింతురా? సర్వములకొర కేతీరున నయినను, డబ్బును సంపాదించవలయు ననియే, ప్రెస్సుపత్రిక హెచ్చరించుచున్నది. ఇటుల పట్టు బట్టుట ఇంగ్లండుహృదయము మారినందులకు నిదర్శనము గాజాలదు. ప్రజాభిమతము నీతీరుగ తడవ తడవకును నిరాకరించుట, ఇంగ్లండుకు క్రేయస్కరము గాదు. ప్రస్తుతసమయమున హైందవప్రజా శక్తి బలహీనముగ నున్నను, కొంతకాలమునకు బలమును సంపాదించకమానదు. అందుచే ఎల్ల కాలమును దేశభిప్రాయమును తృప్తికరించుట నష్ట దాయకము. ఈసంగతిని గుర్తించుచో, ఇంగ్లండు వివేకముతో మెలగక తప్పదు.

రాబోవు ఎన్నికలు
ముందు జరుగునన్న పార్లమెంటరీ ఎన్నిక లే సమస్యకొరకై జరుగునని పలువురు వినిర్నించుచు న్నారు. హైందవసమస్యవిషయమై ప్రస్తుతసమయమున, బ్రిటీషుపక్షములలోతీవ్రభేదాభిప్రాయముగను పింపదు. కార్యాచరణయందు, అన్నిపక్షములును ఒక్కటై ఖరినే అవలంబించుచున్నవి. ఇక మిగిలిన దేమి? రుష్యాతో జేసికొనినసంధి, ప్రబలవిమర్శన కారణమగుచున్నది. ఎట్టిప్రాముఖ్యమునులేక మూలబడియున్న లాయడుజార్జి గారు, ఇదియే సందను కొని లేబరుపక్షముపై దాడివెడలుచున్నారు. ఈవిషయమున లేబరు ప్రభుత్వమును ఓడించి క్రొత్త ఎన్నికలు జరుగునటుల జేయవలయునని, వీరు గొరుచున్నారు. కన్సర్వేటివులు వీరితో చేతులగలిపెదర

నుటకుసందియములేదు. లేబరుపక్షమువారు ఏతీరున నయినను దేశమునందు ప్రభోధము గలిగించి, తమ బలమును ప్రదర్శింపవలయునని తలంచుచున్నారు. ముందే మిజరుగునో చూడవలయును.

భామనుగారి పారబాటు
దక్షిణాఫ్రికాలో కాలనీలమంత్రి యగు భామనుగా రొకపారబాటు గావించిరి. హర్జి గాజపక్షము వారు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము గోరెడివారని, తెలిసినవిషయమే. ఐనను, తమ కీపుడు తగినంతబలము లేకుండుటచే, వీరు ప్రస్తుతమానమస్యను వెనుకకు బెట్టిరి. లేబరుపక్షమువారితో కలసి వీ రిపుడు పరిపాలించుచున్నారు. అంతమాత్రముచే వారియభిప్రాయములు మారిపోయెనని తలంపగూడదు. అనుకూలసమయమునకై, వారు వేచి యు న్నారు. ఇంగ్లండులో బ్రిటీషు లేబరుపక్షమువారినితి ఎటుల నున్నదో, దక్షిణాఫ్రికాలో హర్జి గాజపక్షమువారి సీతీయు అటులనేయున్నది. పరిస్థితు లిటులుండ, సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యపక్షము అత్యల్ప మనియు, వీరు కేవలము అవివేకులనియు, భామనుగారు ప్రసంగించుట సమంజసమగునా? వీరిప్రసంగమువలన దక్షిణాఫ్రికాలో నాగ్రహము ప్రబలుటవింతగాదు. లండను ప్రెస్సుపత్రికగూడ, వీరి పారబాటును ఖండించినది. భామనుగారు కలిగించిన సద్భావ మిదియే కాబోలు!

దేశబంధుదాసుగారు
భారతశాసనసభలో నిందారోపణము
“వంగరాష్ట్ర ప్రభుత్వ కార్యసంఘ సభ్యుడగు నడియా మహారాజగారి యింటికి దాసు గారువెళ్లి “నడియా జిల్లాకల్య రు (మహమ్మదీయుడు) మహమ్మదీయ పక్షపాతిగాన అతనిని వేరొకజిల్లాకు మార్చివేయవలెను” అని మహారాజగారిలో చెప్పెను” అని 12 నలేదీని భారతశాసనసభలో మాన్వీ అబ్దులు కాసింగా నుడివినవంతయును అసలైన అబద్ధమని దాసుగారు ప్రతిపక్ష మోక్షింపగారికి తలెవార్చసంపెను. (ఆ. ప్రె)

అమెరికా పాపాదీబిత్
40 మంది కలకత్తాకువచ్చిరి
లాయసింగు అను స్త్రీమధులో 40 మంది ఆకాలీలు అమెరికానుండి నిన్న 14 నలేది మధ్యాహ్నము కలకత్తాలోదిగిరి. కౌతరంభట్టుమట్ట చాలమందిచేరి వారికి స్వాగతమొసరిరి. వారు దిరిగిరాగానే సత్కృతి ఆకలు, వందేమాతరం, అల్లాహ్ ఆ క్బరు, మున్నగు జయధ్వనులుచెలగుచుండు వారికందరికిని పుష్ప మాలలనువేసిరి. వారు కలకత్తా గురుద్వారమున బసచేసిరి. 16 వ తేదీని కలకత్తానుండి అమృతసరుకు బయలుదేరెదరు. (ఆ. ప్రె)

కార్పొరేషనులను కలగొని కాంగ్రెసు పక్ష విజయము

చెన్నపురి పార్టీ కఠినందనములు

తెలంగాణ ప్రభుత్వమునందు బహిరంగ సభ

ఇటీవల జరిగిన కార్పొరేషను ఎన్నికలలో కాంగ్రెసు పక్షమువారిని అధికముగ నెన్నుకొనిన చెన్నపురి పార్టీ గవర్నరు చివర జాతీయోద్యమ అభిమానమునకు అభినందించుట కొరకై రిన్న సాయంత్రము తిలకు ఘాటునందు గొప్ప బహిరంగ సభ జరిగినది. మాటనా యామాటు మాస్టేరుగారు అధ్యక్షులుగ నెన్నుకొన బడిరి.

అధ్యక్షుని ప్రారంభోపన్యాసము

అధ్యక్షులారా! ఇటీవల కార్పొరేషన్ ఎన్నికలలో గల బహిరంగ సభ సమితిలను కాంగ్రెసువారిని తమ ప్రతినిధులను గా నెన్నుకొనినందుల కార్యాదీక్షనల రేటు పేయర్లను అభినందించుట మనము నేడిచుట సమాచేతమైనది. ఈ ఎన్నికల ఫలితములను కాంగ్రెసునందును కాంగ్రెసువిధానము నందును మదరాసు పార్టీలకు గల ఉత్సాహము అభిమానము బాగుగా వెల్లడయినది. ఎన్నుకొనబడిన వారిలో పలువురు తమ అతిశయమైన ప్రజాసేవను అనుభవమును ప్రకటింపుకొనవారు గాక పేయర్లు, కాంగ్రెసుచే విధింపబడిన స్వరాజ్య సంపాదన ప్రయత్నమునందు నిరంతర కృషిచేయుచున్నందున మదరాసు పార్టీలకు వీరెల్లరు విడిచులే. మరియు వీరుగావించిన దేశసేవకు ప్రతిఫలముగా రేటు పేయర్లు వారిని కార్పొరేషనుకు ఎన్నుకొనినారు. ఉన్నత పదవులంది పురసంఘమునకు నిరపమానమైన సేవనుజేసి తమని జెప్పకొందరికి మనస్సే హితులు అడ్డుపెట్టినవారు వాస్తవమే. కాని ప్రజలు ఎట్టి ప్రజాహితే నేమయో ఎరికాదో తమకు తామే నిర్ణయించుకొనగలరు. మరియు సమర్థుల భావులును స్వార్థపరాయణులును అల్పశయిలును ప్రజామోక్షమును గాజాలరనియు, వికారదృక్పథముగలవారలు, సరక్రయోధిలును, ఉన్నతతయలు మాత్రమే పట్టి ప్రజామోక్షమును, ప్రజల విశ్వాసమును బడయజాలదురని వెల్లడి గావించినారు. మూడుసంవత్సరముల క్రితము గొప్ప అలజడి గలిగించి సాంఘిక కక్షలను పెంపొందించి చైతన్యములను పురిగొల్పిన బ్రాహ్మజేతరోద్యమము చాలభాగము నశించినదని ఎన్నికల ఫలితములను తెల్లమైనది. మూడుసంవత్సరములు జరిగినపిదప కాసనసభల ఎన్నికలయందు కాసనసభలను పూర్తిగా నశపరచుకొనగలరని భావినియు గావించగలము. ప్రస్తుతము లెంగాలునందు నాగపూరం డెట్టి వాతావరణము ప్రబలియున్నదో అట్టిదే మదరాసునందు గూడ గాంచనము. ఒక్కొక్కసంవత్సరమునకు వరుసగా 10 మంది సభ్యులు కార్పొరేషను వదలెదరు. భిన్న భిన్నములుగా మీరు వశపరచుకొనవచ్చును. రిసంవత్సరముల పిదప కార్పొరేషనునందు కాంగ్రెసువారి ఆధీనమందగలదు. ప్రస్తుతముందు కాంగ్రెసుసభ్యులు నిరసించదగిన అల్పసంఖ్యాకులే యైనను కార్పొరేషనునందు వారివలన విస్తారమైన ప్రాముఖ్య ముండగలదు. రాజోవు సంవత్సరమందు ఖాలి గాబడుసభ్యులు తాము ఎక్కుడు జాగ్రత్తపడవలసియుండును.

ఈ కార్పొరేషనులన్ని కాసనసభ యందు ప్రవేశపెట్టబడినపుడు, నేనొక సభ్యుడనుగనుండి, అందరి చర్యలందు పాల్గొంటిని. ముసల్యములకు ప్రత్యేక నియోజనముకొరకు పోరాడితిని. ప్రజాపరిమితినిబట్టి ప్రతి డివిజనునందును హిందువులే బహుళసంఖ్యాకులు లుండిరియు, అట్టితర సామాన్యముగా హిందువులే ఎన్నుకొనబడుదురనియు, కావున ముసల్యము ప్రాతినిధ్యము కార్పొరేషనునందు చాలునని చెప్పవలెదనియు నేనాదించితిని. అప్పటి పరిస్థితులందు నా దృష్టి సంకుచితముగా నుండినది.

అప్పటినుంచి, సహాయ నిరాకరణోద్యమమును, ముఖ్యముగా మహాత్మాగాంధీగారి పలుకుబడియున్న, మహమ్మదీయులు స్వసంఘముందు గాంచవాలని ఫలమునకు కారణమైన జాతీయప్రభోధమును, సభ్యులను గలుగజేసినది. కాంగ్రెసు కమిటీ పోటిగా నిలిచిన 9 స్థానములకు గాను 8 స్థానములకు మహమ్మదీయసభ్యులు నిర్ణయింపబడి ఇద్దరు ఎన్నుకొనబడిరి. వీరు బహుళసంఖ్యాకులగు హిందువులచే ఎన్నుకొనబడినారు.

ఇందు నాకును దేశముకంటెకును అవర్ణప్రాయముగ నీతిగలదు. మనము ప్రారంభించిన విధముననే సక్రమముగా నడిచినచో ప్రత్యేక నియోజనములతో తేనినయము ఏమైనను టకు సందియములేదు. (వినుడు, వినుడు) క్రైస్తవులందు నొకరుగూడ ఎన్నుకొనబడిరి. కాన హిందువులకుగాని, క్రైస్తవులకుగాని మరియే యితర సంఘమునకు జేదిన సమస్యకాదు. మనము నేడు ఎట్టిఫలితములు కలిగినందున అభినందించుటకు సమాచేతమైతిమో అట్టిఫలితములకు కారణమైన శ్రీ. యస్. రీనివాసయ్యగారికి మనము వందనము లర్పింపవలెను. కాంగ్రెసు కక్షలందు కాసనసభా ప్రవేశమునుగూర్చి మనము భిన్నాభిప్రాయాలమైయుండిన సమయమందు వారే స్థానిక పురపాలక సంఘముల వశపరచుకొనవలయునని బోధించుచు అందులకు ప్రయత్నించుచుండిరి. ఊరక ప్రభోధము గావించుటయే గాక అట్టి ఉద్యమమును నడుపుచుండిరి. అనేకులు ఈ ఉద్యమము నందు పాల్గొనినను అగ్రభాగమునకు శ్రీ. శ్రీనివాసయ్యగారే అర్హులు. వారు, కామము, శక్తిని, డబ్బును చెచ్చించక పోయినను వారినిరంతరక్షితతోగూడిన కృషివలననే మనల కిట్టిజయ ప్రదములైన ఫలితములు గలిగినవి. మరియు ఏర్పాటులు లేక కాంగ్రెసు పక్షపు సభ్యులుండుట సంభవించిన మనశ్చతువులు కాంగ్రెసు అపజయము గాంచినదని శరీరచేయమరని నేనుమొదట భయపడితిని. కాని ప్రస్తుతము, కాంగ్రెసు ప్రజలయందు అతిశయమైన పలుకుబడిని బలపరచినదని చెప్పగల స్థితియందు న్నారము.

ఎస్. శ్రీనివాసయ్యగారు

కార్పొరేషను ఎన్నికలందు గలిగిన ఈవిజయమునకు చెన్నపురి పార్టీ కారణము. నాకు మొదటినుండియు వారి యందు సంపూర్ణముగ నమ్మకమున్నది. అంతవరకు మాత్రమే నేనీవిజయమునకు కారణము ప్రజలందు, కాంగ్రెసుయొద్దము మన నుత్సాహమెప్పుడును లెగలేదు. నాయకులు మాత్రమే సోమరితనము బిలిపినజేయకుండిరి. మదరాసు నగరము జాతీయోద్యమవార్తమున ఇతరులలో సహనముగ ముందు నడచుచున్నదని ప్రభుత్వమువారికిని జస్టిసు మంత్రివర్గమువారికిని గూడ ప్రదర్శించుభారమును ప్రజలే వహింపవలసివచ్చెను. కాంగ్రెసువారు కార్యపథులై ఎన్నికలలోనికి దిగినపుడు ప్రజలు అద్భుతముగ సహాయమొనర్చిరి. ఎన్నికలసందర్భమున కాంగ్రెసుపక్ష అభ్యర్థుల తరపున స్త్రీలును, పిల్లలును, వృద్ధులును గన్పరచిన యుత్సాహమత్యద్భుతము. ఈయుద్దమమును జయప్రదముగ భారమునంతను వారేపూనిగొనిరి. కాంగ్రెసు పక్షమున సభ్యులు జరుపునపుడు, ఎంతవరకుమోనైనను పీఠులములను నిలువజ్జి, ఉపన్యాసములు తుదినరకు వినుచు వేలకొలది ప్రజలు వానిని జయప్రద మొనర్చిరి.

మీరు మీధర్మమును, నిర్వర్తించిరి. ఇక, ప్రతినిధులు వారి తీర్మానమును, వాగ్దానములను నిర్వర్తించవలసియున్నది. వారతప్పక నిర్వర్తించెదరు. మీరు కార్పొరేషనునందు ప్రవేశించుటవలన రాజోవువత్సరము కాంగ్రెసుపక్షి చాల సులభ సాధ్యముగ ననుట కే మాత్రమును సందియములేదు.

జస్టిసుపక్ష సభ్యులందరు కార్పొరేషను సభ్యులను కాళోత్సాహముగ సంపాదించుకొనిరియు దుర్గములకు వారి స్థానములనుండి తొలగించుట సాధ్యమనియు కొందరునుడివిరి.

అట్టిదుర్గములు వానినాక్రమించి యున్నవారి యూహా ప్రపంచము నందుండేగాని మరెచ్చటనులేవు. కాంగ్రెసు అభ్యర్థులలో కొంతమంది చాలయజనులని అధ్యక్షులు నుడివియుండిరి. అవును. అంతకంటె పెద్దవారి సభ్యులుగా నిలుచునట్లు జేయుట కష్టమయ్యెను. అపజయముకలుగు సమభయముచే, అట్టివారెవ్వరు సంగీకరింపలేదు. ఈ ఎన్నికలందు పోటీజేయకుండ పదిలేయబడిన ఒక్కడివిజనును, ప్రకారమువలననే అట్లు వేయవలసివచ్చెను. అభ్యర్థులెవ్వరును లభింపకపోయిరి. ఒక అభ్యర్థిని నిలుపగా నాతనిపేరు వోట్లపట్టికయందు గానింపకపోయెను. కష్టముల భరించుటకు తగినశక్తి మనకుండవలెను. తిరువత్తీవరముపేట, రాయపురములందు, కొలదివోట్లచే జయమితరులకు వెళ్లెను. రాయపురమునందు, విజయము లభింపకపోవుటకు, అచ్చటి సరిగ పనిజేయకపోవుటయే కారణముగా ని మరెయ్యకటిలేదు. అప్పటికిని కాంగ్రెసు అభ్యర్థికివచ్చిన 280 వోట్లును, జనలయందలి జాతీయత, కాంగ్రెసుపై సభిమానములవలననే లభించెను. అందుచే కాంగ్రెసుపక్షమువా రివిషయమున నుత్సాహమును గోల్పోవుట కెట్టికారణమును లేదు. ప్రజలు హృదయపూర్వకముగ అద్భుతముగ బలము నొసగుచున్నారు.

ప్రస్తుత పురపాలక సంఘముల కాసనమువలన, మునిసిపల సంఘమునందు ప్రతినిధిస్థానముల కన్నిటిని ఒకేసమయము

ననే ఎన్నికలలో జరుగుటకు వీలులేకుండెను. మంతుప్రకారము సంవత్సరమునకు పదిసార్లుములకుమాత్ర మొక్కమారు జరుగును. ప్రస్తుతము కార్పొరేషనులోనికి వెళ్లిన 7 గురు కాంగ్రెసుసభ్యులు ను, రాజోవు వత్సరము ఎన్నికలందు ఇంకను కాంగ్రెసుప్రతినిధులు ప్రవేశించువరకును ఏమియు జేయజాలరని తెలంపవలదు. వీరేడ్డును 70 మందివలెపనిజేయగలరు. జాతీయోద్యమములకు, కాంగ్రెసు అభిప్రాయములను వారాసభ యందు వ్యక్తీకరించుచుందురు. కార్పొరేషను నాక్రమించుటకు మద్రాసునగరము 8 వత్సరములవరకు వేచియుండ నవసరములేదు. రాజోవు వత్సరములోనే కార్పొరేషనును వశపరచుకొనగలమని దలచుచున్నాను.

కార్పొరేషనునందుగల ప్రజానియమిత సభ్యులందరును, కాంగ్రెసుమునిసిపలపక్ష కార్యక్రమము సంగీకరించి, కాంగ్రెసుఆదర్శమున కంగీకరించి, ఆపక్షమున జేరవలెనని, ఇందుమూలముగా విజ్ఞప్తి యొనర్చుచున్నాను. ఈపక్షమున జేరనయెడల కొంతక్రమశిక్షకు లొంగియుండవలెననువిషయము నిజమే. కాని అట్టిక్రమశిక్ష లేనిది. ఒంటరిగా నేసభ్యుడును ఎట్టికార్యము నొనర్పజాలడు. అంతయుగాక, కాంగ్రెసుమునిసిపలపక్షమువారి, కార్యక్రమమును నిబంధనలను, చాల అంగీకారయోగ్యములుగ నున్నవి. బహిష్కరణములన్నియు వదలి వేయబడెను. మాకు వ్యక్తిగతముగ నాక్షేపణలుగాని అభ్యంతరములుగాని లేవు. ప్రజలలోని వీడ, మధ్యమతరగతువారి స్థితిని చక్కబరచి, వారిహక్కులను వారికొసగి, దేశమునందు ప్రజాపరిపాలనావిధానము నెలకొల్పుటకీ కార్యక్రమము ద్వేషించబడెను. తనకుఅన్ని సదుపాయములనుండవలెననియు, అందుకు భంగకరముగ నిబంధన కంగీకరింపననియు గొరువారు దేశభక్తులు గాజాలరు. దేశముకొరకును సంఘముకొరకును, కొంచెము కష్టముగనున్నను, కొన్ని నిబంధనలకు కట్టుబడి పనిజేయవలెను. కార్పొరేషనులోని విశ్రులుకొందరు, తామునడువవలసినపథాన్ని, మరియొకరు నిర్ణయించివిధించుటయూ యని దలపవచ్చును. అట్లేంతమాత్రమును గాదు. కాంగ్రెసు విధించు ప్రకారము పనిజేయవలెనని గొరుచున్నాము. పురపాలక సంఘములను గాని, కాసనసభలగాని కాంగ్రెసువారు వశపరచుకొనుటయనగా, అసభ్యులను కాంగ్రెసు ఆట్లలకొప్పునపని జేయు ఉపసంఘములుగ నొనర్చుట యనియేర్పము. అంతియగాక కాంగ్రెసునం దెట్టి అసహనభావమును లేదు. ఎట్టిఅసదుపాయమును గలుగదు. కాంగ్రెసునకు సంబంధించిన వాడనని గర్హింపదగినవిషయమేగాని, న్యాయముగవిషయమెద్దియు లేదు. కార్పొరేషను సభ్యులు ను కా స న స భ లో ని స భ్యు లు ను నెట్టెంబరు 30 తే దీ లో గా స్వరాజ్యపక్షమునందు జేరవలెను. ప్రస్తుతము దేశమునందు దేశాభిమాను లెల్లరును కలసి పనిజేయవలసియున్నది. ప్రతినిధులందు తగినంతక్రమశిక్షను నెలకొల్పగలమా యను విషయము మాత్రము కొంచెము కష్టము. కార్పొరేషను ఎన్నికలందుమాత్రమిట్టి క్రమశిక్ష ప్రవేశపెడుముగ గన్పరుపబడెను. ప్రతియభ్యర్థియుతన డివిజనునందు తన ప్రచార మొనర్చుకొనవలసియున్నను గూడ ఇతర డివిజనులలోనికాంగ్రెసు అభ్యర్థికి సహాయ మొనర్చుట కెల్లప్పుడును సంసిద్ధుడైయుండెను. ఇదియే వారి యందు ప్రజలకు విశ్వాసము నుదయింపజేసెను.

కాంగ్రెసునందు ఐక్యతను నెలకొల్పుటకు గాంధీమహాత్ముడిప్పు డర్హిద్యుతముగ ప్రయత్నముల నొనర్చుచున్నారు. ఆతని ప్రయత్నములు విజయమంది తీరును. దేశమునం దన్నిపక్షములవారును కాంగ్రెసులో జేరినచో నచ్చట ప్రతివాదపక్ష మంతరించునని భయపడవలసరము లేదు. అతివాద పక్షమెన్నటికిని అంతరింపజాలదు. దేశమునం దతివాదపక్షముండనిచో ప్రజాశాంతిమే యుండజాలదనినా గాఢనమ్మకము. దేశమంతయు తన హక్కులకొరకు నిజముగా గోరుటలో నొక్కకట్టుగా నున్నదని చెలువులు గాని ట్టి ఐక్యత అవసరము. దేశమునందు వ్యాపించి యున్న ఈ యుద్బోధము ను గమనింప జాలక పోవుట, నిరంకుశాధికారవ్యవస్థ యొక్క తెలివిలేటలు చాలఅల్పములని జాటుచున్నది. అట్లుగనో, వారి కొసగబడుచున్న జేతనములకును, రీతమివనవారొనర్చిన శిష్యార్థులకును వారర్హులుగారు. అట్లుగాక ఈయుద్బోధనము నెరింగియుగూడ అట్టిది లేదని అసత్యము పలుకుచున్నయెడల వారిప్రజ్ఞతనము సరియైనదిగాదని నుడువవలసివచ్చును. ఈ రెంటిలో వారు జ్ఞానహీనులూ, లేక అసత్యవాదులూ నిర్ణయించుకొనుపనిని వారికే వలెదను.

పురపాలక సంఘముల వశపరచుకొను నుద్యమము యొక్క విజయమునుగాంచి, ఆంధ్ర రెమిశిజిల్లాలలోని పట్టణ

మిలలోగూడ కాంగ్రెసుసంఘములవారు పానిక సంఘముల వశ
సరుమకొనుటకు ప్రయత్నించుట నోసగించువాడు. అట్లు
కొనుటను ఘోషించుటగూడ చాల నుత్సాహపూరితముగ ను
న్నది. దేశమంతయు కాంగ్రెసుపక్షమున నున్నవిషయము ఈ
విషయమునను అధికారవర్తనమునకు గురియగుచున్నది.

అహమ్మోద్యమమునందలి మొదటి భాగము, ప్రజల
నుద్బోధించుటయందు ముఖ్యముగ విజయమందెను. ఈయందలి
ముముయొక్క రెండవభాగము అత్యద్భుతశక్తితో ప్రారంభము
గానున్నది. కార్పొరేషనునందైనను, మరియు ప్రదేశమునందైన
ననుగూడ నీయద్యమముదృఢమగువిజయమును గాంచును. మద
రాసుపొరులు, జస్టిసుపక్షమువారిచే గాని, నిరంకుశాధికార
వ్యవహారముచే గాని లాభలచే లొంగింపబడుచువారు.

తరువాత శ్రీనివాసఅయ్యంగారు, కార్పొరేషన్ యొ
న్నికలందు విజయమునకుతోడ్పడిన పాదులను, శ్రీయత ప్ర
కాశము, నాగేశ్వరరావుపంతులు, రామబాసుపంతులు, సత్య
మూర్తిగార్లకు కృతజ్ఞతను తెలిపి, విజయమందిన అభ్యర్థులను
అభినందించిరి.

సత్యమూర్తిగారు

సత్యమూర్తిగారు రుపన్వసంపుట, జి.ఎ. వశేషము తమదివి
జనును, పోలీసులకు విధిచెట్టులను నచ్చినందుకు విచార
మును, పశ్చాత్తాపమును దెలిపిరి. ఈవిజయములకు కారణభూతు
డైన ఎస్. శ్రీనివాసఅయ్యంగారికి పురస్కారముల విశ్వాస
మును ప్రకటించుచు. ఇతరులందరును సంతోషించుచున్న సమయ
మున, ధైర్యముచేసి ఈప్రయత్నమును ప్రారంభించెను తగు
వాత సుపన్యాసమును, జస్టిసుపక్ష మింతటితో చచ్చినది గాన
నియు, అందులకు గాను ప్రజలెక్కువ ప్రయత్నింపవలెననియు
నుడిపిరి. కార్పొరేషనుఎన్నికలకు అభ్యర్థులను నియమించువు
డు, అభ్యర్థియొక్క కులమునుగించి, దేవునిపేరును చెప్పింప
లేదు. అయినను అభ్యర్థులలో 7 నరు బ్రాహ్మణులేరనియు అభ్యర్థ
కులగ నియమం పబడిరి. ఈదేశమునకులుక్షులు
సృష్టిపబడినవేగానిని జన్మనవిగావు. విదవ పాపమువారు
మీనాక్షులుందరం పిల్లగారు అను
ఎన్నుకొనినందులకు గాను పాదులకు కృతజ్ఞతను తెలుపుచు
ప్రసంగించిరి.

అట్లు పామిదుఖానుగారు హిందీలో మాట్లాడుచు
కాంగ్రెసువారిని ఎన్నుకొనిన హిందూమహమ్మదీయ సోదరు
లకును అభినందములు అనియు పార్కుటపునులో ముగ్గురు మ
హమ్మదీయవోట్లందరు ఇద్దరు వోటునిచ్చినందు మిగతా
వారందరును హిందూవోట్లకు ఐదు మహమ్మదీయసభ్యుని
నెన్నుకొనినందు అద్దెయొ హిందూ మహమ్మదీయ సభ్యులకు
ప్రభు నిదర్శనమనియు కాంగ్రెసు పక్షము వహించిన హిం
దూమహమ్మదీయ కక్షలకు తావులేదనియు ఒకముసల్మాను కౌ
రకు ఆనాడు పార్కుటపునులోని హిందువులందరు వోటుని
చ్చుట ఆత్మశ్రద్ధమైన విషయమనియు ఎల్లరకును ఇది నీటిని
బోధించుచున్నదనియు తెలిపిరి.

విదవ గోనుగుట్ట ముబ్రహ్మఖాన్ క్రెష్టిగార్టు మాట్లాడి
ఘోషించుటారా! ఈదినము చాల నుదినము.

మొన్నజరిగిన ఎన్నికలలో మిరెల్లరు గావించిన దేశ
సేవ ప్రశంసనీయమైనది. ఇందుమేము జేసిన కృషియేమియులేదు.
ప్రతిమానపుని యందుకు ప్రతిఘటించు జాతీయ గౌరవమే
దీనికి ప్రోత్సహించినది. శ్రీప్రభువు తెల్లరును, ఎల్లక్షాం
జాన వచ్చి తమ వోట్లను కాంగ్రెసు పక్షము వారికి యి
నందులకు కాంగ్రెసు వారి తరపున నా తరపు
నను కృతజ్ఞతా పూర్వకమందనము లర్పించుచున్నాను. మీరునే
దుకుమరచిన ఉత్సాహము చాల ఎక్కువగా ఉన్నది. ఈచెన్న
నగరముందు జస్టిసుపక్షమువారికి ఎక్కువ బలము పలుకు బడి
కలదిని పలుకువారలయొక్క కండ్లుతెరిపి వారికి బలములేదని
తెలిసికొనునట్లు జేసినవారుమీరే. నిజముగా చెప్పనగరమువారు
మాతృసేవకు వెనుదీయక సంస్థలుగా నున్నారని మీరు చెల్లి
యబలచిరి.

భక్తవత్సలనాయకుగారు, మాట్లాడుచు మదరాసు
పార్కు కాంగ్రెసువారిని కార్పొరేషనుకు సభ్యులుగా ఎన్ను
కొననందులకు తాను తనయొక్కయు, కాంగ్రెసువారి తరపు
నను సంకల్పమును, వందనములకు తెలుపుచున్నాననియు, పె
రంబూరు డివిజనునందు కార్మికులే అధికభాగముండినందు,
వారందరు తమ వోట్లను కాంగ్రెసు అభ్యర్థికి నొసంగి, కాం
గ్రెసునందును, మహాత్మునియందును గల అభిమానమును, గౌ
రవమును తెలియబరచి రనియు, ఆ డివిజను ఇతర డివిజనులకు

ఉత్సాహముందు తీసిపోవునదికాదనియు, కాంగ్రెసునకు తప్ప
కురియే యితరసభ్యులకిది గాదనియు, తన్ను ఎన్నుకొనుటవలన
తనయొక్క బాధ్యత చాల అధికమైనదనియు తనవిధిని పెరవే
ర్చుటయందు సహాయపడవలసినదిగా కాంగ్రెసును మహాత్ముని
ప్రార్థించెనని విరమించిరి.

విదవ అభ్యర్థులు సభను ముగించుచు నిట్లు చెప్పిరి:
“మూల ప్రతినిధి యైన చక్కరె గారు ఊరియందులేనందున
వారిని వినుటకు మన కవకాశము లేకపోయినది.

ఈ ఎన్నికలలో పాల్గొని కాంగ్రెసువారిని ఎన్నుకొనిన
9 డివిజనులవారును కాంగ్రెసునందు సభ్యులుగా జేరిన టైమ్
బడినారు నాలుగణాల సభ్యత్వమునకన్న ఇట్టి కాంగ్రెసు
సేవ ఎక్కువను ఆచరణీయము. 10 వ డివిజనువారు ఈ విషయ
ములో ఎట్టి శ్రద్ధ గలవారో తెలియదు నవకాశమియ్యలేదు. 9
డివిజను లేటుపేయ్యరు ఇతర డివిజనునందలివారివలె దేశభక్తి
పరాయణులైయున్నారని నేను తెలిసికొంటిని. పట్టణసంబం
ధమైన విషయములలో కాంగ్రెసువారి కేర్వరచిన కార్యక్రమ
మును కార్పొరేషనునందు కొనసాగించుటకు మీరు ప్రాతినిధ్య
ము వహించినారు. అట్టి ప్రతినిధులు కార్పొరేషను వెలుపల
గూడ కాంగ్రెసుకార్యక్రమముకొరకే పాటుపడవలెనని కోరు
చు విరమించుచున్నాను.

సభ జయజయస్వగులతో ముగిసెను.

నగర అమరసింగుగారి కేసు

ముద్దాయి ప్లేటుమెంటు

“నామీద జప్తుగూర్చి ఏర్పాటులన్నియును, అకాలిదశ
మువారే చేసిరి. పోర్టులను జతకార్యనర్థయే ప్రకటించెను.
వారికి సేవజేయుటకు నాకవకాశము లభింపనందులకు నేను చాల
వింతియచున్నాను. శిరోమణిసంఘము వారి ఆజ్ఞానుసారము
నేను నాభాదిన ఉత్సవమున పాల్గొంటిని. నామతముకొరకు
నాప్రాణములనుగూడ సరించెదనుగాని యితరవక్తును నేను
ప్రభుత్వమునకు హానికరమును నేపనిని చేయలేదు. మీ రెట్టి
శిక్ష చేసినను సంతోషమే” అని ముద్దాయి వ్రాసియిచ్చెను.
(ఆ. ప్రె.)

శుభ్రుద్ధరునే వాడవలెను

ఆచార్య ప్రభులచంద్రరాయి గారు

కలీతి పనికొరారు

“వంగరాష్ట్రమున వంశములు కలీతిభద్రు విస్తారముగా
అమృతారంభించిరి. విల్లులచారు విల్లులలో ముతకబట్టలను నే
యించి బహుళులలో భద్రుని అమృతారంభించిరి అట్టిమోసపు
బట్టలను మహాత్ముడే చూచెను. చేతివగ్గులమీదగూడ కలీతి
బట్టలను నేయుచున్నారు. ఆబట్టలలో ఏమపాళ్లు విల్లునూలును
ఒకపాలు విడుచునూలును కలుపుచున్నారు. నేను స్వయముగా
చూచితిని. ఈరకముబట్టలలో విదేశపు విల్లునూలుగూడ కల
దు. ఈబట్టలు సగమువంతును అసలు భద్రు బట్టలు సగము వం
తును విక్రయింపబడుచున్నవి. దీనికి ఫెరిఖాదీ అని పేరుపెట్టి
రి. ఇందువలన బట్టలను చవకగా నమ్ముచున్నవనియే వర్తకులీ
మోసమునకు గడంగిరి. పడుకు పేకగూడ శుద్ధమమనూలే
యంపినగాని శుద్ధభద్రుకాదు. కలీతిభద్రును కట్టుకూడదు.
మీరు చవకకొరకుచూచిన విల్లుబట్టలనే కట్టుడు. భద్రుకట్టల
చిన శుద్ధభద్రునేకట్టుడుగాని కలీతిభద్రును కట్ట బోకుడు.
కలీతి భద్రు ఘోర్వోసోటువంటిది. దానినిసరించుట పాతకము.
ఈవంశము మన ముపేక్షించినవోక్తముగా శుద్ధభద్ర
రు పూర్తిగా అంతరించిపోవును. వెనుకనోక రాజు తెల్లవారు
సరికి చెప్పవునంద పాలను నింపవలెనని ఆజ్ఞాపింపగా తక్కినవారి
రందరును పాలుపోనెదరు గదా తానొక్కడును నీళ్లుపోసినవో
భాగ లేదనుకొని ప్రతివాడును అటులేచేయగా తెల్లవారుసరికి
చెరువంతయు నీళ్లతో నిండియుండెను. మనభద్రు విషయము
నగూడ నటులే కలీతికావచ్చినవోఅంతయు కలీతియేయగును.

భద్రుట్టుట ఎందులకు?

బీదలవారిద్యమమును తొలగించుటకు. వారికి అన్నపద్రు
ములకు ఆధారమును కలిగించుటకు. శుద్ధభద్రు దొరకకపోయిన
నేమో ఆముకొనవచ్చును. వంగరాష్ట్రమున నిపుడు శుద్ధభద్ర
రుకు లోటులేదు. గాననందరును శుద్ధభద్రునే ధరింపుడు” అని
రాయిగారు వ్రాసిరి.
(నర్సెంటు)

గాంధీమహాత్ముడు

ధిల్లీలో మహమ్మదాలీగారి గృహమున
బసచేసెను

నిన్న 14 వ తేదీ ఉదయమునకు మహాత్ముడు ధిల్లీ చేరెను.
మాలానా మహమ్మదాలీగారి గృహమున బసచేసి యున్నాడు.
(ఆ. ప్రె.)

నాగపూరు కాంగ్రెసు సంఘము

ఎన్నికలతగాదా

నిర్ణీతదినమునకుముందుగానే 97 గురు కాంగ్రెసు సంఘ
సభ్యులు (స్వరాజ్య, స్వతంత్రపక్షములవారు) చందాలను చెల్లిం
చిసంతకములుచేసిననుగతసంవత్సరమీయబడినరసీదుబుక్కులను
వారుపయోగించిరను కారణమునకాంగ్రెసుకార్యసంఘమువారు
(బహిష్కరణపక్షమువారు) ఆ 97గురును ఆనర్హులనిరి. ఇందు
లకు పాక్షికమే కారణమని ప్రతిపక్షులగ్రహణము వెల్లడించి
రి. బాలబుఖార్యముగా మరల ఎన్నికలుజరుపవలెనని కార్య
సంఘమువారు నిశ్చయించిరి. బహుజన (జనరలుబాడీ) సభలో
ఎన్నికలు జరుగవలెనని స్వరాజ్యపక్షమువారు 15 మంది సంత
కములుచేసి వ్రాసిగొని కార్యసంఘమువారు నిరాకరించిరి.
15 గురును బహుజన సభనుకావించి ఎన్నికలుజరిపిరి. ఆసభకు
బహిష్కరణపక్షమువారుగూడ వచ్చిరిగాని వారుఎన్నికలలో
పాల్గొనలేదు. వారు ప్రత్యేకముగా ఎన్నికలను జరిపిరి. ఈ
రీతిగా రెండుకార్యసంఘము లేర్పడెను. ఇక నీవిషయము
మహాత్మునివలన పరిష్కరింప బడవలసియున్నది. (ఆ. ప్రె.)

గల్బర్గా కొట్లాట

13 వ తేదీ విచారణ

పోలీసు సి. ఐ. డి. నూపర్నెంటు అజిజుల్లాగారిని హ
త్యచేరిన 52 మంది మహమ్మదీయులపై కేసుచేయబడెను. పో
లీసు మోతిమింసానీవాజాఖాను మొదటిసాక్షి. “ఒకలింగాయతు
మహమ్మదీయమతమున చేరి తనకొమారుని (బాబుడు) గూడ
చేర్చుటకు ప్రయత్నించుటయే కలహకారణము. మొహరం 9 వ
రోజున హిందువులు పాలకిని ఊరేగించుచుండగా మహమ్మదీ
యులు నిరోధించిరి. జిల్లాజడ్జి హుమేంఆలీగారు వచ్చి ఉత్సవ
మును నిరోధింపవలదని చెప్పిరి. అప్పుడు చౌనామిసింగు అను
నతడు మిద్దెపైకెక్కి ఘోషింపియుండగా అతనిని దిగిరమ్మలి
దిగిరాగానే మహమ్మదీయు లతనినికొట్టిరి. అంతట లింగాను
తులకును మహమ్మదీయులకును కొట్లాట జరిగినది. పోలీసువారు
వచ్చి ఆపుచేసిరి. మొహరం 10 వరోజున సాయంకాలము 4,5
గంటలకు ఆలంపుశ్వనము ఊరేగింపు జరుగుచుండగా నారాయణ
రావుగారి యింటిమిద్దెపైనుండి ఎవరో ఆలంపైని మూత్రము
విడుచిరని కేసులేసిరి. మహమ్మదీయు లాయింటిపైబడి యింటు
నున్నవారిందరిని కొట్టిరి. అంతట దేవాలయమునందనున్న లిం
గాయతులను మహమ్మదీయులను రాళ్లురుపుకొనిరి. మహమ్మ
దీయులు దేవాలయములో చొరబడి గాజనామానులను పగుల
గొట్టిరి. నందిచెనివి విరుగకొట్టిరి. 11వ రోజున అల్లరిజరుగలేదు.
12వ రోజున సాయంకాలము 4 గంటలకు సిద్దరుబజారు మజీ
దులో హిందువులు చొరబడిరను వదంతి బయలుదేరెను. అంత
టమహమ్మదీయులు పెద్దగుంపుగా స్వర్ణబసవగృహడికి పోయి
పాదుచేసిరి. అంతట పోలీసువారు నచ్చిరిగాని గుంపుకులకు
పొగా వారు గాలిలో తుపాకులను కాల్చిరి. అప్పుడే అజిజుల్లా
గారిని ఎవరో తుపాకితో కాల్చిరి. అంతట క్రాంతగాదు వచ్చి
తుపాకులను కాల్చినవలెనని పోలీసువారికి ఉత్తరువు నిచ్చిరి. గుం
పులో ఒకడు సరిపోయెను. చాలమందికి గాయములు తగిలెను.
ఆనంపులో 800, 900 మందియుందురు. అప్పుడుగడిన 12
గురు పోలీసుకనిస్తేబులుండెరి. వారు తుపాకులను చుక్కెట్టు
గాని పారిపోయిరి. క్రాంతగాది ఉత్తరువుప్రకారము తుపా
కులను కాల్చిన 15 నిమిషములకు గుంపు చెదనెనది. గుంపువాం
డ్రచేతులలో చుడ్డుకర్రలను, కత్తులను, పిస్తోళ్లును, దేశనాణీ
తుపాకునుండి. జుగినసంగతుల నెప్పటికప్పుడు నేను క్రాంత
గాదికి తెలుపుచుంటిని” అని సాక్షిచెప్పెను. ముద్దాయిలు
గా నుండవలసినవారిని చాలమందిని సాక్షులనుగా పిలిచిరని
నాయకుగారు పిటిక్షను పెట్టిరి.
(ఆ. ప్రె.)

సివిలుజస్టిసు విచారణసంఘము

కరాచీనుండి, సిమ్లాకు వెళ్లిరి

కరాచీ, సెప్టెంబరు 14:—కరాచీ వర్తకసంఘమును తెలుపునట్టి ఆర్. కె. సిద్ధాంతిగారినుండియు, హైదరాబాదు లోని ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్ ఇంజనీరింగ్ పాశురామ్ తొలరామ్ లి. యే. యల్. యల్. బీ. గాఢముడియు సాక్ష్యమును తీసికొని సివిలుజస్టిసు విచారణసంఘమువారు శుక్రవారము సాయంకాలములో కరాచీనగరము చాలించిరి. వీరిసాయంకాలమున కరాచీ నుండి సిమ్లాకు వెళ్లిరి. హిందూదేశములో వేదవేదాంతాన్ని కొన్ని సాక్ష్యమును విచారించుటకు సిమ్లాలో ఒక నెలదినములు ఉండురు.

(అ. ప్రె.)

సముద్రములో స్నానముచేయుచు చు: పోవుట

కరాచీ, సెప్టెంబరు 15:—రాయల్ నైమిషిక దళమునకు సంబంధించిన బట్టలను వైమానికు డొకడుకరాచీ హార్బరుకు సమీపముననున్న మసోరాద్విపులలో దక్షిణపురపులో స్నానముచేయుచు బుధవారము సాయంకాలమున చనిపోయెను. ఆతని శవమును కనుగొనుటకు చేసిన ప్రయత్నములు నిష్ఫలమై జనమయ్యెను. కాని యింకను శవమును సేయున్నారు.

కరాచీ కాంటన్ మెంటు ప్రేమలలో ఆర్. కె. సిద్ధాంతిగారిని నేరసంబంధమున బట్టలను అను యా వైమానికుని పేరు కొన్ని నెలలక్రిందట ప్రజలకు పరిచయమైనది. అప్పటినుండి ఆ రెన్సుచేయబడి కొద్దిమార్లుచే విచారించబడినది. ఆతని నేరమును స్థాపించుటకు తగినసాక్ష్యము లేకపోవుటవలన ముద్దాయి కొద్దిమార్లుచే విడుదలచేయబడినది. ఈ నేరమును గూర్చి బొంబాయిశాసనసభలోను భారతశాసన సభలోను అప్పడప్పుడు ప్రశ్నలపైనే కేసుగా ఉడుగుచున్నది. (అ. ప్రె.)

లికమిషను శిఫార్సులు

అసెంబ్లీ తీర్మానము

అడరు, పత్రిక

అల్లాబాదు సెప్టెంబరు 14:—“భారతశాసనసభవారు గావించిన తీర్మానమునకై వారినెలనెంచుచు లీకమిషను వారి శిఫార్సులను దేశమునకు తగినవికావు. ఈ యభిప్రాయమును భారత శాసనసభ చక్కగా తెలియజేసినది.” అని లీడరు పత్రిక చెప్పుచున్నది.

“వయినీరు”

లీనివేదికమును తిరస్కరించుటవలన రాజ్యాంగాభివృద్ధి హిందూదేశ ప్రజలు తిగరని ప్రీతిపూర్వకము బలపడుటయే గాక వారి కిదివరకొసంగబడిన అధికారములను బాధ్యతలను సరిగా నిర్వహించుకొన జాలరని గూడ తేటతెల్లమును. ఇదివరకునుండి చేయుచున్న గొప్ప గొప్ప పారబాటులన్నియు దీనితోపూర్తియైనవి. భారతీయాభివృద్ధియను గడియోమును కొన్ని సంవత్సరములవరకు వెనుకకు త్రొక్కిరని ప్రజలకు గొనినప్పుడు స్వరాజ్యవాదులకు తగినశక్తి జరుగును. (అ. ప్రె.)

ఆరికశాఖ

తెలంగాణ లెక్కలను చేరుజేయుట

చెన్నపురి, సెప్టెంబరు 15:—తెలంగాణ లెక్కలను చేరుజేయవలసిన ప్రశ్న కొన్ని దినముల నుండి యిండియా దొరతనము ఆరికశాఖవారి దృష్టి నాకర్షించుచున్నది కేవలము స్థానిక ప్రభుత్వాలను యిండియా దొరతనమువారికి చెందిన ఇండియన్ ఆడిటు డిపార్టుమెంటువారి ఆక్సాంటింగు పనులనుకూడ చూడవలసివచ్చుచే జరుగుచున్న ఆక్రమములను తొలగించుటయొచిత్రేపు మితవ్యయసంఘమువారు మొట్టమొదట యీరెండు పనులను చేరుపూర్వకముననుచున గావించియుండిరి. ఇట్లుచేరు పరచుటవలన యీ ఆక్సాంటింగుపని యంతయు స్థానిక ప్రభుత్వములకే వసలివేయబడును. ఇందువలన స్థానిక ప్రభుత్వములు, తమలెక్కల వెక్కువ జేసికొన్నంతమాత్రమున యిండియా దొరతనమువారి వ్యయమును హెచ్చుచేయుజాలవు. ఈ ప్రశ్న యిండియా దొరతనము వారి ఆరికశాఖలోని పలువురు యుద్ధోగముల దృష్టి నాకర్షించుచున్నది. మార్పుచేయుటవలన ఆక్రమములు తొలగింపబడుట ఆక్సాంటింగువైపుననుకూడ పని బాగుగాజరుగగలదని

కూడ ఆలోచింపబడినది. ఈమార్పునములలోనికి తెచ్చుటకు అల్లాబాదులో వెక్కువరోధనలు గావించబడినవి. భారత శాసనసభయొక్క ఆరికశాఖసంఘమువారి అనుమతిమీద కలకత్తా, శిల్లీ, అల్లాబాదు, బెంగళూరుల (ట్రెజరీ రెసిడెంటులు) లో పరిశోధనలకు యేర్పాటుగావించబడినవి. ఈపనులన్నియు ఇండియా ప్రభుత్వపు అధికారులతోను స్థానిక ప్రభుత్వములతోను పరిపాలనలతోను దగ్గరసంబంధముగల జె. యి. సి. జ్యూజ్యు. సి. వి. ఇ. వి. సి. యస్ గారి యాధిపత్యము క్రింద నున్నవి.

ఇదివరలో చెన్నపురిలో డిప్యూటీ ఆక్సాంటింగు జేనరలుగా నుండి యిప్పుడు యిండియాగవర్న మెంటు ఆరికశాఖలో వైవల్ ద్యూనిమీద ఆఫీసరుగా పనిచేయుచు క్రిందటివారము చెన్నపురికి వచ్చిన టి. కె. రాజగోపాలన్ గారు యీసంబంధమున శనివారము రాత్రి చెన్నపురినుండి బెంగళూరుకు వెళ్లిరి. (అ. ప్రె.)

కొహటు నగ: మునందుదొమ్మి

ప్రభుత్వ ప్రకటన

సిమ్లా, సెప్టెంబరు 12:—జనరలు స్ట్రాఫ్ లాంచెవారి ప్రభుత్వ ప్రకటన యీరీతిగానున్నది:—సెప్టెంబరు 9 వలేదీని కొహటునగరములో హిందువులకు వహమ్యుద్దీయులకును తీవ్రమగు యుద్ధము జరిగినది. దీని ఫలితముగ కొన్ని యిండ్లు తగులబడినవి. డిప్యూటీ కమిషనరు గారు గోరగా సరిహద్దుప్రాంతముల నుండి 4/18 రైఫిలు దళములను పోలీసువారి సహాయము పంపిరి. వీరు డిక్ మిషనరు అనుమతినిబడసి, యిండ్లలోనుండి కుపాకుల ప్రేల్పుమండిన హిందువులపైను మహమ్మదీయులపైను 3 రాండ్ల మందుగుండును కాల్చిరి. పిదప కుపాకులు కాల్చుట నిలిచిపోయినది. ఈలోపుగా అచ్చటచ్చట కుపాకులశబ్దము వినబడుచుండెను. దానితోపాటు లూటీలు ప్రారంభమైనవి. ఈ అల్లరిని ఆణుముటుగాను అధికముగా పోలీసుదళములు రప్పించబడినవి. 3/18 సరిహద్దుప్రాంతములదళము, 4/18 రైఫిలుదళము బాటరీ బొంబాయికంపెనీ నేపరుదళము రాజపుటాన రైపులు దళము 200 మంది వచ్చిరి.

సాయంకాలము 6 గంటలకు కుపాకీకాల్పులన్నియు నిలిచిపోయినవి. ఒకచోట మాత్రము కాల్పులు కథికారముసంగబడినవి. రాత్రి పోలీసువారికి సహాయముగా నుండుటకై వైస్రము లక్కడనేయున్నది.

రెండవసారి తిరుగబాటు

10 వ లేదీ ఉదయమున కాల్పులము నేనలు నగరములోనికి పోయెను. అప్పటి కప్పుడే స్వతంత్రరాష్ట్రమునుండి అచ్చట జాతీయారు లూటీలు జేయుచు, ఈ కాల్పులములపై రైఫిళ్లను ప్రేల్పు నారంభించిరి. అంతవారు తిరిగివచ్చిరి. నగరముచుట్టు రెండు కంపెనీల వైస్రములు కావలాయంచబడినవి. పిదప నగరమంతయు పోలీసువారిచే వెదకబడినది. 11 వ లేదీన నూతనముగా కాల్పులు మొదలైనట్లు తెలిసికొనిరి. కి కంపెనీల కాల్పులము 2 ఆర్మీకదళములు నగరమంతయు వెదక మొదలైనవి. అప్పటికి పరిస్థితులు వెమ్యుద్దీగా నున్నవి. కాని యింకను కొన్నిచోట్ల ఇండ్లు కాలుచునే యుండెను. వైస్రములు పడినప్రయాసము కొనియాడదగినది. ఈ వైస్రములు లూటీలు జరుగకుండ ఆపినవి. దుండగీడుల ఆక్రమణ నుండి నగరవాసుల తప్పించినది. వారి సహాయముననే పరిస్థితులు శాంతముగా అంతరించినవి. (అ. ప్రె.)

రైల్వే యుద్ధోగుల సమ్మేళన సంఘము

27 వ సాధారణ వార్షికసభ.

శికింద్రాబాదు, సెప్టెంబరు 13:—ఈ సంవత్సరము శికింద్రాబాదులో జరుగుచున్న రైల్వే యుద్ధోగుల సమ్మేళన సంఘముయొక్క 27 వ సాధారణ వార్షికసభ నిన్నటిరాత్రితో ముగిసినది. సి. గిడ్డిగారు (కర్నూలు గిడ్డిగారి సోదరుడు) మాడుకోజులు సభకు అధ్యక్షతపొందిరి. వారిని పట్టి బాధించుచున్న అంతఃకలహ విశాచము నడచివే యవలసివని ఆతడు సభ్యులను కోరెను. 27 సంవత్సరముల పూర్ణపరీక్షకు నిలిచి యీసంఘము తనవ్యక్తిత్వమును పూర్వారచరములను కాపాడుకొన్నది. వారు జాతీయతభేదములను పోటించువారుకారు సభ్యులలో అన్నిరకముల రైల్వేయుద్ధోగులును కలరు.

జేనరలు స్ట్రాఫ్ లాంచె పదవిపూర్వకముననున్న ఉడుపూరు కారు 1928-24 సంవత్సరమునకు నివేదికను తయారుచేసి తెచ్చిరి. మితవ్యయము విషయమై క్లిష్టసీతి చాటిపోయినందున ఆతడు సంఘమువారిని అభినందించెను. 1928-24 సంవత్సరమునకు వచ్చిన రు 41532 ఆదాయములో వారు రు 10,000 వపైగా లాభములక్రింద చెల్లించిరి. ఇది మిగిలి గొప్పవిషయము. మరుకుగావనిచేసే సభ్యు శిసంఘములో 2652 మంది కలరు.

సభలో యెక్కువకాలము సంఘముయొక్క మిమెరాండమును లాభమునకు సంబంధించిన నియమ నిబంధనలను రిజైజు చేయుటలో విని యోగింపబడినది. లీగలు డిపెన్సు ఫండునుండి ముగ్గురు రైల్వే మనుష్యుల కొరకు కోర్టులో వాదించు నిమిత్తము డిబ్బు వెచ్చింపబడుచున్నది. ఒకసారి రిటైరైన రైల్వేయుద్ధోగులు కార్మిని ర్యాపాటుగా పనిచేయవచ్చునా యను విషయమున తీవ్రమగు చర్చ జరిగెను. రిటైరైనవారికి ప్రస్తుతము పనిచేయుచున్న వారియెడల శ్రద్ధయుండవని అందరికిని అభిప్రాయము. వారిని యుంచవలసినదని తుదకొక తీర్మానము గావించబడినది. ఇండియన్ బ్రస్టీల సంఖ్యను హెచ్చుచేయవలెననిగూడ తీర్మానింపబడినది. గిడ్డిగారు అధ్యక్షులుగాను, ప్రీయసుగా రుపాధ్యక్షులుగాను తిరిగి ఎన్నికొనబడిరి. రాయగారు (సల్యాను)కోరాధికారిగా యెన్నికొనబడినది. తక్కిన కమిటీసభ్యులు హిందూదేశములోనున్న ప్రతి రైల్వేకంపెనీని తెలుపుటకు యెన్నికొనబడిరి. సభకు ముగించునప్పుడు, రైల్వే పనివాండ్రు కొరకు శ్రద్ధవహించి పనిజేసి తమ సానుభూతివలన వెక్కువదుపాయములను కలుగజేసినందుకు సభవారు కృతజ్ఞతాపూర్వకమైన వందనములంపుచున్నారని కర్నూలు గిడ్డిగారి కొక తంతి కొట్టబడినది.

వచ్చే సభ మాట్లి (చెన్నపురి, దక్షిణ మహారాష్ట్ర)యిరు పవారి) లో జగును.

జంషడు మందిరమున బహిరంగ సభలు జరిగెను. సంఘములో చేరుటవలన కలుగు లాభములనుగూర్చి అచ్చట చాలమంది రైల్వే వాండ్రు ఉపన్యసించబడినవి. (అ. ప్రె.)

షేంకోటా తెనాపూర్ మధ్య శనివారం 20 లేదీనుండి రైలుబండ్లు నడుచును. నెం. రి, ఎక్స్ప్రెసుబండ్లు షేంకోటా తిరుపనంతపురములమధ్య సరాసరిగాపోవును అని మధురడివిజనలు నూపర్చెండు తిలసంపుచున్నాడు. (అ. ప్రె.)

అసహాయోద్యమము క్షీణించి

పోవుచున్నది

పోలీసు దృక్పథమునుండి పరిసితు లభివృద్ధి గాంచుచున్నది

బీహారురాష్ట్ర పోలీసుపరిపాలనా నివేదికము

కలకత్తా, సెప్టెంబరు 13:—మేనెలలోపల శాసనసభ క్కారమును ప్రవేశపెట్టు ప్రయత్నములు పూర్తిగావలెనని గయాకాంగ్రెసువారు దేశమునకిచ్చిన కార్యక్రమముతో సంవత్సరము ప్రారంభమైనను, అసహాయోద్యమము క్షీణించుచున్నది. పోలీసుదృక్పథమునుండి చూచినట్లయిన పరిస్థితు లభివృద్ధి గాంచుచున్నవి అని బీహారుపరిస్సారాష్ట్రములోని 1928 సంవత్సర పోలీసుపరిపాలనా నివేదికము చెప్పుచున్నది. రాష్ట్రములో నేరములుతగ్గుచున్నవి. ప్రభుత్వోద్యోగులు గావున ఓడ్డును అన్నితరగతులయెడల వినయవిభేదములేనజూపును ప్రజలకు సాధ్యమైనంతవరకు అయిష్టముకలుగకుండ తమవిధులను నిర్వర్తింపవలసినదని పోలీసువారికి నచ్చునట్లుజేయుటకు గొప్ప ప్రయత్నములు గావించబడినవి. (అ. ప్రె.)

రైలుమార్గములందు గభు

బోధపురం సెప్టెంబరు 13:—కుచనారోడ్డునకు ఆనకొఫాదాకును మధ్య రైలు ప్రయాణము తిరిగి ప్రారంభమయ్యెను. బోధపురము వైపునకు ఆనకొఫాదా నేమను చాటి రైలుప్రాయణ మింకను బాహుముగా ప్రారంభము కాతెను.

నేరస్తుడు నిర్దోషియని విడుదలజేయ

చిటగాంగు సెప్టెంబరు 13:—సభ యినసెప్టెంబరు హత్యలో ముద్దాయిగా విచారణ సల్పబడుచున్న ప్రేమిస్తు నిర్దోషియని జూరీవారభిప్రాయ జేడు చెల్లిరి.

ఆస్వాముకూలీల దురవస్థ

ప్రభుత్వమువారి విజ్ఞాపనము

సి. ఆర్. నాయుడుగారి టెలు ప్రాయశ్చయము:-

కూలీలకొరకస్వాముబోవువారి విషయమునను, యింటికిబంపకుని తోటలవారిసదుగు వారియ్యకొనమి నడియింటికిబోవు మదరాసు కూలీలవాండ్లవిషయమునను మాట్లాడుటకు సర్ ఆర్థు స్వామి పుగారిని అనుమతముతోని. వారు తనందున రావులహూరు వి. టి. కృష్ణమూచారియరుగారితో మాట్లాడిరి ఆచార్యులుగా రు నన్నంతోగారించి నేతెప్పినదానిని సానుభూతితోనిరి. తొరతనువారుచేయుచున్న చేయవలసిన చేయవలసిఉండినదం తయు నాకునచ్చకపోయినను అవివదయములోగవర్న మెంటు వారు చేయుచున్నదంతయును తెలిసి.

పందలాలదిపైర్లదూరము కాలినడకతో బోవుటకుభూర్యము కూలీలు బాధలను నివారణచేయుట చేమియును యేజిసియేమి యును లేదా? మదరాసులో బొట్టపోసికొనుట కూలీవాని కెంత జీతముకావలయును? ఆస్వాములో తొంతకావలయును? ఈమం వచ్చిన మగవానికిని ఆమెదానికిని వారమునకు మూడుశేర్ల బియ్యము యితరఖర్చులకొరకు వారమునకు నాల్గవశాలు చాలు నా? ఆస్వాముకూలీలను కూర్చుటయందు మదరాసు దొరతనము వారికి యేమిఅధికారమున్నది? నాల్గవందలమందిని ఆస్వాము దొరతనమువారు యెవరోదేశములకు వారిని బంపదలచుకొనగా వెయ్యిమంది కాలినడకతో యింటికిబోవ మధ్యమార్గములో నున్నార! యెంత స్వల్పసంఖ్య!

మదరాసు శాసనసభవారును సామ్రాజ్యశాసనసభవారును ఇదివరకు మాఫులేడ్లకంటె ఎక్కువగా మార్గమధ్యమందు కడ గండ్లుపడుయిబీదవాండ్లకు తగు తరుబోపాయము చూపివారి విద్యుత్తకర్మకర్తవేర్చెదరనినేను ఈ ఉత్తరము మదరాసు దొర తనమువారిపేర వ్రాసితిని:-

దొరతనమువారిపేర ఉత్తరము

మదరాసు దొరతనమువారి లాడిపార్టుమెంటు కార్యదర్శిగారిపేర యీ దినన ఉత్తరము సి. ఆర్. నాయుడుగారు వ్రాసిరి:- ఇదివరలో మీతోమాట్లాడిన తరువాత ఆస్వాము కూలీల బాధలెంత కాతస్యమైనవో అచ్చటిపరిశీతు లెంత కష్టముగనున్నవో విమర్శలను దెలిసికొనగోరుటకు ప్రార్థించుచు న్నాను. తోటలవారును దొరతనమువారునువిధించిన పరకుల ప్రకారము ఒనిచేయలేక ఆరువందల మంది 700 మంది గుమిగూడి పందలాలదిపైల్లు నడచిబోవుచున్నప్పుడు గవర్న మెంటువారు నిద్రనుండి మేల్కొంచుటకు సమయమేమెంచెనని మీరు కులభముగా దెలిసికొనవలసి ఉన్నది. రెండుగురుపుల వారుమాత్రమే నడచి యిండ్లకుబోవుటకు బూనుకొనినప్పుడిం కెంతమంది వారివలనమొండిస్తోర్యమూని యిండ్లకుబోలేక యెం తెంతకష్టముల ననుభవించుచున్నారో మేము కుశువుగా గ్రహించగలము. మొట్టమొదట కూలీలను సమకూర్చుట సమకూర్చు ఏనట్లయ్యాలను వారిని మోసబోవనిచ్చి యిక్కడు దారిలో భక్తిమైనన లేక నిరాధారులైయున్న యాదీదకూలీలవిషయమె యకవైనను మదరాసుదొరతనమువారు పేక్ష చేయకుండురని నమ్ముచున్నాను.

అన్నిటికంటెను ముందుగా కొంతచర్చ యివిషయము లో ముందుగా తీసికొనవలయును.

1. నడచివచ్చువారందరికిని యింటికి బంపుటయు గూలియు నివ్వనందున వెంటనే రైలుఖర్చులను బత్తిమును అందరకు యివ్వవలయును.

2. ఇక వెంటనుంచి గూలీలు యిండ్లకుబోవుట కిష్టముగా నున్నారో వారికి తగినసదుపాయము లిచ్చుటకు విచారణ చేయ నొకకమిషనును బంపవలయును.

3. ఆస్వాము దొరతనమువారివద్దనుంచి గాని తోటల వారివద్ద నుంచి గాని ఖర్చుసామ్యము రాబట్టవలయును.

4. వెంటనే ఆస్వాములోనన్న కూలీవారి స్థితిగతులను తనిఖీ చేయుట కొకకమిషనును బంపవలయును. ఆకమిషను రిపోర్టు వచ్చువరకుగాని లేక మరయేదేని కూలీల లాభముకొరకు జేయబోవు శాసనము జేయువరకు గాని ఆస్వాము కూలీలు పోవు ఆపుచేయవలయును.

ఆస్వామునుంచి నడియిల్లు చేరుటకు పయనమైపోవు మార్గండుగుంపులలోను వెంటనుంచి చచ్చిపోయినదియు ఆస్వాములేక ఉపభాసముండికయు నంతమండి చూలాండు న్నాలో ఎందుకు అట్టిప్రేలు ప్రసవించిరో వైద్యములే కందరు బాధపడినో ఆస్వాము తోటలవాండ్లు వీరికి గాని వీరికుటుం

బములవారికి గాని, యేమికంటెనేమన యిచ్చెనర్ మీరు వారికి వ్రాసి తెలిసికొన గోరుచున్నాను.

ఆస్వాము వాల్ డిప్యూటీ కమిషనరు గారు నాల్గవం చందల మంది కూలీలను త్ర మే యింటికి బోవుచు న్నారని పంపిన తంతివార్త అంత తృప్తికరముగా లేదు. ఇంటికి బంపినవో బోవుటకు మదరాసు కూలీలందరను సిద్ధముగానున్నట్లును వారంతలవారే తమ్ముబంపివేయమని కోరుచున్నట్లును దెలియుచున్నది.

మదరాసుకూలీల నిట్టి యిబ్బంది పెట్టిన ఆస్వాము దొర తనమువారియెడల తోటలవాండ్లయెడలను మదరాసుదొరతనము వారు ఆత్మగౌరవమును అధికారమును నిల్వజెట్టికొనవలయునని నేను జెప్పవలసినవచ్చుచున్నది.

ఈ ముఖ్యమైన అర్హనసరమైన విషయములో రు కాలవారణమేమియు జేయక తగినచర్య దీసికొందురని నేను నమ్ముచున్నాను."

భీమవరము

(స్వకీయవిలేఖరి)

ఖద్దరు

పెప్టెంబరు 11:- ఖద్దరు ఉత్పత్తి ఈమధ్యను దూది లేమిచే కొంతకన్న ఇతరప్రదేశములనుండి బట్టుకొనవలసి వచ్చినది. ఇప్పుడు దూదిదొరకుమందులచే తిరిగిరాట్టుములు పని చేయ మొదలుపెట్టినవి. ఈమాసములోనే సుమారు 1½ పుట్ల దూదివచ్చినది. సుమారు సూరూర్పట్టుములు 15 వర్గములను పనిచేయుచున్నవి. ఇంతవరకును ఈ నెలలో సుమారు 200 రూపాయల బట్టులు అమ్మకమయినవి.

తాలూకాబోర్డు

భీమవరము తాలూకా బోర్డువారు వారికోడ్మీదను, తదితర బోర్డులములోను కల్లుసారాయి అంగడులు తీసివేయంప వలసినదని గవర్న మెంటువారిని కోరగొనుగాను తీర్మానించిరి. లోగడబోర్డు జిల్లాగోతకు యివ్వకూడదని తీర్మానముచేసి యుండిరి. ఆతీర్మానమును కూడ రివెన్యూశాఖవారికి పంపినట్లు తెలియవచ్చుచున్నది. ఆతీర్మానము నమలులోపెట్టుట యెట్లో తెలియకున్నది! నిర్బంధప్రాథమికవిద్య ఈబోర్డులో ప్రవేశ పెట్టుటనుంచి ఇదివరకే ఒకయభిసంఘమును నియమించి యున్నారు. వారినివేదికను ఈనెల సభలో చర్చించవలసియున్నది. వారు భీమవరము యూనియనులో ప్రస్తుతములో పరిశ్కరము పెట్టవలసినదిగా నూర్చించినట్లు తెలియ వచ్చుచున్నది.

పోలీసుచర్య

గతవారములో మాయూరి పోలీసు సబ్దయినపైక్టరు ఖద్దరు నిలయమునకు ఆక్రమింపగారు లేనికమునుములో దయచేసి అక్కడనున్న గుమాస్తాగారిని కొన్ని ప్రశ్నలడిగిప్రత్యుత్తరములబడసిరి. గుమాస్తాగారు ఆపరీక్షమాలయము (లో ఆపరీక్షిపు) పరపతిసంఘ మనియు కావలసినప్రశ్నలడగవచ్చుననియు జవాబు చెప్పెదననియు చెప్పెను. ఇనపైక్టరు గారు అసంఘములో ముఖ్యులనామములను తెలిసికొని డయరీలో వ్రాసికొనిరి. ఇంతలో తేకటరీగారు వచ్చి పని యేమియని యడుగ గా అంతయు నయినది అని వెడలిపోయిరి.

కాలమూసము

కడవినవారముంతయు వర్షములు వరియుటచేత ఎర్రకాలున పొంగిబహర్లల్లి పరగ నాయగబడు గణపవరం నిదమగ్రు ఫిర్కాలలో చేరిన్నియు మునిగిపోయినవి. ఎనమడుగ్రుమగ్రుకాలునిండుగా నున్నవి. అలశ్యముగా ఉడుపులగుటచే చాలు చాల భాగముల కనవ్వము చెందినవి. నూతనముగా గొల్లవానిచ్చిల్లొచ్చెట్టాడె అగ్రకల్పరల్ కంపెనీయును చేరుతో సాపింపబడిన ప్రదేశములో సుమారు 200 యాకరములుయిన ముద్దుశ్రాలవలోని నీటియంత్రసహాయముచే తోడుటవలన సాగుజడియయినవి. అందులో చాలభాగము మునిగియున్నది.

సత్రములు

ఈగ్రామములో తాలూకాలోని డిగటకు లోకలుఖండు సత్రము కాక మరెండుసత్రములున్నవి. అందు ఒకరాస్తిలో సుమారు ఒకటిన్నరమాసమునుండి మాతౌలాకా మేజిస్ట్రేటుగారికి తొలిలో ఎక్కడను ఇల్లుదొరకకపోవుటచే అక్కడనే యున్నాడు. ప్రేలువగైరా అక్కడకువచ్చి అగుటకు చాలబాధగా నున్నది. వీరేగాక మాతౌలాకాలోనున్న సత్రమువారుకూడ

అప్పుడప్పుకు మకాములు, అక్కసులు అక్కడనే. స్వంతసత్రముల మీదను లోతులు బోర్డువారి కధికారములేదా! రెండవ సత్రములో నుమారు నెలదినముల నుంచి దొమ్ములూటలో దెబ్బలుతిని చార్జీలకువచ్చి జైమధనేన చేయుచున్న క్షుత్రియులున్నాడు.

16 లేదీనుండి ఎర్నాకులం చెరుతిరితీల మధ్య అటునుండి ఒక ప్యాసింజరుబండియు, యిటునుండి ఒక ప్యాసింజరుబండియు నడచును. చేరుతురితి పోలనూరుకు 1½ మైళ్ల దూరముననున్నది అని పోదనూరు జిల్లా ట్రాపిక్ నూపర్నెంటునేడుతంతి చేయుచున్నాడు.

వాయువు నొప్పులకు మందు

సీసా 1-కి రూ. 1-0-0 వి. పి. 1-5-0

ఆకస్మాత్తుగా గాలిలో గాని, తినుపదార్థములలో గాని మార్పులన, 1. జ్వరమువచ్చుట, 2. కీళ్లసంయలో నొప్పులు, 3 కీళ్ల బిగడియుట, 4. సందులయందు ఉబ్బుట, 5. లేమటకు కదలుటకు పిలువేసటుల సర్వాంగములు బిగడియుట మొదలగునవి. ఈ మందును కొన్ని పూటలు త్రాగితోడనే సంది యందు పోట్లు నొప్పులు పోయి శరీరము యధాస్థితికి వచ్చును. బాధగల స్థలముల వేడినీటితో గాని, ఇటుకపొడుముతో గాని గాచి అమృతాంజనము రాయవలెను.

అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి.

హిందీ - తెలుగు

తెలుగు తెలిసినవారికి హిందీ నేర్చుకొనుటకు నిలయిన నులభశైలిని వ్రాయబడినది.

బాలశిక్ష 0-6-0
మొదటి వాచకం 0-6-0
హిందీ పాకెట్టు డిక్షనరీ 0-0-0
ఈవల ఖర్చు ప్రత్యేకము.

ఆంధ్రప్రదేశ్ కార్యాలయ,

7, తంబుకెట్టిపేటి, ముదరాసు.

కరకూలహరి
వెల సీ|| 1-కి అ. 6 వి. పి. సహా 0-11-0
ఈ వ్రావకము వలన చెవిపోటు, చెవినుండి చీము, గొంతుకు, చెవిదిబ్బడ మొదలగునవి వెంటనే నయమగును. 12,6 బొట్లను చెవిలో పోసిన బాధ వెంటనే తగ్గును. అమృతాంజనము డిపో, మదరాసు - బొంబాయి

మూలశంకకు తైలము

వెల డబ్బీ 1-కి రూ. 0-12-0

మూలశంకవలన అసమను దగ్గర చర్మము లావుబారి క్రమముగ చిన్నచిన్న మొలలు ఏర్పడును. ఇది వైద్యకోశపు మందత వలన (Tordid liver) గలుగును. అతికాక, బడలిక, విశేష కాలము ఒకచోట కూర్చుండుట, మలావరోధమువలన బహిర్దేశమునకు పోయినపుడును ఇతరవిషయములందును రక్తముపడును దీనివలన బాదపడుచారు కారము, ఆన మొదలగు పదార్థములను తగ్గించి తినుటయు విశేష సాధకములగు కూలగాయల తినుటయు యుక్తము. ఈ తైలమును మొలలపైరాచిన బాధ వెంటనేపోయి రక్తముపడుట మానును. జాలాబీ మాత్రలవలన కుఖిచేరవగును. ఈ రెండు మందులను విశుభక కొంలకాలము వాడి; మూలశంక రోగము తగ్గలదు.

తేలుమందు

వెల సీసా 1-కి రూ. 0-8-0. వి. పి. సహా 0-12-0.

తేలుకాటువలన అపాయము లేదుగాని విశేషబాధ గలదు. తేలు కాటువలన విషము నెత్తురులో ప్రవేశించదు. బాధ నరముల వెంట పెద్దనరము దగ్గరనుండి లాగుట ప్రారంభించును. కుట్టినవోటిన బండపారునటులు చేసిన బాధ తగ్గును. ఇది మిగుల ఘాట గలిగి నీటివలె నుండును. కుట్టినవోట కొంచము మందుపోసి బాధ మాయ మగును. మందును గలిగియున్న తాము బాధపడినతరులకు పుణ్యము గట్టుకొనుచున్న. ప్రతియింట నుండదగినది అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి

విదేశవార్తలు

ప్రాంసు - రషియా

మరల స్నేహసంబంధము నేర్పరుచుట

ప్యాసిస్ ప్రభుత్వమువారి కోర్కె

లండన్, సెప్టెంబరు 12:—రాత్రి 11-10 రషియాతో సరల సంబంధము నెర్పాటుజేయుటకు ఒక సంఘమును ప్రెంచి ప్రభుత్వమువారు ఏర్పాటుజేసిరి. ఏదో ఒకవిధముగ ఒక రూపమున సోవియట్ ప్రభుత్వమును గుర్తించుటకు పరాసులు గోరుచున్నారని తెలియుచున్నది.

సూడాన్ సమస్య

జగులులుపాపాగారి ఇంగ్లండు ప్రయాణము

కయో, సెప్టెంబరు 12:—తనకును మగ్దాస్కాగారికిని జరిగిన ఉత్తరప్రత్యుత్తరములను జగులులుపాపాగారు ఈ జిత్తుమంత్రివర్గమువారికి బంపిరి. వారియభిప్రాయమును తెలియగోరిరి. మంత్రివర్గమువారు ఏకగ్రీవముగ జగులులుపాపాగారి వైఖరిని అంగీకరించిరి.

సెప్టెంబరు 28 తేదీని జగులులుపాపాగారు ఇంగ్లండు కేసుకు నిశ్చయించుకొనిరి. మంత్రివర్గమువారు అతని ఇస్కాయలుగారిని జగులులు పాపాగారి ఆంగ్లం రంగిక కార్యదర్శిగ బంపుచున్నారు. వీరితో నలయుకాగితములన్నిటిని బంపెదరు. జగులులు పాపాగారు రాయబారములను జరుపబోవుట లేదనియు చిట్కలను తొలగించుట కేసుచున్నారనియు నమ్మకముగ చెలియుచున్నది. అవి జయప్రదముగనూ రాయబారములలో ప్రవేశించెదగట.

హెడజాబి పరిస్థితులు

వాహబీ దురంతములు

లండన్, సెప్టెంబరు 12:—‘ఆరం’ పత్రిక ఇట్లు వ్రాయుచున్నది.—వాహబీలు తెయిపులో చొరబడిరినియు, ఇండ్లను తగులబెట్టిరినియు అబ్దుల్ అగూరియొక్క యొ ఇబ్న్ అబ్దుల్ గారియొక్కయు మాధులను నాశనమొనర్చిరినియు వృద్ధులను, స్త్రీలను, పిల్లలను జంపిరినియు ఈ ఆక్రమముల నణచి న్యాయమును గలుగజేయవలెననియు మెక్కానుండి ప్రత్యేకముగ తంతిములముగ ప్రజలు మాహజరును బంపిరి.

ఈ దిపు నిధి

కయో, సెప్టెంబరు 12:—మెక్కా-వాహబీలచేతిలోని బడు ననుభయముతో మెక్కాలోనున్న ఈజిప్టుప్రభుత్వనిధి శ్రేణుమార్పులకు నుజ్జీ నీయుడని ఈజిప్టుపబ్లికువర్క్సు మంత్రికి తప్పివచ్చెను. హషిమైటు సేనలు తెయిపు ప్రాంతములో కేంద్రీకరణమైనవి. వీరు మాసేనురాజుగారి పక్షమున జేరగని లోచుచున్నది.

జర్మనీ - జాతినమితి

బెర్లిన్, సెప్టెంబరు 12:—యుద్ధమునకు బాధ్యులైన నై నదీ తేలివగాని జర్మనీజాతి సమితిలో ప్రవేశముండదని ప్రమాణముగ తెలియుచున్నది. జర్మనీకి మరింత అనుకూలముగ జాతినమితి ఒడంబడికను మార్చవలెననియు శాశ్వతముగ స్థానము నీయవలెననియు తెలియుచున్నది.

సెన్యములను తగ్గించుట

జనీవా, సెప్టెంబరు 12:—సెన్యములను తగ్గించు విషయమై చర్చించు తగవులను మధ్యవర్తులచేపరిష్కారముగా విందుటకు ఆధిక సంఖ్యాకులు ఒప్పకొనిరి.

అంతర్జాతీయ కార్మిక కార్యాలయము నిమిత్తము 5 సంవత్సరమునకు 7150000 స్వీడుప్రాయకుల నిచ్చుటకు జాతినమితి ఆర్థిక సంఘమువారింగీకరించిరి.

లీనినేదికచర్చ

టైముస్ పత్రికాభిప్రాయము

లండన్, సెప్టెంబరు 12:—లీనినేదికము చర్చ కార్యసాధనముతో గూఢకొన్నదిగాదు. కేపు ఇండియా-కంట్రీ నీనేదికమును అవలంబించు జరుపవచ్చును. దానివలన ఇండియా ప్రభుత్వమువారికి చాల చిక్కగ నుండును. ఏసంఖ్య సమ్యక్త లీనినేది సర్వీసుల వేతనములు భృత్తికింద అవసరము సామ్యుకు తప్పక ఏర్పాటుజేయవలెనని గోరవచ్చును, గోరగలదు. క్రొత్త న్యాయమును సర్టిఫై చేయుట ఒకవిషయము. క్రొత్త ఆదాయమును సృష్టించుట ఒకసంగతి. ఇండియా-కంట్రీ | ఇప్పుడు సర్వీసుల నుత్సాహపరుచుటకు పూను కొనవలెను. భారత రాజకీయవేత్తల నిరోధమును మరింత ఇనుమడింప జేయకుండ జేయగలరని చాలమంది విషయమే. భారతదేశము సామ్రాజ్యములో శాస్త్ర సమ్యక్తముగ రాజ్యాంగనిర్మాణమున నభివృద్ధిగాంచవలెనన్నదారిని పెడకవలెనని టైముస్ పత్రిక వాకొనుచున్నది.

ఎవరస్తువర్వతారోహణము

ను గావించుటకు ఇంకొక పర్యాయము ప్రయత్నించెదమని బ్రూకుగారు తెలియజేసినదియు ఈపర్యాయము తన కస్వస్థతగనుండుటచే తాను బోవునదీలేనదీ చెప్పజేసినదియు ఎవరితోడనో జెప్పెరట.

బెలియము

యుద్ధములో నాశముజేయబడిన ప్రదేశములు

బాగుపడుట

బెలియములో యుద్ధమువలన నాశనమయిన 1,00,000 ఇండ్లలో 90,000 ఇండ్లు మరల పూర్తిగ నిర్మించబడెననియు 8,40,000 ఎకరముల భూమిని మరల వాడుకలోనికి తెచ్చిరనియు ప్రభుత్వభవనములు 1150 మరల నిర్మించబడెననియు 350 పాఠశాలలను పూర్తిగ మరల కట్టబడెననియు తెలియుచున్నది.

క కేషియా తిగబాటు

జార్జియాలో బోలిషివిస్టులు పట్టణములను ఇండ్లను, గ్రామములను తగులబెట్టుచున్నారనియు ప్రజలను ఏకమొత్తముగ జంపివేయుచున్నారనియు ఎక్కడ జూచినను ఆరాజకముగ నున్నదనియు బోలిషివిస్టులకు సహాయము బయటనుండి వచ్చుచున్నదనియు తెలియుచున్నది. ఇది ఖాయముగ తెలియలేదు. ఫ్రెంచిపక్షమై వారు, కాకు తెయిలు, అనుపదమును తమ నిఘంటువులో జేర్చుకొనుటకు నిరాకరించిరి. ఇది యొక మధ్యపదార్థము.

రోములో దురంతము

ప్యాసిస్టుసభ్యుని కాల్చిచంపుట

మ్యాటియోటిగారిని చంపినందులకు

కసిదీర్చుకొనుట

ప్యాసిస్టుసంఘముయొక్క సహాయకార్యదర్శి ట్రాంకో బోవుమండ కార్మిక ఆసు కార్మికుడు కసోలీనీ ఆసు ప్యాసిస్టుసభ్యుని కాల్చిచంపెను. మ్యాటియోటిగారిని జంపిరనకోపముతో పగసాధించుట క్షుణ్ణుడైనట్లు. ఇట్టి అంతయు దీనిచే భయకంపితమైనది. హంతకుడు వద్రంగి, పూర్వము ఇతడు హతునియింట ద్వారపాలకుడు. హతుని ప్రక్కన ఆతని 14 ఏండ్ల ప్రాయముగల కూతురుండెను. ‘చంపిరమ్యా’ అని స్థానమునబడెను. ఇతని వైద్యాలయమునకు గొంపోయిరి. అచట చనిపోయెను.

ప్రశాంతిని కలుగజేయుటకు మంత్రివర్గమువారు చర్యను దీసికొనిరి. పత్రికలన్నియును, ప్యాసిస్టుసంఘమువారును ఎవరును కలవరపడక ప్రశాంతిచిత్తులై నిగ్రహముతో నుండుదని పాచ్చరించుచున్నారు. హతుడు చాల మంచివాడట. 5 గురుపిల్లలును భార్యయు గలరట.

క్రొత్తగ స్థాపించిన ఇటాలికుసంఘనాయకుడు ఆయుధములను నేలవైచి త్యజించి జాతినాగరకతను పాడుజేయుచున్న ఈస్థగోరములను పాత్యులను ఆపుజేయవలెననిరి.

థామస్ గారి అవివేకము

రిపబ్లికనుల కోపమును రెచ్చగొట్టుట

దక్షిణ ఆఫ్రికాకోపము

లండన్, సెప్టెంబరు 12:—ఉదయము 7-15. డొమి

నియనుల భావములను, ఫర్మితులను తెలిపినట్లు నో సద్భావముండియు ప్రయోజనములేదని కేపులపును టైముస్ పత్రిక విలేఖరి తెలుపుచున్నాడు. దీనింజూడ థామసుగారు దక్షిణ ఆఫ్రికా ప్రయాణము నిరగ్రహమున ట్టున్నవనున్నారు.

దక్షిణ ఆఫ్రికావారు బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునుండి విడిపోవుటకు ఎవరో అనామతరువులకు స్వల్పసంఖ్యాకులు గోరుచున్నారనటచే థామసుగారు దక్షిణ ఆఫ్రికావారిని రెచ్చగొట్టినవారయి రనుచున్నారు. దీనివలన చాలకోపము రిపబ్లికనులకు గల్గెను.

ఇరాకు సమస్య

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతివార్త)

లండన్, సెప్టెంబరు 12:—తురక్కు రాయబారులు పెతీవేగారి యధ్యక్షతకైంద జనీవాకు న్యాయశాస్త్రవేదులు, సైనిక నిపుణులు ఇరాకు సరిహద్దుగూర్చి తురుష్కహక్కులను తెలియజేయుటకు నిన్నటిదినము వచ్చిరిని జనీవావార్తలు తెలుపుచున్నది. సేదు జాతినమితిసభ సమావేశము కావచ్చును.

తురుష్క ఇరెగ్యులరులదాడి

సైనిక శాసన ప్రకటనము

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతివార్త)

మసోలుకు త్రరముగ తురుష్క ఇరెగ్యులరులు దాడిసల్పుటచే జకీ ఆమేదియాజిల్లాందు సైనిక శాసనము ప్రకటించబడెనని తెలియుచున్నది. విప్లవకారులను బారదోలుటకు మర ఫీరంగులను విమానముల నుపయోగించిరి. చాలజయప్రదముగ జరిగెను.

సైనిక శాసన ప్రకటనము ముందుజాగ్రత్త నిమిత్తమని అధికారులు ప్రకటించిరి. ఇకనుందు ఇరాకు సరిహద్దులో ఇట్టి అల్లరులు జరగకుండజేయుట కుష్టేషించబడెననిరి.

వాహబీలు తెయిపును బట్టుకొనుట

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతివార్త)

లండన్, సెప్టెంబరు 12:—వాహబీలు తెయిపును పట్టుకొనిరిని శ్రద్ధాంతివార్తలు ప్రుపరచుచున్నవి. ప్రస్తుతము వీరు మెక్కాముఖముగ బోవుటలేదు. వార్తలు పలువిధములుగ నున్నవి. నమ్ముటకు వీలులేని సంగతులు తెలియుచున్నవి. మెక్కానుండి ఎవరో కొలదిమందిమాత్రమే శ్రద్ధాకేరణజొచ్చుటకు వచ్చిరి. దీనికి కారణము శత్రుభయముతోడ అధిక పరిస్థితులుగూడ గలిగెనని తెలియుచున్నది.

చీనాపరిస్థితులు

లండన్, సెప్టెంబరు 12:—ఆలములో తాను ఓడిపో

కున్నచో మంచూరియాపై అధికారమును కోల్పోకుండ చిల్లి 100 వేల సైనికులు చంగ్సులిక్ గారు పంపగలరని అంచనా వేసిరిని పికింగ్ వార్తలు తెలుపుచున్నవి. చిల్లి సైన్యములో విడిపోయిన - గుగూడ అంతమండెయున్నారు. ఇందులో క్రిక్కియనునవాని పేకింగ్ గారి 25 వేల ‘చిరక్ సైన్యము’ సైనికుల గలరట. వీరందఱును ఉత్సాహముతో యుద్ధమునకు తయారగుచున్నారు. పి. థాంలాకు సైన్యములు పికింగును జూచి నాటటంగుబోకు. వీరెందులకు బోయిరోయని ఎంతయో భయపడిరి తుదకు వీరు మతిస్వీకరణార్థమేగిరి తెలిసినవిమృశి మనక నెమ్మదిపడెను. నాథాయ్ ప్రాత ఆయుధములకు బదులు క్రొత్త ఆయుధమును మార్చుకొనిరి. వీరు స్వావృత్తపద్ధతుల యారుచేయుబడిరి. చంగ్సులిక్ గారు పికింగును ముట్టడించెనే 1922 లోపలనే చిల్లి సైన్యములో మొట్టమొదట ముగ్గురి రణరంగముగ నిలబడెదరు.

చీనా అధ్యక్షునకును, చిల్లివిలుసను గవర్నరుకు: మకు సంభాషణ జరుగుచున్నది. యుద్ధమంత్ర మురితరరాశి విదులుగూడ వీరితో సంప్రదిండుచున్నారు. సైనిక సమావేశము, రాకపోకలు, రవాణా మురితర సైనిక సన్నాహము: చూడ యుద్ధపరిస్థితు లేగ్గుడునని ప్రజలు నమ్ముచున్నారు ఇవి ఉత్తరభాగమునుండి వచ్చువార్తలు ఖాయపరుచుచున్న

గంజాంనుండల మహాసభ

సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య తీర్మానము

చర్చ వివరములు

రండవదివరకు సాయంకాలము 5.15 గంటలనుండి 8.30 గంటలవరకు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమునుగూర్చి చర్చజరప బడెను. బహుశెమ్మదిగా, ఉద్దేశములేకుండ, గంవరగోళము లేకుండ చర్చజరిగెను. తీర్మానములపై మాట్లాడినవారు స్వాతంత్ర్యకాంక్షను దీక్షాపరతను వెల్లడించిరి. ఒకరిద్వారతప్ప తక్కినవారందరూ కారాగారశిక్షణ పొందినవారే. యువకులు త్యాగస్వరూపమును విజృంభింపజేసిరి. కొన్నిసభలలోవలె, తమతీర్మానమే నెగ్గవలెనని అధికసంఖ్యాకులను తమవత్తును నుండ ప్రయత్నములేమియు జరుగలేదు. తమ మనోవేదనను స్వాభిప్రాయములను వెలువరించిరి. సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య స్థాపనము ఆచర్యమైనట్లు తీర్మానింపబడెను.

శ్రీయుత నాభి జగన్నాథరావుగారు ఈక్రింది తీర్మానము సుపపాదించిరి.

“శాంతియుతముగ ధర్మపద్ధతులన్నిటిపైన సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమును స్థాపించుట భారతీయులధర్మమని బెల్లంకాంగ్రెసు మహాజనసభవారిని తీర్మానించుటకు ఈసభవారు కోరుచున్నారు.”

ఈతీర్మానము చాలముఖ్యమైనదని జేటుగ జెప్ప నవసరము లేదు. దీనినిగరించి సభాభ్యుదయిని సన్నటిదనమున విశేషించిచెప్పెను. కాంగ్రెసులో స్వరాజ్యవాదిన ఒక్కటే స్వాతంత్ర్యమని యున్నదికాని జేటుఅర్థములేయరారు. కాని వివిధార్థములు, నలసరాజ్యప్రభుత్వముని, ప్రజారాజ్యముని, స్వాతంత్ర్యమని చెప్పబడుచున్నవి. ఈభేదాభిప్రాయములు పోగొట్టుటకే యీతీర్మానము పెట్టబడియున్నది. స్వరాజ్యమేమో విస్పష్టముకావలెను. వలసరాజ్యప్రభుత్వము పనికిరాదని వేరే చెప్ప నక్కరలేదు. బ్రిటిషు ప్రజాసామ్రాజ్యములో మరింత దాసులై యుండవలసివచ్చునని అభ్యుత్థులు తమ ప్రారంభోపన్యాసమునందు చెప్పియున్నారు. బ్రిటిషు సామ్రాజ్యములో నుండవలసిన యెడల వలసరాజ్యములే తీరవచ్చునని నీచముగా చూడబడుటకు కోరవలెను. స్వాతంత్ర్యములో నున్న విషయము. — మన ఆదర్శము సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య మని చెప్పనియెడల లజ్జాకరము అది ర్శము చెప్పినవిషయ ప్రజాభిప్రాయములుదీసికొని స్వాతంత్ర్యప్రకటనమునకు గడంగవలెను. అని ఉపపాదనను చెప్పెను.

శ్రీయుత జయంతి వెంకటనారాయణగారు (శ్రోతిపత్రికాసంపాదకులు. తీర్మానము నామోదించిరి. పరిస్థితులన్నిటిని వివరించి దీక్షోపన్యాసము చేసిరి. ఆదర్శములనువి బూటకపుమాటలుకావు. అధిక వాంఛింపబడుచున్న అత్యంతాదమును. ఎంత ఆదర్శము పెద్దదిగానుండునో అందులకు అంత పెద్దప్రయత్నమును జేయుదుము. ఎంత తక్కువైతే అంత తక్కువ ప్రయత్నముండును. ఆదర్శ ఆకర్షణశక్తిమహిమను గుర్తింపవలెను. మనయొక్క తీక్షణకార్యదీక్ష ప్రకటింపవలెను. మనయొక్క గుణవిశేషములు శాంతిపద్ధతి యనునది. యిరువరకే ప్రకటించితిమి విప్లవవాదులకును మనకునుగల తేడాయెందులకావచ్చు. దేశములందు విప్లవమునకై దౌర్జన్యపద్ధతి నుపయోగించుదును. శాంతిపద్ధతి జయముగాంచినట్లు అనేక విషయోచూపితిమి. మహాత్మాగాంధీ జైలునకు వెళ్లినప్పుడు మన నాయకునిమాట గౌరవించితిమి ఏమాత్రము దౌర్జన్యమున్నది. రాలేదు. ఇది యితరదేశీయులలో అత్యద్భుతమైన గౌరవము కలిగించినది మన జాతీయతత్వమునకును యితరజాతులకునుగల యీ గౌరవానుచూపవలెను. ఇంగ్లీషువారి, పాశ్చాత్యుల రాజ్యాంగ తంత్రములకు లోబడి యుండకుండస్వజాతీయమైన వ్యక్తిత్వమును చూపింపవలెను. కాకినాడ కాంగ్రెసులో స్వరాజ్యమను పదమునకు బ్రిటిషు సామ్రాజ్యాంతర్గతమైన స్వపరిపాలనమా బ్రిటిషు సామ్రాజ్యస్థానా అనుప్రశ్న వచ్చినప్పుడు భావముగా నుంచవలసినదనిరి. ముఖ్యముగా ఉంచినయెడల ఇంగ్లీషువారు భయపడి రాజీనామాచేసిరి ఒకభావమున్నది. ఈ ముఖ్యము పనికిరాదు. సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము తప్ప మనకు గత్యంతరములేదు. ఆదర్శము అది పెట్టుకొని పనిచేయవలెను. మనయొక్క ప్రత్యేకవ్యక్తిత్వము అభివృద్ధి చేసికొననియెడల మనకు పోటీగానుండలేము. మన జాతీయధర్మమును ప్రకటించవలెను. అని చెప్పిరి.

సవరణ తీర్మానము

శ్రీయుత న్యాయపతి నారాయణమూర్తిగారు యీక్రింది సవరణను ఉపపాదించిరి:—

“శాంతియుతముగ ధర్మపద్ధతులపైన భారతదేశ సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యప్రకటనమును చేయవలెనని బెల్లంకాంగ్రెసు మహాజనసభవారిని యీసభవారు కోరుచున్నారు.”

ఇప్పుడున్న కాంగ్రెసు ఆదర్శములో స్వరాజ్యము అనునది యున్నదనియు, దీనికి బదులుగ సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమునుపదమును పెట్టవలసినదని తీర్మానము చెప్పుచున్నదనియు, స్వరాజ్యమునుపదము అదివరలో కాంగ్రెసుయొక్క మనవులన్నియు అయి కార్యము లేకపోయిన సమయములో 1906 వ సంవత్సరములో దాదాభాయి నాథోజీగారివల్ల వచ్చినదనియు, ఇంకను అప్పటికి నలసరాజ్యస్వపరిపాలనమునకు దృఢమైనప్పటికిని దరిమిలను కలకత్తా ప్రత్యేక కాంగ్రెసులో కాంగ్రెసుయొక్క ఆదర్శము చేయబడినప్పుడు సంపూర్ణ స్వరాజ్య మని యే ఆదర్శముగా జెప్పబడినదియు, పంజాబుపాత్య లుబచ్చిమానమును కాపాడుకొనలేని దుస్థితికలిగినప్పుడు ఈ మొదలగు పరిస్థితులలో ఆ స్వరాజ్యమునుపదము పెట్టుటచేత దానికి సంపూర్ణ స్వరాజ్యమని అర్థముగా నెంచవలసియున్నదనియు, పిదప చేయబడిన కాంగ్రెసు ప్రచారమునందుగూడ ప్రచారములను ప్రజలు ను సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము నభిలషించి యే పనిచేసిరినియు, ఒకసంవత్సరములో స్వరాజ్యము నుండన్నప్పుడు నిర్వాహకార్యక్రమము అంతత్వరలో చేయబడుట సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమునకే యనియు, సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము తప్ప వేరు అర్థము ప్రజలకు లేదనియు, కొందరు విశ్వాధికులకే భావదాస్యము పోకపోవుటచేత మరియొక్క వలసరాజ్య ప్రభుత్వమనియు, సామాజ్యాంతర్గత స్వపరిపాలనమనియు యిట్టి అర్థములు పెట్టుచున్నవనియు, కనుక సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమున్న ఆదర్శమని యిప్పుడు నేరుగ ఎక్కాణింపవలసిన అగత్యములేదనియు, ఇప్పుడీక్రొత్తమాట పెట్టినందువల్ల కాంగ్రెసులో మరల విభేదములు కలుగుటయు గందరగోళము పడుటయు తలస్థించును గనుక ఆదర్శతీర్మాన మనసరములేదని నారాయణమూర్తిగారు చక్కని దీర్ఘమైన గంభీరోపన్యాసములో చెప్పిరి. ఇప్పుడున్న ముఖ్యమైన కాంగ్రెసువత్తుములలో స్వరాజ్యవాదులను సంపూర్ణ అసహాయవాదులను ఉన్నారు. ఉభయులకును సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమే లక్ష్యముగావున జేటుగ ఆదర్శము చెప్పనక్కరలేదనిరి. ఇంక కావలసినది సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యప్రకటనమే. ఇప్పుడీప్రకటనము చేసినచో భేదముల కవకాశముండదు. కాని యీప్రకటనముచేయుట సులభవిషయముకాదు. సంపూర్ణ త్యాగమును చేయ సంసిద్ధులైనప్పుడే చేయవలెను. నిర్వాహకార్యక్రమము నెరవేర్చు తయారకావలెను. ప్రకటనము జేయుటవలన స్వాతంత్ర్యము వెంటనే పొందగలమని త్యాగము మూర్ఖిదీవించి నిర్వాహకార్యక్రమము పూర్తియగును. మనలో చాలమంది త్యాగసంసిద్ధులై యున్నారు. ప్రకటనమువలన ఉత్సాహము పెంపొంది నిర్వాహకార్యక్రమము పూర్తియగును. నూతనఉత్సాహము విజృంభించుననుటకు సందేహములేదు జనసామాన్య శాసనోల్లంఘనమునకై విశేషప్రచారము జరుగును. నిద్రావస్థపోవును. దౌర్జన్యము లేకుండ శాంతియుతముగా ప్రాణత్యాగముకూడ చేయబడును. స్వాతంత్ర్యమును కొందరి ప్రాణత్యాగమువలన చేపూరును. కావున బెల్లంకాంగ్రెసువారిని యిప్పుడు ప్రకటన చేయవలసినదని కోరుచున్నాము.

శ్రీయుత మారాడ చినపిర్రాజుగారు సవరణను బలపరచుచు ఉత్సాహోద్రేకములతో గంభీరోపన్యాసముచేసిరి. దృఢ నిశ్చయసంకల్పితై, ఏకలక్ష్యము గల్గినవారై సవరణను అంగీకరింపవలసినదనిరి.

శ్రీశామో రామకృష్ణారావుగారు (శ్రీకాకుళము) వ్యతిరేకముగ మాట్లాడిరి. స్వరాజ్యమునకు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము తప్ప వేరుఅర్థము లేదనియు అట్టిస్వాతంత్ర్యము నభిషించి జైళ్లకుపోయి కార్యక్రమమును జరిపించితిమనియు, అయినప్పటికిని అందరూ కూడగట్టుకొనునదేశములో స్వరాజ్యమునుపదము ఉపయోగింపబడెననియు, యిప్పుడు తీర్మానమును పెట్టినయెడల కాంగ్రెసులో విభేదము కలుగుననియు చెప్పిరి. సవరణకు కూడ వ్యతిరేకముగ మాట్లాడిరి. గట్టిపునాదులు లేకుండ గాలిలో యిండ్లుకట్టుకొనపోవునట్లు, స్వాతంత్ర్యమును బడయుటకు పునాదియైన ఐకమత్యములేనిదే ప్రకటనము చేసినయెడల ఫలమేమియని అడిగిరి. ఇప్పుడు ఒకమనిషిమాట మరియొకరు విన్నోతిలో లేనప్పుడు మహాత్మాగాంధీమాట వినిలేనప్పుడు ఒక్కనాయకత్వమునకు లొంగలేనప్పుడు స్వాతంత్ర్యసంపాదన మెక్కడ అని యడిగిరి.

శ్రీయుత పున్నవ వెంకట వరహోరామలింగంపంతులుగారు గంజాంనుండల కాంగ్రెసు సంపూర్ణభ్యుదయి పిదప తీర్మానము

లనుగ్రహము లేదని మాట్లాడిరి. స్వరాజ్యమునుపదము స్వాతంత్ర్యమునుపదముకంటె మంచిదనియు. బాహ్యశక్తిమైన, విఘ్నమైన అశ్శమున్నదనియు, స్వాతంత్ర్యపదము సంకుచితమైనదనియు చెప్పిరి. స్వరాజ్యమునుపదమునందు మనస్వాతంత్ర్యమును స్వేచ్ఛను నిర్ణయించుకొనుటయేగాక యితరజాతులతో స్నేహములు మొదలగునవి నిర్ణయించుకొనుటకూడ నున్నదనిరి.

దేశబాంధవి దుప్రస్థితినుబట్టి ముగ్ధుగారు దేహాన్వయత యున్నప్పటికిని జ్వరముతో వచ్చి జనరంజకమైన మహాోపన్యాసము జేసిరి. సవరణను తీవ్రముగ బలపరచిరి. ఆత్యసమర్పణ సంసిద్ధతను దృఢముగ వెల్లడించిరి. నిర్వాహకార్యక్రమమును చేయలేదు గనుక అవసరము లేదని మనవాళ్లలో కొందరుచెప్పిరి. కిరి కొట్టుమంది నిర్వాహకార్యక్రమము చేయుట అసంభవము, మనజన్యములేలేదు. ఒక్కకార్యమునుకూడ అందరిచేత చేయించుట అసంభవము. ఎంత ప్రయత్నించినను చేయనివారండకమానరు. స్వరాజ్యమును పదమునందే సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమున్నదని మనస్సేహితులుచెప్పినారు. ఒకేఅర్థమైనప్పుడు యీఅసలు తీర్మానమున శ్రేమిఅభ్యంతరము ఎందుకా భయము? వారికి మనస్సులో స్వాతంత్ర్యమునదీ లేదు గనుక. ని. కా. క్రమముచేసి యిన్నాళ్లలో స్వాతంత్ర్య ప్రకటనము చేయిస్తామని వ్రాసియి న్నే యిప్పుడీ సవరణ తీర్మానమును ఉపసంహరింపజేసెదను. ఈపోలిసురిపొద్దులు ఎప్పుటికీ వూరి విధిప్రకారము ప్రభుత్వమువారితో సంగతులు చెప్పుననే యుండురు. ఈతీర్మానమును అంగీకరింపలేదంటే మనము భయపడినామని హడాచెప్పెదరు. అభ్యంతరములు పెట్టువా రెప్పుడు ఉండెదరు. ఒకేవిధమున అందరు నడువవలెనంటే జరుగదు. కప్పలకొక్కడ న్యవహారముగా నున్నది. ప్రజలందు ఆవేశము తగ్గిపోతుంది. నాయొక్క ఆవేదన నేను చెప్పుకొని ప్రకటనము చేయించెనని బలపరచుటకు తీవ్రమైన జ్వరముతో వచ్చినాను. ఉరితీసిన అందుకు లొంగి మార్గదర్శకురాలనై యుంటాను. తీర్మానము బంగారము, సవరణ మెరుగు. కాబట్టి సవరణను అంగీకరింపవలెను. పిదప తనకైలు అనుభవములు చెప్పి త్యాగసంసిద్ధతను ఉద్ఘోషించెను.

శ్రీయుత గరిమెళ్ల సత్యనారాయణగారు, జాతీయకవి, 1921 సంవత్సరములోనున్న పరిస్థితులైనను యిప్పుడు లేనప్పుడు యీతీర్మానము లనవసరమనియు, మరికొన్నిభేదములు కాంగ్రెసులో కలుగుట తలస్థించుననియు చెప్పిరి.

శ్రీయుత దేవరకొండ సీతారామయ్యగారు స్వరాజ్యమును పదము దేశీయపదమైనప్పటికిని భాష్యం చెప్పుచున్నారు గనుక సుఖానము తీసికొని స్పష్టమైన భాష్యము చెప్పుచున్నామని తీర్మానమును బలపరచిరి.

గోదావరి మండల వాస్తవ్యులైన వెన్నేటి సత్యనారాయణగారు తమవ్యతిరేక ఉపన్యాసము చేసిరి. ఇట్టి తీర్మానములు సాంబమూర్తిగారిచేతను దేశబాంధవి నుబట్టిగారిచేతను మండల సభలలో తీసికొని రాబడెననియు గోదావరి మండల మహాసభలలో జరిగినస్థితియు కాంగ్రెసులో జరిగిన వాదములను చెప్పి నాయకులలో స్పష్టీకరణము చేయుట కష్టపడలేదని చెప్పిరి. హిందూమహ్మాదీయుల తగ్గకపోవుటచే స్వరాజ్యమును పదమునకు నిర్వచనము చేయవలెనేమో యని గాంధీగారి జైలునుండి వచ్చిన తర్వాత సందేహమును నూచించిరి. ఇప్పుడు ప్రకటనమయే తంతివార్తలవలన బెల్లం కాంగ్రెసులో పలనే ఒక ప్రజాశక్తిను తయారు చేయుటకును వివిధపక్ష నాయకులను ఏకమై కాంగ్రెసులో నుండుటకును రాయవారములు జరుగుచున్నట్లు తెలియుచున్నది. 5 వ తేది అస్సాసియే టెడు ప్రెస్సు తంతివార్త డాక్టరు బెసంలు మహాత్మాగాంధీలకు జరిగిన సంభాషణను చదివి వినిపించిరి. కనుక యిప్పుడేవో లేలనని చెప్పిరి. యంగ్ ఇండియాలో గాంధీగారు వ్రాసిన ప్రస్తుతస్థితి కాంగ్రెసులోనోచేంజర్ల స్థితిని గూర్చి చదివి ఐకమత్యము పోయి కాంగ్రెసునకు నిజమైనప్రాతినిధ్యము పోయి యిట్టి విచ్చినస్థితిలో నుండగా యింకను పార్టీలకు కలుగజేయుదుము ధర్మముకాదని సత్యానాయకగారు చెప్పిరి. స్వాతంత్ర్య ప్రకటనము జేయుట అసాగ అందులకు సిద్ధమైన పన్నులనిరాకరణము చేయవలెను. స్థానిక స్వపరిపాలనా సంఘములలో జోక్యము కలుగచేసికొనకూడదు. ప్రభుత్వమువారితో ఏవిధమైన సంబంధము పెట్టుకొనరాదు. ప్రకటనమునల్ల దౌర్జన్యము రాక తప్పదు. రావన్న మాటబట్టి జూటకముగాని మరియొకటిగాదు. బూటకపు తీర్మానములవల్ల బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు భయపడుదురిని ఉపసంహరించు. తీర్మానముల రెంటిని త్రోసివేయవలసినదని కోరిరి.

శ్రీయుత మునుగంటి వెంకట్రావుగారు (రాష్ట్రీయ భాదీశస్సెక్రటరు) సవరణను బలపరచిరి. సత్యనారాయణ

వ్యతిరేకపాదమును ఖండించిరి. డాక్టరు బిసెంటు కాంగ్రెసు లోనికి రాదేమో నారెవరువెల్లిపోవునురేమో యిట్టిసందేహములు పెట్టటం పనికిరాదనియు, బుసంటమ్మగారు ఎప్పుడుగుంటుకొనిది మారుచుండుననియు, గాంధీగారు దిగిపోవుచున్నారని అని అనడమువలన ఫకీరమేనునియు ప్రస్తుతస్థితులనుబట్టి గాంధీ గారేమిచేయుదురనియు, కొరియాలో 38 గ్రురుచేతనే స్వాతంత్ర్య సంపాదనము చేయబడినదనియు, ఎప్పుడును కొలది నుండియే ప్రాంత్యాగమనేసి స్వాతంత్ర్యమును సంపాదించుచున్నది. హృదయములో పెట్టుకొనికూర్చుండుటకన్న స్పష్టముగా చెప్పవలసి యున్నదనియు త్యాగము చేయువారు చాలమందిగలరనియు విధిని నెరవేర్చి ఫలమున పేక్షింపరాదనియు కాంగ్రెసులో తాముమాడ ఒకపార్టీగానుండి బలపరచుకొని పనిచేయువలసి యున్నదనియు మాట్లాడిరి.

శ్రీయుత కాతాశ్రీరామకృష్ణగారు (బంసరు కారదా పత్రిక సంపాదకులు) తీర్మానముల వసరమని చెప్పమకొన్ని వాదములకు సమాధానముచెప్పిరి. సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యము అనుదానికి ఇంగ్లీషుఅర్థము చెప్పటతోనే స్వభావంలోని అర్థమివ్వదనియు తెలుగులోనున్నదే అన్ని భావలలోను నుపయోగించినట్లయితే తీర్మానమునకు అభ్యంతరములేదని ఉపన్యసించిరి.

విదప జయింతి వెంకట కృష్ణారావుగారు సవరణను బలపరచిరి. గాది రాజమన్నుగారు వ్యతిరేకముగను, రాక్షం బాలకృష్ణారావుగారు తీర్మానమునకు అనుకూలముగను, శివలక్ష్మీరామమూర్తిగారు సవరణకు అనుకూలముగను మాట్లాడిరి.

తర్వాత రామలింగంపంతులుగారు తమయువన్యాశము ఇదివరలో పూర్తికాకపోవుటచేత మరలమాట్లాడుచు ఇది రలో చెప్పినఅభిప్రాయమునే కాన్వీకీకరింపును యిప్పుడు మాట్లాడిన యువకులు తనవిద్యార్థులైతనియు వారియొక్క నిశ్చితమైన అభిప్రాయములను వ్యక్తీకరించి ఉత్సాహమును తెలిపిండులకు సంతోషమును తెలియజేసిరి. యువకులకు అర్థమగు స్టేట్స్మెంట్లను సర్వేక్షణగలతమ బోధించిన ఇంగ్లీషువిద్యయే కారణము కావచ్చుననియు యిలాపము తన దేయినియు, తీర్మానము ఉపసంహరించుకొన్నందున ఆత్మపించెదరన్న భయముండవనియు ఉపసంహరించుకొన్న బాగుండుననియు సలహాపూర్వకముక చెప్పిరి.

దేవరకొండసీతారామయ్యగారు దేశభాంధవి సుబ్బమ్మగారును తిరుగ మాట్లాడిరి. లిట్టక ప్రభువు తూలుమాటలను సుబ్బమ్మగారు ఖండించిరి. జయింతి వెంకట నాయరాణిగారు వ్యతిరేకులకు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చిరి.

అధ్యక్షుని యభిప్రాయము

తీర్మానములపై సమ్యుతల సాందకమునుపు అధ్యక్షులు తమ యువన్యాశమున నిట్లుచెప్పిరి. నేను యీతీర్మానమునకు కారకుడనని అనుకొన్నయెడల అధ్యంతరములేదు. 1921 సం॥ నుండి నాజిట్టి యుద్దేశమున్నది. కర్వబాతి సమ్మేళనము రాపులో చేయబడెను. అది పనిచేసినా చేయకపోయినను స్వాతంత్ర్యమునది హృదయములందు పాడుని యున్నది. లోకమాన్యబాలగంగాధర తిలకుని గీతారహస్యమును 1920 సం॥ లో నేను చదివినప్పుడు స్వాతంత్ర్య మహాత్మ్యమును చూచినాను. ఒక్క హిందూదేశమునకే కాక యావత్ప్రపంచమునకును ఆత్మస్వాతంత్ర్యసందేశమును యిచ్చినారని అర్థముచేసికొన్నాను. స్పష్టిలో ప్రతిజ్ఞానువు ఆశక్తిని దర్శించుటలోనే ఉన్నదని గ్రహించితిని. నేను ప్రచారము చేసినప్పుడు అనేకమందిని చూచినప్పుడు భారతమాత దర్శనము కావించినాను. కాని మరి యితరమకాదు నేను ఎప్పుడును భారతమాతనే చూచువాడను. అందువల్లనే యీసంపూర్ణస్వాతంత్ర్య భావమును తరుచుగ చెప్పుచుండెదాడను. 1920 సం॥ లో గోదావరిమండలసభలో అహమ్మదాబాదు కాంగ్రెసునాటికి స్వాతంత్ర్య ప్రకటనము చేయవలసిన శిఫార్సు తీర్మానము చేసియున్నారు. విదప రాజోలులో జరిగిన మండలసభలో యిట్టి తీర్మానము వచ్చినప్పుడు ఆసభాధ్యక్షుడైన దేశభక్త వెంకటప్పయ్యగారు, తాను అఖిలభారత కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షుడనైయు యిట్టి తీర్మానము ఆమోదింపబడినయెడల తన్ను తాను సభాధ్యక్షునిగ జేయుదురనియు కనుక ఉపసంహరించ వలసినదని గట్టిగ చెప్పటవలన తీర్మానము అప్పుడు ఉపసంహరింబడెను. విదప ఆలమూరులో యీసంవత్సరముజరిగిన మండలసభలో ఇదివచ్చి ఒకనోటులో వీగిపోయినది. తర్వాతమాడ నేను దీనినిగురించి డుమాట్లాటకలదు.

నేను మాడగలిగినంతవరకు భారతదేశము ఆధ్యాత్మికము

ముకాంగ్రెసువారమే కావచ్చును. మనమిక్కడ ఒకరిడును యిచ్చినట్లయితే అదే కాంగ్రెసులో అంగీకరింపబడును ప్రజలు యందుఅభిప్రాయమును యివ్వవలెను. మనయభిప్రాయము విమని కాంగ్రెసును చేయమనికోరుట మనవిధి. కాబట్టి యీతీర్మానమును సవరణయును ఆనవసరముకాదు.

ఈ సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యమును స్థాపించుటకు నీహిందవసాంప్రదాయమేకాని, ఆ సం. స్వా. యితరులకు మార్గముగా నుండును. సర్వజాతిసమ్మేళనముచేసి యిప్పుడు శాంతిని నెలగొల్పమాచుచున్నారు. నాటిప్పుడు సాధనోకదానిని తయారు చేయుచున్నార. శాంతిస్థాపన చేయవలెనని బ్రిటిషుమంత్రి ప్రెంచిమంత్రి తక్కినవారందరును ఉపన్యాసము లిచ్చుచున్నారు. అన్ని దేశములకును ఆసమ్మేళనములో ప్రాతినిధ్యమున్నది. ప్రాతినిధ్యమిచ్చినామని లాయడ్ బార్నిప్రభువులు ప్రగల్భములు చెప్పినారు. ఇదివరలో హిందూదేశమునకు ఒక హిందవుని ప్రతినిధిగా నియమించుచుండెడివారు. ఇప్పుడు నిరంకుశముగ హిందూదేశమును పాలించిన హిందజప్రభువును ప్రతినిధిగా నియమించినారు. భారతదేశీయులందఱి ఎట్టిఅటంకములు కలుగజేయుదురో అని హిందవుల నంగీకరింపలేదు. ఇప్పుడు వీరు శాంతిని స్థాపనముచేయ బూనుచున్నారు. బానిసలమైన మన మెట్లు ప్రపంచశాంతివిషయములో పనికివచ్చెదము? క్లిప్తమైన పరిస్థితులలోనున్న బ్రిటిషువారు (క్లిప్తపరిస్థితులైనట్లు చెప్పబడిన మడ్డొనాడ్వారి ఉపన్యాసమును చదివిరి) మన అభివృద్ధుల విషయమై మాచేస్థితిలో నున్నారని తలంపగూడదు. మనగతి మనమే నిర్ణయించుకొనకపోతే ఇతరు లెప్పుడును మనగతిని చూడరు. ఆత్మశక్తియే ప్రధానము. డాక్టరు బెసెంటు కాంగ్రెసులోనికి వస్తుందనియు ఏమో చేస్తుందనియు చెప్పుటకు సర్వకల్ల. ఆమెయందు నాకు గౌరవముకలదు. కాని ఆమెది బ్రిటిషుదేశము కనుక బ్రిటిషుసామ్రాజ్యపక్షమున నుండుట సహజము బ్రిటిషుసామ్రాజ్యములోనే నుండవలెను. మనలను దాన్యులుగా నుండుటకు ప్రయత్నించును. మన దేశముమీసెన్న అభిమానముకన్న స్వదేశముపై నున్న అభిమానము ఎక్కువగ నుండును. దేశోద్ధరణము శాంతి ఉద్ధరణము మనచేతులలో నున్నదని గ్రహింపవలెను. ఆదర్శము చెప్పినతర్వాత ప్రకటనము చేయవచ్చునని జ. వెం. నారాయణగారు చెప్పిరి. కాని ఎవరు ఆదర్శప్రచారము చేయువారు? అప్పుడైనను కొన్ని ప్రాణము లర్పింపవలసినదే. ఈయజ్ఞమునకు కొందఱు ఆహుతి కావలసినదే. మహాత్ముని ప్రబోధముకంటె జాలియకొవాలా బాగలో సమర్పింపబడిన ప్రాంత్యాగమ ఎక్కువదేశములో ప్రబోధమైనది. మనోనాక్కాయ కర్మభిదౌర్బల్యములేకుండ సాధనచేయవలసినదే. వెయ్యిసంవత్సరములు సాధనచేయవచ్చును. చెప్పరేకపోయినందువల్ల లాభములేదు మనలోకదృష్టి గోచరించుచున్నది. మనకౌంఠములలో సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యముండుట అగత్యము. అప్పుడే సాధన. సాధనచేయుటకు విశేషకాల మవసరములేదు. నిశ్చలమైనపట్టుదలతో మార్పున్నట్లయితే ప్రత్యక్షమవుతుంది. అది భావోత్పీఠములోనున్నది. అందును అట్టి దీక్షితులైయుండిన స్వాతంత్ర్యమును ప్రకటింపవచ్చును సాధింపవచ్చును. “స్వరాజ్యము” కంటె “సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమును సంఘటితమైనది కాదు. పండిత మహావ్యాప్రభువుల వలసరాజ్య స్వపరిపాలన ప్రయత్నములతో కుదురుదు. సం. స్వా. ప్రకటన చేయవలెను. సాధనచేసి అంతర్ముఖము చేసి కొనవలెను. ఇంకను మెచ్చరేకయేయ తీర్మానముల వోటుకు పెట్టిరి. అసలు తీర్మానము ఆమోదింపబడెను.

శ్రీనివాసరామస్వామిగారి సంగ్రహసాసనము

పాలవంతలాకా బ్రూగంపహామ. 5 తేదీని (రక్తక్షి భాద్రపద శుద్ధ సప్తమి) ఈపురమున నొక మహాజనసభ సమావేశపరచబడినది. శ్రీయుత డాక్టరు నూరంపూడి వెంకటేశ్వరరావుగారు రగ్రాససాధిపత్యమును వహించిరి. బాలరచే దైవప్రార్థనము గావించబడెను. నిజాం రాష్ట్రాంధ్రదేశమునుగూర్చి శ్రీయుత కొడిమెలరామకృష్ణారావుగారును ఆంధ్రజనసంఘములు, నానియుద్దేశములు, నినుములకగూర్చి శ్రీయుత కొణకంచి లక్ష్మీకాంతరావుగారును యుపన్యసించిరి. సంఘాద్దేశములు సభితులకు బాగుగాఁ చెలిసినవి. “నిజాంరాష్ట్రాంధ్రజనసంఘము యీతలాకాకై సాధింపబడి సభ్యులును, పాలక, కార్యనిర్వాహకసర్గమువారును యెన్నుకొనబడిరి. సంఘసాసన విషయమై పాటుబడినవారును పురవాసులును కృతజ్ఞతకు బాల్కులు.

కొణకంచి లక్ష్మీకాంతరావు.

కా నాడ నగర కాంగ్రెసుసంఘము

కార్యసంఘసభ నిన్న 14 వ తేదీని జరిగినది

“కాకినాడముగిసిపలుసంఘమున భాగీవడిన ఎనమండు గురు సభ్యులస్థానములకు కాంగ్రెసుప్రతినిధుల పేర్లను నూచించుటకే యీసభ నిన్న సాయంకాలమున జరిగినది.

మూడవవాడు:—శ్రీయుత నేటకంటి శ్రీనివాసశోనేటి రావుగారు.

ఎనిమిదవవాడు:—శ్రీయుత చక్ర కామేశ్వరరావుగారు.

పదిహేనవవాడు:—శ్రీయుత దర్బా వెంకటేశ్వరరావుగారు.

పదహేనవవాడు:—శ్రీయుత ఎల్లాజోశ్యుల వేంకటేశ్వరుగారు.

పదెనిమిదవవాడు:—శ్రీయుత డాక్టరు వేందాంతం వెంకటకృష్ణయ్యగారు.

సంధ్యామృదవవాడు:—శ్రీయుత శ్రీపాదవెంకన్నగారు.

ఇరవయ్యవవాడు:—శ్రీయుత పోతుల సత్తిరాజుగారు.

ఇరవయ్యకటవవాడు:—శ్రీయుత పైడా నూర్యనారాయణమూర్తిగారు.

మొదటి 5 వాడుల ఎన్ని కలు ను అక్టోబరు 18 వ తేదీని, తక్కిన మూడువాడుల ఎన్నికలును 25వ తేదీని జరుగును. ఇప్పటినుండియు ప్రచారకసభలు జరుగును. వీరింద రుకు కాంగ్రెసుమహాసభ జరిగినపుడు కార్యభారమును వహించిన కాంగ్రెసువారే” అని నగరకాంగ్రెసు సంఘకార్యదర్శి శ్రీయుత మండపాక రంగయ్యగారు తంతివార్తనంపిరి.

బాలభక్త పుస్తకభాండాగారము-కొనకంచి

నందిగామతాలూకా కొనకంచి గ్రామములో స్థాపింపబడియున్న శ్రీ బాలభక్త పుస్తకభాండాగారముయొక్క తృతీయవార్షికోత్సవము శ్రీయుత ముద్దినాడ హుమాపతిగారి యధ్యక్షతక్రింద ఈనెల 5, 6, 7 తేదీలందు జయప్రదముగా జరిగినది. 5 వ తేదీన సరస్వతీపూజ రామోత్సవములు జరుపబడిన. 6, 7 తేదీలందు మహాజనసభలు జరిగెను. గ్రంథాలయోద్యమమును గురించియు, దేశపరిస్థితులనుగురించియు, ఖద్దరు అవశ్యకతనుగురించియు వికమత్యతనుగురించియు, స్వరాజ్యాంగోళననుగురించియు పలువురువన్యసించిరి. తుట్టుతుడ కధ్యక్షులు దేశమునందు వికమత్యము కలుగవలెననిన, స్వరాజ్యము రావయుననిన, సంఘసంస్కరణము కలుగవలయుననిన, దేశమును ద్ధరింపవలయుననిన, ఇదియు అదియననెల నాగరిక ప్రపంచమందు ఘనతపహించవలయుననిన ఎప్పటికైనను ఈగ్రంథాలయముల మూలముననే జరగవలయుననియు, ప్రతివారు ఖద్దరు కట్టవలయుననియు యుపన్యసించిరి. తుట్టుతుడ అధ్యక్షునికి వందనములతో సభ ముగింపబడెను. 7 వ తేదిరాత్రి రాత్రి పాఠశాల విద్యార్థులు 2500 ఆనందకరముగానున్న, విస్మయజనకముగా “రామాయణసారము” చిన్ని నాటకమును ప్రదర్శించిరి. బాలరందరు 1912 సంవత్సరములలో పునావారై నప్పటికి ఉపాధ్యాయుల కృషివలన ఇంత అభివృద్ధి గాంచగలిగినది. (ఒకవిలేఖరి.)

నందివాడ (గుడివాడతాలూకా)

గుడివాడ యలూకాబోర్డువారు మాగ్రామ ప్రాథమిక పాఠశాలకు చేతిపనులకొఱకు రు 400 లు చయచేసిరిని వినుట కెంతయు సంతసించుచున్నాము. విద్యార్థికారు లీపాఠశాల ప్రధానోపాధ్యాయులవారు, వడ్రంగము, నవారునేతయు, నేర్పుట బాగుండునని సలహానొసంగినట్లు తెలిసినది. బాలికా బాలర కెల్లరకు ప్రాచీనములంతగా నుపకరించునని తోచదు. ప్రతిబాలబాలికకును నూలువడుకుట, నేయుట, నేసినవస్త్రములకు రంగులువేయుట నేర్పినచో వారల భవిష్యత్తువిశేషము లకెక్కు వసహాయకారి గానుండును నవ్వారు నేతయెక్కువక వ్వమైనదిగాదు. ఆవిషయముకూడా బట్టలనేతలో కలసివచ్చును. మాపాఠశాలలో బాలరకన్న బాలికలే యెక్కువగా నుండిరి. ఇట్టిస్థితిలో బాలికలకు వడ్రంగముపయోగము కాదు గదా! విద్యార్థికారులును తాలూకా బోర్డువారును, గ్రామములమైన మాసలహానంగీకరించి భారతదేశమును ప్రాముఖ్యతహించిన నూలువడుకుట, నేయుట, ప్రధానముగ జేయుదురుగాక యని విన్నవించుచున్నాను.

నందివాడ లక్ష్మీనారాయణ.

బొంబాయి జాబు

(మాప్యత్యక విలేఖరినుండి)

అద్దెచట్టమునుగూర్చిన మాడావడి

సెప్టెంబరు 10:—మొన్న కాసనసభయందు జయకరు గారి నాయకత్వమున నద్దెచట్టమును గూర్చి యుపపాదించబడిన తీర్మానము ప్రోసివేయబడినది గాక! దీనికి సామాన్యులందఱును అత్యగ్రహణీయము. కాని జయకరుగారి వలభిమానులగు ప్రభుత్వమువారు వేరమార్గముతోక్కి, జయకరుగారిపై నీగ వ్రాలసీయమని బద్ధకంకణులై, వారివిమర్శకులపై దురాగ్రహ ముగాపి అందుకు సమావేశపరచబడిన, సభను జరుగనీయక అల్లరిచేయుటయేగాక, అసభ కగ్రాసనాధిపతిగారగు డాక్టరు దేశముఖిగారిని బలాత్కారముగా సభనుండి తొలగించి, స్వపక్షులను సహితమువినక, సభ బ్రహ్మచర్యము జయకరుగారి ఎన్నికదారులగువారు విద్యావంతులయ్యు ఇట్టిఅల్లరి చిల్లరమార్గముల బట్టుట బహువిచారణీయము. ప్రైవియేటుజరిగి చాలకాలమయినను, అద్దెచట్టము ప్రసంగ మింతతో నాగక దినదినము పెరుగుటయు, జయకరుగారిసమాధాన మేరికిని సమ్యక్ముగ గల్గింపకుండుటయు గల్గినది. జయకరుగారి సంతోషపరచెదరు? ఇటు భూస్వాములనా? అటు సామాన్యప్రజలనా?

యంత్రములుపై పన్ను

ఎల్లెడలను,యంత్రములుపై ప్రభుత్వము తగిలించినపన్ను నిరసింపబడుచున్నది. ఈపన్ను ముందు నేనొకమారుతెల్పినట్లు, విదేశీవర్తకము నరికట్టి, యంత్రాధికారుల కపారమును నష్టము గల్గించి, విదేశీయులపై ప్రభుత్వములకు చౌకగా నమ్మబడునట్టిగాని, ఎగుమతి యగునట్టిగాని ఆవకాశముల కడ్డుతగులుచున్నది. ఈసంవత్సరపు మిల్లల వ్యవహారముల డిలీచీన, ఎల్లెడలను నష్టమునమాటతప్ప వేరుమాట కన్పింపదు. ఈమిల్లలనుగూర్చి ముందొకవ్యాసమున చర్చించెదను. ఎంత ఆవసరమని ప్రోసివేసినను, దేశమున నర్థికముగా జూచినమాట యంత్రాలముల ప్రాముఖ్యత కొద్దికాదు. భారతదేశపు నాలుపై ఆధారపడెడు రాజ్యములగు మెసపొటేమియా మున్నగునవి, ఇతర రాజ్యములపై యాధారపడవలసి వచ్చుచే, భారతవర్తకము ఊహించుచున్నది. బొంబాయినిగల వార్తాపత్రికలన్నియు నీ విషయమున మిగల ఘోషించుచున్నవి. ధనికుల పక్షపత్రికలే గాక, జాతీయపత్రికలును ఈసమస్య నతిక్రమముగగా నెంచి పాటుజనుచున్నవి. ఆంధ్రులీ ఆందోళనమున పాల్గొని, ఈ సుంకముల తీసివేయు ఏర్పాటుల ప్రభుత్వమునకు సాయపడుట ముఖ్యము.

సాంకేతిక స్వరీపాలనము: గాంధీమహాత్ముడు

గతనెల 29 వ తేదీన గాంధీమహాత్ముడు సన్మానస్వా గతవ్రతము జహంగీరుహాల్లన సమర్పించబడినది. అదినముననే బిసెంటుగారును, ఉదయమున మెసిడోనియా స్టీమరునుండి దిగిరి. బొంబాయి ప్రైముప్రతికగూడ ప్రజలకు గాంధీమహాత్మునిపట్ల గలసానుభూతి నామోదింపవలసివచ్చెను. వెనుక జహానూరుందు జరిగిన బుద్ధజయంతి సమావేశము నెన్నోమారులు ఈసమావేశము మించినదనటలో సందియములేదు. ప్రతిపక్షులగు హార్డింజ్ సతీగారు మున్నగువారు సభకు రాకపోయినను, ముగ్గునిసేవలు కమీషనరుగారును, ఇతరులను సభ నలంకరించి ధన్యులైరి.

సామాన్య సన్మానవ్రతము

సన్మానవ్రతము ఆకు నందక పోకను పొందకఉన్నదని చెప్పవచ్చును. అధ్యక్షులగు పటేలుగారు వ్రతమును చదివినను, వివిధపక్షులసంఘ మిసన్యాసవ్రతమును తయారు చేయుటచే, అహమ్మదాబాదు మున్నగుపక్షముల సమర్పించబడినవ్రతముల కన్న సామాన్యభావములతో నిండియుండి, రాజకీయాంశముల నేమాత్రమును అంటకయండుటచే, గాంధీమహాత్ముడును, ఆనడవడిగ్రహించితానుగూడ రాజకీయాంశములనుంటక బహునూ త్యజును, చక్కని సమాధానమిడెను. పూర్వపు దుసులవదలి, అంగవస్త్రముధరించి సభ నలంకరించినను, వివిధ మార్గావేష ప్రదర్శకులగు నితర సభ్యులమధ్య ఇతరనత్తవ్రతములలోని కేజో నిధియగు కుతునివలె శ్రీ గాంధీమహాత్ముడు ప్రజ్యలించెను. జహంగీరుహాల్లనకు 500 మంది వెళ్లి ఆవకాశముమాత్రము కలదని ప్రకటించగా 7, 000 మంది టిక్కెట్లు దరఖాస్తు సంపు కొనిరి. కాని, అందఱును నిరాకరింపబడిరి. బిసెంటుగారును సభ నలంకరించి, గాంధీమహాత్ముని స్వయముగా నాహ్వానించిరి.

బిసెంటుగారిరాక

ఈమె నుదయము అను ప్రియోమ్యులగు జమ్నూదాసు ద్వారకదాసుగారును, కాంజీ ద్వారకదాసు యన్నగారు ఆహ్వానించి పుష్పకాలంకృతుల జేసిరి. ఈమె ప్రయాణము వల్ల దేశమునకు సత్వరముగానే స్వరాజ్యము చేపూరగలదని మొదటనే వాక్కువేసెను. ఈమె ఆహ్వానము సామాన్యముగ మాత్రముండి, ఆమెపక్ష సభ్యులగు కొందరిచే నడుపబడినది. శ్రీనివాసకాశ్రిగారు మొన్న దీనిపట్ల ఈమాత్రమును లేకయుండుటచే ప్రజలకు వీరిమార్గములయందలి విముఖత విదితమగుచున్నది. బిసెంటుగారు ఇంకా బొంబాయిని వదలకుండనే, గాంధీమహాత్మునకు ఊహించుకొని వివిధసంఘసన్మానవ్రతములు విరివిగా నొసగబడుచున్నవి. వేలకొలది స్త్రీలును, పురుషులును, సభలవారు వారినిదర్శించి ధనమును, నూలును, వారి కొసగుచున్నార.

గుర్రపుడందెపు తీర్మానం

వెనుక నొకమారునే లిఖించినట్లు ప్రజలు ప్రతివారమును పూనా పందెయ్యాలెత్తుజని ధనమును గోల్పోవుచున్నార. ఇంక నిది ఎంతకాలముండునో మాత్రము ననము చెప్పజాలము. రైల్వేకంపెనీ వారిధారాళ, విరాళపుమార్గ మిందుకు ముఖ్యముగా తోడ్పడుచున్నది. పెద్ద ఉద్యోగులమొదలు స్వల్పతీత గాంధీవరకు అందఱును ఈజూదమునను, గోవా లాటరీయందును పాల్గొనుచున్నారు. ప్రభుత్వమువారు వీటిని ఆపినగాని, ప్రజలకు సౌఖ్యకరము కాజాలను.

రీడింగు ప్రభుత్వ ఆనుప్రతి

రాజ్యప్రతినిధియింటు విందు

సిల్లా, సెప్టెంబరు 13:— సిల్లాలో రీడింగు ప్రభుత్వ పేరిట నిదనరకు స్థాపించబడిన స్త్రీల యానుప్రతి కార్యనిర్వాహకవర్గము ప్రథమ సమావేశము సెప్టెంబరు 9 వ తేదీన రాజ్యప్రతినిధిగా రింట జరిగెను. ఆసభకు రీడింగు ప్రభుత్వ అధ్యక్షురాలుగా నుండెను.

ఈ యానుప్రతియందు గల విశేష మేమన ప్రారంభమునందే అప్పతో ప్రారంభింపబడక తగిన ధనముతో ప్రారంభించబడినది. మొదటి నాలుగు నెలలలో 427 వ్యాధిగ్రస్తులు చికిత్సగావింపబడిరి. అందు 69 గురు పురుషులవడిరి. 66 యితర శస్త్రచికిత్సలు. ఈ ఆను ప్రతికి పురపాలకసంఘమువారు గూడ సహాయము జేయుచున్నందుకు వైస్రాయిప్రభుత్వ సంతసము తెలిపెను. (ఆ. ప్రె.)

నైజాంరైలుమీద జరుగు విపరీతచర్యలు

నేను ఈనెల 2,3 తేదీలందు నరంగుల కొన్ని నాస్వంత పనులమీదవెళ్లి రాత్రి మైలులోవచ్చుచుంటిని. నాతోమరికొందరు వైస్యకులగూడ గలరు. మేముయొక్కైన కంపార్టుమెంటు చాల ఇరుకుగా నుండెను. కంపార్టుమెంటులో 80 మంది మాత్రము కూర్చొనుటకు వీలుండెను. అట్టిస్థితిలో 50 లేక 60 మందియుండిరి. ఇందులో యిరువురు నేటిపుడొరలు రెండు బల్ల లాక్రమించుకొని ఎంతమంది స్థలముఇచ్చుని నయమునచేప్పెన వివరము. కొందరు దెబ్బలొందు సిద్ధమైరి. కాని కొందరు అదిమించిదికాదని బోధించి, ప్రయత్నముమీద ఆశిరిమి. ఇంతలో భోజిరి డోర్నుకలులమధ్య టికెట్ కలెక్టరు యూరేషియన్ ఒకడువచ్చెను. ఆయన టికెట్లుచెక్కుచేయ మొదలిడెను. ఇరువురు మనుష్యులకు టికెట్లు లేకపోయెను. అప్పుడియ న సుమారు 7,8 మాసములక్రిందట టికెట్లులేని యిరువురి మనుష్యులను ఆడవిలో దింపినవిధముగా చేయవలసిని బెదరించెను. అప్పుడుకూడ ఈవిషయము పత్రికలలో ప్రచురింపబడినది. మేముందరముకలసి టికెట్లుకలెక్టరును వైవిధ్యమున చేయవలదని పార్కించినప్పటికి వ్రేమనుకు ఒక మైలుదూరములో రయిలును ఆపించి వారలను దింపించెను. ఇదివరలో నైజాంరైల్వేవారు ఇట్టిపనికి పాల్పడియుండదని పత్రికలలో ఇకముందు ఇట్టి పజరపకుండ నుండవలయునని కోరినప్పటికి ఇంతవిరంతుకముగా నైజాంరయిల్వేవారు చేయుట సముచితముకాలేదు. వీరివద్ద రైల్వేప్రభాగ్నినూలుచేయుటగాని రైలునందుంచుటగాని భాష్యము. ఇకముందునుండియైన నైజాంరైలువారు జాగ్రత్త తీసికొందురుగాక.

ఈశ్వరప్రగడ జగన్నాథరావు

పూనాలో గణపతి ఉత్సవము

చివరిరోజున జరిగినగల్లంతు

పూనా, సెప్టెంబరు 12:— గణపతి యుత్సవమున కడపటిదినమగు నిన్నటిరోజున సాయంకాలము పూజీపడువరకు సరిగానే గడచిపోయెను. గణపతి యూరేగింపు గమ్యస్థానమును సరిగానే చేరెను.

డక్టర్ జిమ్కానా ధూమలలో ఒక జహిగంగసభ జరిగెను. లావేటుగా రద్ద్యుత్తత వహించిరి. కారదర్శియొక్క నివేదికము అనుసరింపబడినది. యల్. బి. భోపల్గురు, డి. వి. గోఖలే, యన్. ఆర్. గుంజాల యం. ఆల్. సి. పూలేగార్లు పండుగయొక్క ప్రాముఖ్యతనుగూర్చి సభలో యుపన్యసించిరి.

చక్కని యేర్పాటులనుగావించి పట్టణమును భద్రముగా నుంచినందుకు నగరముయొక్క కృతజ్ఞతను పోలీసువారెంతయును పాత్రులు. యూరేగింపుదినమున ప్రమాదము కలుగవచ్చినను నూచనలు కనబడుటచే ఛత్రపతిమేళములోనున్న 60 మంది మనుష్యులను పోలీసు అధికారులు సరిగా నడచుకొనవలసివదనిచెప్పి యుంచిరి. పోలీసుజిల్లా నూపర్నెంటు బాయిడుగారును జిల్లామేజిస్ట్రేటును సిటీమేజిస్ట్రేటును దినమంతయు తిరుగుచునే యుండిరి.

అయినను, ఒక దుఃఖికరమైనసంగతి జరిగి కాంతికి భంగముకలిగింపకపోలేదు. పోలీసుజిన్దరువాత ఛత్రపతిమేళములోని మనుష్యులు నగరములోనికి తిరిగివచ్చుచు తమపాటలయెడల అసమ్మతినిజూపిన ఒకనిని పట్టుకొని, రియోబజారులో కొట్టి నారంభించిరి. వందలకొలది మనుష్యులు తనమీదబడుటచూచి ఆమునుష్యుడేమిచేయుటకును తోచక ప్రాణరక్షణార్థము ముగ్గునిసేపాలిటికి సంబంధించిన హెల్తుఅండు వనూలీకాఖాకార్యాలయములకు పారిపోయెను. ఛత్రపతిమేళములోని మనుష్యులు ఆమునుజు డెటుపారిపోయినది తెలియక ఆకార్యాలయములలో జొరబడి విద్మద్దీపములను పగులగొట్టి బల్లుమొదలగు వానిని విరుగగొట్టి డెబ్బనేయను బ్రాహ్మణగుమాస్తాను చూపగొట్టిరి. ఆగుమాస్తాకు తలమీదను శరీరముమీదను తీవ్రమగు గాయములు తగిలి స్వృతివచ్చి పడిపోయెను. పోలీసువారి కేసును తీసికొని విచారించుచున్నారు. ఈవార్త తెలిసిన నెంటునే పురపాలకసంఘోపాధ్యక్షుడు లావేటుగారు అచ్చటికి వచ్చి ఆతనికి తగినవైద్యసహాయము నేర్పాటుజేసిరి. నగరమంతయు యావార్తవిని గగ్గోలపడుచున్నది. (ఆ. ప్రె.)

శికిందాబాదులో శేగు

శికిందాబాదు, సెప్టెంబరు 13:— శికిందాబాదులో శేగు బయలుదేరి 9 మందికి తగులుటవలనను విశేషముగా ఎలుకలుపడుటవలనను యావ్యాధిని వెంటనే అణచివేయుటకు అధికారులు ప్రయత్నముల గావించుచున్నారు. నిన్నటిదినమున వైద్యులును పురప్రముఖులును కలిసి చేసినసభమీదట యాయదయమున లెఫ్టెనెంటు కర్నలు మెకంజీగారి యాధిపత్యమున కాంటాన్ మెంటు కమిటీవారిొక ప్రత్యేకసభ గావించి తీర్మానములను గావించిరి. కాంటాన్ మెంటు కమిటీవారి క్రిందివిషయములలో నిన్నటిసభవారి యభిప్రాయములలోనేకి విందుచున్నారు. (ఎ) అంటుడువ్యాధిప్రత్యుత్తో కంట్రాక్టులుగాని ప్లేగుతగిలినవారిని వేరొకచోటికి పంపుటగాని నిర్బంధముగా జరుగకూడదు. (బి) ఇండ్లను వదిలివేయవలసినదని నిర్బంధింపరాదు. (సి) ప్లేగుతగిలిన ప్రదేశములనుండి ప్లేగులేనిచోట్లకు పోదలంచిన వారిని కాంటాన్ మెంటు అధికారులకు తెలియజేయవలసిన దని నిర్బంధింపకూడదు. కావున కాంటాన్ మెంటు కోడు 183 (1) లో చెప్పబడినప్రకారము ప్రత్యేక యేర్పాటుగావింపవలసినదని రెసిడెంటుకు మీదరఖాస్తు పెట్టుకొనవసరములేదు. పట్టణములో సైనికులుండుటకు వీలులేదు. (ఆ. ప్రె.)

బాబరు అకాలీకేసు

ఇద్దరిని అరెస్టుచేసిరి

కానూరుగ్రామమున నిక్కాసింగు (అమృతసరుజిల్లా అల్లోవాలు గ్రామనివాసి)ను- దివానుసింగు (అమృతసరు)ను అమృతసరు పోలీసు డిస్ట్రీనువర్నెంటు ఖాను అక్రమాలీ ఖానుగారు అరెస్టుచేసెను. నిక్కాసింగు నాలుగుహత్యలను ఐదుజుదిపోటులను చేసెను. వారినిద్దరిని జలంధరుకు పంపిరి.

(ఆ. ప్రె.)

కడచిన 30 సం॥ రుసులనుండి మిక్కిలి ప్రసిద్ధిచెందినది,
సమృద్ధమైనది, కల్పితమైనది, సవరముబంగారును,
శ్రేష్ఠమైన మణులకు ప్రాచీనమైనది.

సావిత్రము 1893

ఈ రకము యొక్క శ్రేష్ఠ రకముల గా జాలకు మజారి జత 1.5 రు. 5 మొ 10 వరకు గలదు. కావలసిన ఎడల వి. పి. ద్వారా పంపబడును. సీమకములూ అన్ని రకముల పట్టెకంపులు, పువ్వురాగములు చెక్కిన నగలు, బంగారు వెండి నగలు, యితర సామానుల క్యాటలాగునకు వ్రాసిన ఇనాముగా పంపబడును.

వీకంసి చీబిల్ దాస్ అండు సన్యు,
మాన్యుపాక్షరింగు జ్యాయలల్లు, తపాలపెట్టె నెం 225,
112 చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

శ్రీమదాంధ్ర బ్రహ్మాండపురాణము
సంకీర్తన మాల్యము ర. 5-0-0

ఆంధ్ర శ్రీమద్రామాయణము
అచ్చులో నున్న.

హోలాస్థమాహాస్థ్యము. సాంధ్రపురాణములో శోక భాగము. ఇందు మధుర మిశాశీ సోమకుండరేశ్వర లీలలు తెల్పుచున్నది విశిష్టములుగ వర్ణించబడి యున్నది.

తద్యములు మారుతము రెం 0-12-0 అణాలు.

అంధ్రులతోపాటానము. ఇందు అతిరథండానురంజితము మొదలగు కథ లనేకము లున్నవి.

మంచి రైండు రెం రూ. 1-8-0.

విశిష్ట పాదకావ్యభిషేకము. నలకల నాటకము.

రెం 0-12-0 అణాలు.

సాంధ్రజానకవాసము క్రయము 0-12-0 రు.

జనమంచి శేషాద్రిశర్మ,

తెనుగువందకుడు, హైదరాబాదు, కడప.

వేపచెట్టుయొక్క మంచి

గిణములు గలిగిన టాయిలెట్

అండు ఔషధసంబంధమైన

వస్తువులు

హక్కుబట్టి:— కార్మాటిక ఇతర ఔషధసంబంధమైన నల్లు లన్నిటికంటెను శ్రేష్ఠమైనది. చర్మమును తినివేయదు. మిక్కిలి మృదువైనదిగా వానినెవ్వరినీ బిడచి. 8 బిళ్లలుగల పెట్టె 1 కి ధర రూ. 0-12-0.

మర్మోఫ్రెయిను దంతియార్లు:— తేలికపూలతో దంతభావము ధీయించి అందరినీ తెలిసివినయమే. బ్రహ్మతో మర్మోఫ్రెయిను దంతియార్లు చేర్చి దంతభావము ను జేసి రోగులు చాలమంది. వేపచెట్టుయొక్క మంచిగుణము లన్నియు నిందులో గలవు.

బుడ్డి 1 0-6-0; చిన్న పాట్లము 1 కి 0-2-0.

మర్మో పాటాయిలెట్ పిండి ముఖమునకు, చర్మమునకు తేనామునకు తగినవి.

డబ్బా 1 కి రు. 0-10-0; ప్యాకెట్టు 1 కి 0-8-0.

హిందూ శిశువునందు హిందూ దేశపు పరిశ్రమము, ధనము

చే తయారుచేయబడినది.

SRI KRISHNA BROTHER, 323 Thambu

Chetty Street, MADRAS.

Mr. V. V. KRISHNA IYER

Palghat

గంజాం మండలసభలు కి లింగవట్టణము

(స్వ కీ య వి లే ఖ రి)

జాతీయపతాకస్థాపన

గంజాం మండలసభ (ప్రారంభింపక పూర్వము జాతీయపతాక ప్రతిష్ఠాపనము సభాస్థలి యావరణమున జేయుట) యే యుద్దేశము. అనేకులు స్త్రీలును పురుషులును వచ్చి ఉత్సాహముతో కార్యమును జరిపించిరి. శ్రీయంత వున్నవ రామలింగం పంతులుగారు (మండలకాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షుడు) జాతీయపతాక ఆవశ్యకతను, పతాకమునందలి ఉత్కృష్ట భావమును వివరించి చెప్పి, పతాక సరితక్షణార్థమై తెలుసుకు వెళ్లినట్టియు, స్వార్థత్యాగియు, ముప్రసిద్ధ పురుషుడును అగు శ్రీయంత బులుసు సాంబమూర్తిగారిని పతాకస్థాపనము చేయజేసినదని కోరిరి.

శ్రీయంత బులుసు సాంబమూర్తిగారు తమ కృతజ్ఞతా పూర్వక వందనము లర్పించుచు నిట్లుపన్యసించిరి:— ఈ పతాక ప్రతిష్ఠాపనమునది మన హృదయములం దెప్పుడును స్థాపనముచేసి కొనవలెను. ప్రతిజాతీయు స్వాతంత్ర్యము నిమిత్తము యిట్టి జాతీయపతాకము కొరకు దానిని రక్షించుటకు, అనేకయుద్ధములుచేసి ప్రాణముల నర్పించినది. మనదాస్య విముక్తికి ఏక త్రియును పుచ్చుకొనకుండ ఏయుద్ధము చేయకుండ మనము స్వరాజ్యసాధనము చేయజూపుచున్నాము. శాంతియుతముతో ఆత్మసమర్పణముచేసి స్వరాజ్యసంపాదనము చేయవలెనని మహాత్మా గాంధీగారు బోధించియున్నారు. స్వరాజ్యపతాకము నెగురవేయుట అనగా మనమనస్సులను దృఢపరచుకొని స్వాతంత్ర్యసంపాదనముకై దీక్షవహించుట. పతాకమును సంరక్షింప దీక్షపట్టుట. స్వాతంత్ర్యసంపాదనకై దీక్షకల్గి ఆత్మసమర్పణచేసి సర్వత్యాగముచేయ సిద్ధపడియున్నామనట. అట్లు తయారై యున్నయెడల, ప్రతిజ్ఞకల్గి యున్నయెడల యీ పతాక ప్రతిష్ఠాపనమును మనము చేయవలెను. ఇచ్చటకున్న పురుషులును స్త్రీలును తమ హృదయములందు అట్టివాదానము జేసి కొనవలెను. ప్రతిపురుషుడును స్త్రీయును వీని అవసరమును గుర్తింపవలెను. మంచి అభిమానముగల్గి తమసర్వస్వమును ధారపోయి సమకట్టవలెను. గాంధీమహాత్ముడు చెప్పినట్లు ఒక్క యీ గంజాం మండల ప్రజలు సంపూర్ణదీక్షా పరతంత్రులై త్యాగమూర్తులై యున్నయెడల గంజాం మండలమే దేశమునకు స్వాతంత్ర్య సంపాదనమును చేకూర్చవచ్చును. కాబట్టి అందరూ దీక్షకులై స్వాతంత్ర్యప్రతిజ్ఞ పట్టవలెను. అట్టిప్రతిజ్ఞను మీరు పూనినట్లు తెల్పినయెడల యీ పతాకమును నెగురవేయదగును. మీయొక్క దీక్షను తెలియబరపగోరుచున్నాను. (అంగీకార నూచకము “మహాత్మా గాంధీకీ జై” అను శేకలు), సోదరసోదరీమణులారా! మీయొక్క ఉత్సాహవాదమువలన యీ పతాకమును సహజశీల సమకట్టిరి భావింపుమా యీ పతాకము నెగురవేయుచున్నాను. (మహాత్మాగాంధీకీ జే మొదలగు ధ్వనులు సన్నాయిగానము.)

ఖాదీ ప్రదర్శనము

శ్రీయంత గరిమెళ్ల సత్యనారాయణగారిచే ఖాదీ ప్రదర్శనము గంజాం మండల మహాసభాస్థలియందున్న ఒక హాలునందు 6 వ తేదీ సాయంకాలము 6-30 గంటలకు తెరువబడినది. ఆయనను బహిర్గతముచేయుచు గంజాం మండల కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షుడు వున్నవ రామలింగంపంతులుగారు కొలచు ఖద్దరు యొక్క ప్రాముఖ్యమును విన్నవించిరి. గంజాం మండలము విశేషముగ ఖద్దరు ఉత్పత్తి చేయుచున్నదనియు దేశమునకంతకును ఎగుమతి చేయబడుచున్నదనియు, సన్న ఖద్దరుమాడ విశేషముగ సుత్పత్తి చేయబడుచున్నదనియు యీ మండలము ఖద్దరునకు మంచి నిలయమైనందులకు సంతోషదాయకమైన విషయమేకాని చాలమంది ఖద్దరునుధరించుట లేదు. ముదుక బట్ట చాలవారు- యిచ్చటనే ఉపయోగింపబడుచున్నది. సన్న బట్ట యితరచూట్టులను మతికాబడుచున్నది. సన్న బట్ట ఎంతవక్రగా తయారుచేయుచున్నారో అని సంతోషింపజేయుటయేగాక ఖద్దరును అందరును కట్టుచున్నారనుప్రఖ్యాతి పొందవలెనని రామలింగంపంతులుగారు హెచ్చరించిరి.

ప్రదర్శనమును బహిర్గతముచేయుచు శ్రీయంత సత్యనారాయణగారు రాట్న ప్రాముఖ్యమునుగూర్చి ఉపదేశించిరి. 10 మూడుసంవత్సరములనుండియు రాట్నము ప్రిష్ఠపాలనని, ఖద్దరు ధరించవలసినదని, గాంధీ మహాత్ముడు ఉపదేశించుచున్నాడు.

రాట్నములో స్వరాజ్యము విరాజిల్లుచుండెను. స్వరాజ్యమును గురించి దీక్షయున్నయెడల ఎల్లరకు తిండికలుగజేసి సుఖము నొనగూర్చుటచివర రాట్నమును పునరుద్ధరింపవలెను. రాట్నమును తీసివేయుటచలన, నీరసమువచ్చినది. అన్ని దేశములలోను రాట్నమును పునరుద్ధరింపజేసినసాఖ్యమొనగూడును. అనిచెప్పిరి.

ప్రదర్శనమునందు 5 గురు వస్త్రప్రదర్శకులుగలరు. తాకర్ సదాశివరావుగారు (శ్రీకాకుళం) మంచి సన్ననివియు ముడుకై నవియు వస్త్రముల ప్రదర్శించిరి. కర్నాటకములయ్య అండుసన్యువారు ప్రత్యేకముగ సన్ననివస్త్రములనే ప్రదర్శించిరి. ఇతరప్రదర్శకులు కొల్లా కృష్ణమూర్తిగారు (ఆముదాల నలప), వస్త్రప్రతిష్ఠాపనము (బరంపురం), హీరమండల కాంగ్రెసుసంఘం అన్నిరకములబట్టలును, చక్కని మజ్జిలులును 10 నెం మొదలు 120 నెం వరకు గల వస్త్రములను ప్రదర్శింపబడినవి.

స్త్రీల మహాసభ

ఈనెల 7 వ తేదీ మధ్యాహ్నము గంజాం మండల స్త్రీ మహాసభ కలిగవట్టములో జరిగినది. శ్రీమతి మొసలకంటి కామేశ్వరమ్మగారు చక్కని స్వాగతోపన్యాసము నిచ్చిరి. నూలువడకుటను గురించియు ఖద్దరు ధారణము చేయుటను గురించియు కాంగ్రెసు యితర కార్యక్రమమును గురించియు సభవారి హృదయముల నాకర్షించుచు సభాధ్యక్షురాలైన దేశ బాంధవి దుర్భురీ నుబ్బమృగాదు జ్వరముతో బాధపడుచున్న ను వచ్చి మహాసభాసము గావించిరి. సుమారు 800 మంది స్త్రీలు దయచేసి కాంగ్రెసు వ్యవహారములను చక్కగ బోధపరచుకొనిరి. ఈక్రింది తీర్మానములు చేయబడినవి.

1. గాంధీ మహాత్ముని దానాన్యాధినుండి రక్షించి మరల సంపూర్ణ స్వేచ్ఛ నొసంగిన పరమేశ్వరున కీ సభవారు కృతజ్ఞతాపూర్వకముగ వందనము లర్పించుచు వారి నాయకత్వము క్రిందనే మనకు సంపూర్ణ స్వరాజ్యము సిద్ధించునను పూర్ణ విశ్వాసము నీసభవారు ప్రకటించుచున్నారు.

2. హిందూదేశ ప్రతినిధిగ దక్షిణాఫ్రికా దేశమున పర్యటన మొనర్చి వలసపోయిన అచ్చటి భారతీయుల జన్మసూక్తులకై ప్రచండమైన ఆందోళనమును సాగించిన శ్రీమతి సరోజినీ దేవిగారిని ఈసభవారు రభసించింపుచు చున్నారు.

3. అహమ్మదాబాదు తీర్మానానుసారముగ మహాత్మునియెడల మనకుగల సంపూర్ణ భక్తి విశ్వాసములను వెల్లడి పరచుటకు గంజాం మండలమున గల ప్రతి స్త్రీయును, ప్రతిదినము కనీసము అరగంటకాల మైనను నూలువడకి నెలకు అధిమము 2000 గజముల నూలు కాంగ్రెసు ఖద్దరు బోర్డువారికి పంపుచు పురుషులకు మార్గసర్దుకులయ్యెదరుగాక అని యీ మండలములోని ఆంధ్రనారీమణుల నెల్లరు హెచ్చరించుచున్నారు.

4. స్త్రీలందరూను వడుకు నూలు బట్టలు దేశక్షేమముకై ధరించుచు వివాహాది కుళికార్యములయందు పదిత్రముల ఖద్దరు బట్టలనే ధరించుచు మనదేశపు వస్త్ర ప్రతిష్ఠను తగిన ప్రోత్సాహమిచ్చుటకు ఈసభవారు తీర్మానించు చున్నారు.

5. మహాత్ముడియులు క్రైస్తవులు పార్సీలు మొదలగు జాతులవారూను హిందూజాతిలోని బ్రాహ్మణత్వత్రయ వైశ్య శూద్రులును ఎట్టి అన్యోన్యమయిత్రితో ప్రవర్తించుచున్నారో అదేవిధమున స్వర్ణసామిప్య దోషముల పాటింపక పంచములనబడువారితో ప్రవర్తించుట త్యాగశక్తికమని యీసభవారు రభి ప్రాయశచించుచున్నారు.

ఈవిషయమున మనసోదరులు చేయుచున్న ప్రయత్నములను భంగము చేయకుండ వీలైనంతవరకు వారికిన్నివిధములతోడ్పడవలెనని గంజాం మండల స్త్రీలందఱును యీసభవారు హెచ్చరించు చున్నారు.

అన్యోన్యతమహాసభ

ఈసభ 8 తేదీ మధ్యాహ్నము జరిగెను. సుమారు 200 మంది స్త్రీలుగా పంచములువచ్చిరి. ఇతరులు సుమారు 200 మంది స్త్రీలును పురుషులును ఉండిరి. చాలవరకు అందరూను కలిసియే కూర్చుండిరి. ఇదియే ప్రథమ ప్రబోధనుగలదేత స్త్రీలు కలిసి మెలిసి కూర్చుండుట తిబ్బింపలేదు. ప్రంచమస్త్రీలు సుమారు 500 మంది ఆగ్రవర్ణ స్త్రీలకు వెనుక కూర్చుండిరి. శ్రీమొసలకంటి నెంకటరమణయ్య పంతులుగారు (పించుమఠాడమున డిప్యూటీ కలెక్టరు) ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షునిగానుండి అన్యోన్యతనివారణమునుగూర్చి చక్కనిన్యాసమును జరిపిరి. ఆయనభాష్యము తగినప్రబోధము చేయుచున్నది. ఆంధ్రరాష్ట్ర సంఘముచే నియమింపబడిన అన్యోన్యతసంఘకార్యదర్శియు శ్రీవెన్నెటి సత్యనారాయణగారు సభాధ్యక్షులుగ నుండిరి. ఈయనఆంధ్ర

జిల్లాలో కొన్ని చోట్ల సంచారముచేసి జయప్రదముగ ఆంధ్ర రాజ్యమును పోగొట్టుటకు గూర్చి ప్రబోధముచేసిరి. గంజాం జిల్లాలో రంగపురము, ఇచ్చాపురంయింకను వెళ్లియుండిరి. ఏరాజీయపక్షమునా రయినను ప్రభుత్వవిద్యుత్ కలయినను కాపాడెను, అందును యావిషయమై పనిచేసి పంచము లకు సమానగౌరవము నియ్యవలసినదని పత్రవారాయణ గారు కోరిరి. రాజకీయసభలో తీర్మానింపబడిన అప్పకూ తీర్మానము మరల యీసభవారిచే నంగీకరింపబడెను. కొందఱు ఉత్సాహముతో అప్పకూలతో కలిసియుండుటకు అభ్యంతరము లేదని పలికిరి.

చివర - దినము

తీర్మానములు

లిట్టక ప్రభుత్వమే జాలి

1. లిట్టక ప్రభుత్వ భారత ప్రతినిధులగుచి చేసిన అభ్యుత్తర ప్రపంచమును ఈసభవారు తీవ్రముగ ఖండించుచు అవాక్యము లను యింకను ఉపసంహరించుకొనక పోవుటచేత వారి మార్గ త్యమునకు ఈసభవారు ఎంతయు జాలిసాంధ్యమన్నారు.

శ్రీయుత ప్రస్తుత రామలింగంపంతులుగారు యీ తీర్మానమును ఉపసంహరించుచు లిట్టక ప్రభుత్వ దాకా ఉపన్యాసమునకు ప్రార్థనపంపింపబడినది, లిట్టక ప్రభుత్వయొక్క తూలుమాటలను ఖండించిరి. దేశమంతయు అట్టిమాటలను ఉపసంహరించుకొనవలసినదనిరి. మహాత్మాగాంధీ గారుమాడ విమర్శించుచు ఉపసంహరించుకొనవలసినదనిరి. కాబట్టి లిట్టక ప్రభుత్వయొక్క అజ్ఞానమునకు జాలిరాపించుచున్నారని పంతులుగారు జెప్పిరి. శ్రీమారాడ చినపీరాజుగారు లిట్టక ప్రభుత్వయొక్క మాటలను తీవ్రముగ ఖండించిరి.

బహిష్కారము

2. బహిష్కార ప్రబోధ నాలోపముచే స్వరాజ్యోద్యమము జీవించుచున్నదని తలంచుచు లోగడ కాంగ్రెసులో అమోహంపడిన బహిష్కారములతో కూడుకొనిన సహాయ నిరాకరణ తీర్మానమును, ప్రస్తుతము అమలున లేనట్టియు, అమలునన్న నిర్వాహకార్యక్రమ ఆంగములకు అవసరమైన సహాయపడగల గన్తీలతోగూడిన బహిష్కారములను వెంటనే జిల్లాకాంగ్రెసుసభవారు అమలున చెల్లువలెనని తీర్మానించుచున్నారు.

ఉ॥ శ్రీయుత మారాడ చినపీరాజుగారు.

అ॥ , జయంతి వెంకటరామయ్యగారు.

ఆశ్రమస్థాపనము

3. కాంగ్రెసు కార్యక్రమమును బలీకరముగా నిర్వహించుటకు ఆశ్రమక్షేత్ర లభ్యనరము గావున గంజాంమండలము పండు వెంటనే యొక ఆశ్రమమును స్థాపించి కాలక్రమమున ప్రతితాలాకాయందును కనీసము ఒక ఆశ్రమమునయినను స్థాపించుటకు జిల్లాకాంగ్రెసుసభమువారిని యీమహాసభవారు కోరుచున్నారు.

ఉ॥ శ్రీజయంతి వెంకట కృష్ణారావుగారు.

అ॥ శ్రీదేవర కొండ సీతారామయ్యగారు.

ఖర్చు

4. గంజాంనందల వాస్తవ్యులందరూ విశేషప్రములను బహిష్కరించి ఖర్చువస్తువులనే స్వీకరింపగలదులకు ఈ సభవారు ప్రోత్సహించుచున్నారు.

ఉ॥ నిష్టల కృష్ణమూర్తిగారు.

అ॥ శివల శ్రీరామమూర్తిగారు.

హిందీ

5. మహిల్లాలో హిందీ ప్రచారము గురించి గతమాడు సంవత్సరములందుండియు ఏవిధమయిన ప్రబోధము జరుగలేదు గావున వెంటనే అందుకుతగిన ప్రబోధముతో గూడిన ప్రచారమును సుబసగలందులకు ఈసభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

అ॥ పారనంది యాశ్వరప్పగారు.

ఉ॥ పూలమూర్తిగారు.

రాజోవు జిల్లాసభ

పారనంది ఈశ్వరప్పగారును ఉపనారామమూర్తిగారును క్విట్ ఇండియా ఫీల్డలోని హిరమండలములో రాజోవు జిల్లాసభ జరిపించుటకు కోరిరి. కోరిక అంగీకరింపబడినది.

పంచసమర్పణములు

అహ్మదాబాద్ సభ్యులకు కప్పగంతుల రామేశం పంతులుగారు, సభ్యులకు యితర నాయకులకు పత్రికాసభ

లకును అందరకును పంచసమర్పణ లభించుచు సభ బహుచక్రగనడి పింపబడినందులకును, సుమారు 25 గురు స్వాతంత్ర్యము లభింపింపుచు పాగిత్యాగముచేయు సిద్ధముగానున్నట్లు కన్పించుచున్నందులకును అభినందించిరి.

అహ్మదాబాద్ సభ్యులకు పంచసమర్పణ బలపరచుచు, ఎన్ని ఆటంకములు గలిగింపవలెనను సభ బాగుగజరిపించి యిచ్చుటి ప్రజలకు ప్రబోధము గావించి జేసినందులకు అభినందించిరి.

పత్రికాసభ్యులకు జయంతి వెంకటకృష్ణారావుగారు అహ్మదాబాద్ సభ్యులకు పంచసమర్పణ లభించిరి.

అభ్యుత్తర అంతర్జాతీయ సమావేశము.

సభాకార్యక్రమమును ముగింపుచు, తనకు అభ్యుత్తర పరమిచ్చి యీమండల ప్రజల దర్శింపజేసినందులకు అభ్యుత్తర పంచసమర్పణ లభించిరి. ఇంత విశేషముగా, సామరసబుద్ధితో, వైమమ్యములు జేతుండ, అతిశాంతిముతో సభ గావించి జేయుచున్నందులకు తన సంతోషమును తెల్పిరి. శ్రీమారుడ చక్కగా సభకు సచ్చిహార్యచరణ నిమగ్నులుకాబోవుచున్నందులకును శ్రీమతి మొనలకంటి కామేశ్వరమ్మగారు (మొ. వెంకట రమణయ్యగారి భార్య) శ్రీమారులో చక్కగా కార్యక్రమమును నడిపినందుకును ఆనందమును తెలిపిరి. కాంతిసైనికులు, పిల్లనాథులు బాగా పనిచేసినారని మెచ్చుకొనిరి. ఈసభ క్రాసనాధిపతిగా దేశభక్త వెంకటప్పయ్యగారు రుండినయెడల తమ అందరకును మహత్తరమైన ఉపదేశ మిచ్చి యుండియుండు రని చెప్పిరి. ఈసభలో శ్రీ శ్రీ తీర్మానములు-స్వాతంత్ర్యోద్యమము, ఆశ్రమస్థాపనము, చేయుచున్నది. తక్కిన తీర్మానములు అన్ని చోట్లను సభలలో చేయుచున్నవే. తీర్మానములైనవికాని కార్యాచరణము కావలెను. మనము స్వాతంత్ర్యమును భారతదేశములో స్థాపనము చేయవలసినయెడల కాంతి సైనికులను, కాంతి ధర్మములను నేనెయ్యగలము. సేనరికముగల ఈదేశములో, వైస్రమునకు రాజుజిల్లా సగము వ్యయమగుచున్నది. జీనివాలో యిప్పుడు జరిగే సందర్భంలో వైస్రములనుగిరించి కాంతిసాధనము చేయవలెనని చూచుచున్నాడు. మనదేశములో ప్రాంతవైస్రము ఇంగ్లీషువైస్రము రెండును ఉండిపోయెను. ఈదేశమునకు వైస్రము లేనియెడల ఎట్లు స్వరక్షణచేసికొనగలరని విచేరియును వ్రాయుచున్నాడు. కాని యేదేశమునకైన నిరంతరములతో సంబంధమును వైస్రములెగ్గించి కాంతిచేసికొనుటకు పాశ్చాత్యుల కాజీనివాసంధిలో నున్నది. ఆహుత్తులగురించి అపంచాయతీ కోర్టువారు నిర్ణయింతురు. ఈసందర్భమునది ఆల్టెర్ దేశములకు జరుగుచున్నది. ఇతరదేశములనుగురించి కాదు. యూరపిషికో తత్త్వనే తలందు ఇంకను సన్యక్త ముందుకొనక, మనప్రయత్నములలో మనచేతులలో మనము క్రియమైనది మనము గ్రహించవలెను.

మహాత్మాగాంధీ అన్ని పక్షములవారిని మాడదీసికొని ఒక ప్రణాళికను తయారుచేయ బ్రయత్నించుచున్నాడు. సర్వమత సహనము, విశేషప్రబుహిష్కారము, ఖర్చునిర్వాహము, అస్పృశ్యతానివారణము. ఈ ప్రణాళిక తేకుండి స్వరాజ్యస్థాపనముచేయుటకు నది బూటక ప్రమాట. తిండిలేక బాధపడుచున్న ఆర్యోట్టునుండి తావుయిచ్చలేదు. వ్యాపయము పూర్ణవికాస తనొందలేదు సంపూర్ణప్రజాకాజ్యముజిన్నీని జట్టి వోలుఇచ్చు మూలమునకుండదు. యూనివర్సల్ ఫ్రాంఛైజు, పన్ను యిచ్చేవారిని కారని భేదములేకుండ ఆంధ్రరకును ప్రజారాజ్యము నందు హక్కుగలదు. అందరకును ఎట్టి విచిత్రత గలయు లేకుండ వోటుకుండవలెను. అట్టి ఆచరణమును జెట్టుకొని ఎన్నిక పాకు కలిగినప్పుడే స్వాతంత్ర్యస్థాపనము చేయగలము. ప్రతిగ్రామమునందును గ్రామములు తగాదాలు పరిష్కరించుకొని అన్యోన్యముగ నున్న పృథ్వీ స్వరాజ్యమునకు అర్హత ఉన్నది. బ్రిటిష్ పరిపాలనాపద్ధతి పచ్చినపిదప గ్రామములోని పంచాయితీకోర్టులు పోయి, నాతనన్యాయకోర్టులు బయల్దేరినవి. అందువల్ల కమలు పెరిగినవి. ఈ కోర్టులెంతవరకు ఎత్తివేసిన అంతే ప్రముఖ గ్రామములందు కాంతి యేర్పడును. పంచాయితీకోర్టు గ్రామమునందు పునరుద్ధరణము కావడముతోనే నిర్వాహకార్యక్రమము పూర్తిచేయబడును. గ్రామములకు పరిపాలనాశక్తి కలగును. కాంగ్రెసులో సభ్యులను చేర్చుటకు పాపలాచందాయుచ్చినగాని చెప్పరు. దీనిని తీసికొనుటకుకాంగ్రెసులో తీర్మానములు వచ్చినవి కాని అంగీకరింపబడలేదు. ద్రవ్యముతో స్వాతంత్ర్యప్రణాళిక ఉండవలసివచ్చును. విరాళపూర్వకముగాదానపూర్వకముగా ద్రవ్యము తీసికొనవచ్చును గాని పన్ను గాతీసికొనరాదు. స్వరా

జ్యకాంక్ష పూర్తిగాఉండి నాలుగుఅడుగులు యిప్పుడేనిస్త్రీ యుభివవాడును కాంగ్రెసులోని కెట్లురాగలరు వచ్చే బ్రిటాంకాంగ్రెసులోపున రిగి కోట్లమందికిని భారతదేశము బ్రిటిషుసామ్రాజ్యంతర్గతముగానుండవలెను బ్రిటిషుసామ్రాజ్యముగా నుండవలెనా అని రెఫరెండ్ మెం యిచ్చియున్నట్లుయితే సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమే కావలెనని కోరుతును. బ్రిటిషు సామ్రాజ్యముతో మనకు సంబంధముండుటచేత దానిమీద యింకను మోహము పోకపోవుటచేత, ఇంక యేమోయిస్తుందని అభిలాషగింపరి విద్యాధికులుండవచ్చును. కాని దేశములో ప్రతియొకరిని వెల్లికనుగొన్నయెడల సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమునే కోరుదును. పూర్వపు యింగ్లండు మంత్రి యగు బార్న్ ఫీల్డ్ గారు జూలై 25వ తేదీని ప్రాంతవైస్రమిని గురించి చెప్పినవాక్యములను అభ్యుత్తరమే చెప్పిరి. రాజకీయ సంస్కరణముల ద్రవ్యసంగమున కివ్వబడు సాత్వమును గురించిచెప్పిరి. ద్రవ్యం ద్రవ్యప్రభుత్వము పనికొరదని అందుచు పాత్వము యిచ్చిరనియు హిందూదేశమునకు బ్రిటీషిని చెప్పబడుచున్న మితవాదులందువిశ్వాసముండుట మానివేసి స్వాతంత్ర్యజెండాను భరించి ప్రబోధము చేయుచు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య సాధన చేసికొనవలసినదని అభ్యుత్తరమే మోపురించెను.

సభ రాత్రి 8 గంటలకు మంగళహారతులతో జయభావములతో ముగిసెను.

లక్నో లో మతకలహములు

12 వ తేదీ సాయంత్రం కాలమున

కొట్లాట ప్రారంభమైనది

అమేరికా కొట్లాటజరిగినప్పటిండియు లక్నోలో హిందువులకును మహమ్మదీయులకును ఉద్దేశభేదములేనది. ఉద్యోగులు శ్రద్ధగాచూచుచుండుటచేతనే యంతకాలమునరకును కొట్లాటజరుగలేదు. 12 వ తేదీని ఒక ధర్మకాలలో హిందువులసభ జరుగుచుండగా ఒకడు (నానిమత మేదో తెలియదు) వచ్చి ఒక బ్రాహ్మణుని మహమ్మదీయమతములో కలుపుచున్నారని చెప్పెను. అమాటవినగానే హిందువుల కుండ్రముకలిగినది, 50 మంది కేళునెయ్యచు బయలుదేరిరి. అదియే దొమ్మికి ఆరంభము. ఒక మహమ్మదీయుని గాజువస్తువులనుకాణముపై రాళ్లుదీసిరి. అచట నొకనికి బలముగూయుములుతగిలెను. తరువాత పిథులలో కొట్లాటజరిగెను. ఇద్దరు మరణిరి. 20 మందికి గాయములతగిలెను. 12 వ తేదీ రాత్రిఅంతయును కొట్లాటలు జరుగుచునే యుండెను. 13 వ తేదీ ఉదయమునగూడ జరిగెను. పోలీసువారును వైసికులునుగూడవచ్చిరి గాని కొంతకాలమునరకును కొట్లాటపూర్తిగానిలచిపోదు. పిథులలోనడుమట చాలప్రమాదకరము. తుణతణము గాయములు తగిలినవారిసంఖ్య పెరుగుచున్నది. 13 వ తేదీరాత్రి కొట్లాటనిలచిపోయినది. సైనికులు హెచ్చుమంది పిథులలో కావలియుండిరి. 13 వ తేదీ సాయం కాలమునరకు 4 గురు చనిపోయిరి. 22 మందికి గాయములతగిలెను, దుకాణములనుబిట్టిని మూసివేసిరి. ఒంటరిగా నెప్పుడును పిథులలోనికేవలదుట్టలేదు. 12 వ తేదీని మహమ్మదీయులు దెబ్బలుతీసినందున 13 వ తేదీని వారు చెలరేగి ఒంటరిగా కనబడిన హిందువులను బాంబులతోనాగిరి. వైసికులువచ్చిరను వారతెలియగానే భీతిచాలవరకు తగ్గినది. ఒకరిద్దరినిమాత్రమే అరెస్టుచేసిరి. కొట్లాట నిలచిపోయినను ఆవేశము తగ్గలేదు. (అ. ప్రె.)

ఒక హిందూ బాలికను

హత్యచేయుట

నాగపూరులో సిదారుణకృత్యము జరిగినది

12 ఏండ్ల యీడుగల హిందూబాలిక మాయమగుచో నాగపూరులో చాల ఆందోళనము కలిగినది. వెతుకగా అజిల్ శము మేసాదీబాగు అనుపేటలో నొకతోటలో కనబడెను. ఆహిందూను నోరొకాతిమహమ్మదీయులు కొందరు నివసించుచున్నారు. పుష్పకొర కాపిల్ల ప్రతిదినమోటకునెట్లు వాడుకగానుండవలె తెలిసినది. శవపరీక్ష చేయగా దెబ్బలేయును కనబడలేదు. గలవత్సంగము చిహ్నములుగూడ కనపడలేదు. పోలీసువారివిచిత్రమరణమునుగూర్చి విచారణచేయుచున్నారు. (అ. ప్రె.)

హిందూదేశపు విశ్వరము

మృగైరాల సూర్యప్రకారరావుగారు

ఇంగ్లండులో నివసించు బ్రిటిషుసామ్రాజ్య శ్రద్ధాపరులను సామ్రాజ్యముయొక్క వేరేరు భాగములం పలి పొడిచేటట్లు, లోహాదిభాగ్యము మొదలగువానిని పోల్చివాని కట్టు ముందువృద్ధిగావించి తాము లాభము బడయగలమని బ్రిటి షుప్రజలు తలపోయుచున్నారు. ఈసందర్భమున హైందవభా గ్యోన్నతినిగురించియు వ్యాసములు వ్రాయబడుచున్నవి. ఈప క్యాసము రీయబడుచున్నది. భావికాలపు పన్నుగడలు సాగు పున్నవి. భరతఖండము యూరపియనుల స్థిరనివాసమునకు పని రాదను నవవాదసిద్ధాంత మొక్కదానిని ప్రబలజేసి యాచో ష్యన వాకు కాలము గడపుచున్నందున, లోహాదిపరిశ్రమలందు య, గనుల యభివృద్ధియందును, ఇతరవ్యాపారములందును వాడు మనదేశీయులతో కలిసి సహకారబుద్ధితో వ్యవహరించుట కర్త వ్యమని యీనడుమ నొక్కరు మాంశైష్ట్యదగ్ధుడైనను ప్రతీక యొక్క సామ్రాజ్యరక్ష సంఘికయందు నిరూపించిరి. ఆవాద బలమెట్లున్నను భారతభాగ్యము 1. లోహములు 2. నేతపతి శ్రమ 3. వ్యవసాయము 4. ఆదవులమీద. వాధారమైయున్నది ఈనాల్గు భాగములందును 1928 సంవత్సరమున మన దేశీయిని గురించి యాసంచికయందు జర్పింపబడినవాని నిచట సంగ్ర హించి పొందుపరచుచున్నాము.

1. బీడు—ఇది బెలూచిస్తానముందును, మైసూరురాజ్య మందును, ఫోటానాగపురముందును గనులలో దొరకును. ఈ ముతకలోహము అండమానుదీవులలోను, నేలము జిల్లాలోను కూడ దొరకును. జర్మనీయుద్ధకాలమునందు దీని యావశ్యకత హెచ్చినందున, దీనిని త్వరగా గొనిపోవుటకు బెలూచిస్తా నుందలి హిందూబాగ్ గనులనుండి పశ్చిమోత్తర యనుపదారి తో కలుపుటకు భాసెయివరకు రైలికయనుపదారి నిర్మించిరి. 1916 సంవత్సరమున దీలోహము 20,150 టన్నులు, 1918 సం వత్సరముందు 57,769 టన్నులు, 1928 సంవత్సరముందు 88, 498 టన్నులు ఇండియానుండి యెగుమతియైనట్లు.

రాక్షసిబొగ్గు—దీనిలో ప్రతీసమయినది రాణీగంజి లోను, ఝరియగనులలో లభ్యమగుచున్నది. మరియు నిది, పంజాబు, బెలూచిస్తానము, అస్సాము, మధ్యపరగణాలు, హ యిదరాబాదు, రాజపుత్రస్థానము, మధ్య యిండియాలోకూడ నుత్పన్నమగుచున్నది. బర్మాదేశమందలి ఛింబ్రిక్, దక్షిణాచాన్ సంస్థానములలోను దొరకుచున్నది.

రాగి—బర్మా రాజ్యమందలి ఉత్తరపాక్ సంస్థాన ములలోని కాద్మినుగనులలో రాగి స్వల్పముగ దొరకుచున్నది. రాగిని కనుగొనుటకు ఫోటానాగపురమున 58 యేండ్లు పరిశో ఢనల గావించిరి తుదకు 1909 సంవత్సరమున కేపుకాపరు కం పెనివారు రభాగనివృత్త ప్రవృత్తి సారంభించిరి. 1928 సంవత్స రమున 11, 98 హెక్టారులనువెయిట్లు రాగి మనదేశమునుండి యెగుమతి యయ్యెను.

బంగారు—భూప్రపంచమందలిదేశములలో బంగారు ఉత్పత్తికి హిందూదేశము ఏడవస్థానము నాక్రమించుచున్నది. మైసూరుసంస్థానమందలి కోలారు బంగారుగనులలో నెక్కువ మొత్తము త్రొక్కుచున్నారు. నిజాము రాజ్యమందును, స్వల్ప ముగ అనంతపురంజిల్లాలోను నీయమాల్వలోహము లభ్యమ గును. బర్మాదేశపునదీగర్భములందనేకచోట్ల నిది కొంచెముకొం చెట్టు కనబడుచుండును.

ఇనుముఉత్పత్తి—ఇనుము హిందూదేశమునందు పలు చోట్ల కనబడుచున్నది. 1928 సంవత్సరమున నీదేశమునుండి 1,81,500 టన్నుల దుక్కుయిన మెగుమతి యయ్యెను. రెండు గొప్పకపెనీల వారివృద్ధు విరివిగ దీనిని యంత్రపాహామ్యముచే ద్రవ్యించుచున్నారు.

మాంగనీసు—ఇది విశాఖపట్టణముజిల్లా, బల్లారిజిల్లా, సంహారు సంస్థానము, మైసూరురాజ్యము, మధ్యపరగణాలు, పాంచనపాలుజిల్లా మధ్యయిండియాలోని రూబువా, ధేవారు జరిస్సాల్లలోను ఉత్పన్నమగుచున్నది. ఇండియాలో వ్యయపరు పబడినదిగాక 1928 సంవత్సరమున నీదేశమునుండి 7,75,870 టన్నుల సరకు ఎగుమతిచేసిరి. దానిలో 880948 టన్ను లింగ్లం డునకు బోయెను.

లోహపుచమురు—ఇది విస్తారముగా బర్మాలో దొర కుచున్నది. మరియు ప్రిటోలియము అస్సాములోను పంజాబు లోని అట్టాకు (అటకపురి) వద్దను దొరకుచున్నది. హిందూ దేశమందు వ్యయపరుపబడినది గాక 19,029,224 గాలనుల చము రితరదేశముల కెగుమతి చేయబడెను.

తగరము, టంగుస్టిక్ :: ఈగనులు బర్మాలో లాభక రముగ సాగుచున్నవి. ఈలోహములు రాజపుత్రస్థానముందును ధేవారు-జరిస్సా రాజధానియందునున్నవి. 1928 సంవత్సరమున 8250 హెక్టారుల వెయిట్లు తగరము, 1884 ముతకతగరము, 394 టన్నుల టంగుస్టిక్ ఎగుమతియయ్యెను.

ప్రతి—హిందూదేశమునుండి యేటెట నెగుమతియగు షరతులలో నూటికి 38 పాళ్లు ప్రతి దూడయెయున్నది. ఇది తగినవాడు లాంకపేరు వరకులపని తపాతపా నొందును. ఈదేశ

కపరిపాలనమును గురించి యునటి వర్తకులకు గల యాంతోశన మంతయు దూదినిగురించినట్లు యెయ్యవచ్చు. దాని యెగుమతికి ఢంగము కల్పితమొకట వారు చెడుదురు. వీరిలాభముకొరకేగదా మనదేశపు దూదియంత్రములలో సిద్ధమగుజట్టులకు ప్రతిప్రభా పన్ను విధింపబడియున్నది.

అగి సె—ఎల్లిగి సెను, విత్తులకొరకు పెంచుదురుగాని సారకొరకు నువయోగింపరు. నిరుటివత్సరమున 28 లక్షల య కరముల భూమిలో దీనిని పెంచిరి. ఇకముందునుండి వారను కూడ తయారుచేయుటకు యోచించుచున్నారు. 8,56,918 ట న్నుల అవి సెగింజలను 1928 సం॥ రమున నెగుమతిచేసిరి.

జవవార:—వర్తకపుల్కలలో దీనికొక గోగునా రను కిత్తనారనుకూడ చేర్చుదురు. 785000 యకరములభూమి దీనిసాగుక్రింద నున్నది. 1928 సం॥ రమున గోగునార, జవవ వార కిత్తనార, 46 లక్షల బస్తాలు (400 పానుల బస్తా) యీదేశపుగోనెల యంత్రములలో వినియోగపడెను. ముప్పది లక్షలబస్తాలవార యెగుమతిచేయబడెను. ఈసంవత్సరమున 15 లక్షల యకరములభూమి సాగుఅనుననియు సుమారు 70 లక్షల బస్తాల సరకు దిగుబడి యగునని అంచనాచేయబడెను.

పట్టు—ఇది మాడుచోట్ల దొరకుచున్నది. 1. చన్న పురి రాజధానిలో దక్షిణమైసూరు కోయంబత్తూరుజిల్లాలోను, 2. బంగాళా రాజధానిలోని మూర్షిదాబాదు, మల్దా, రాజ సాయి వీరభూమిజిల్లాలోను, 3. కాశ్మీరము, జమ్మూ, ఉత్తర పంజాబు, పశ్చిమోత్తర పరగణాలోను మొత్తము దిగుబడిలోని మాడుమంతలలో రెండువతులు మైసూరునుండి యె యున్నది. ఇదిగాక చోటానాగపురమును, జరిస్సా, మధ్యపరగణాలో కూడ టాసారుపట్టు తయారగును. అస్సాములో మూగా, ఈరీ అనబడు పట్టుదొరకును. 1928 సంవత్సరమున 1292,935 పా నుల ముతకపట్టు ఎగుమతియయ్యెను.

బొమ్మ:—ఈదేశమునుండి యెగుమతియగు బొమ్మ కంబళీలకు, గొంగళీలకు, తివాసులకు, టోపీలకు నువయోగిం తురు. ఇది యుక్త దేశమగుటచేత కట్టుబట్టుకొరకు దానినంతగ నువయోగింపరు. హిందూదేశపు పశ్చిమోత్తర భాగములందు దీనివర్తకము పెండు. ఉన్ని లేకబొమ్మ అస్తవస్థానము,మధ్యయే ప్పాలనుండి విస్తారముగ వచ్చును. క్వెట్టా, మకారపురము, అమృతసరస్సు, ముల్తాన్ పట్టణములు దీని వర్తకస్థానములు. 1928 సంవత్సరమున నీదేశమునుండి మాడుకోట్ల డెబ్బదియైదు లక్షల పానుల ఉన్ని బ్రిటిషుదీవులకు పంపబడెను.

కాయధాన్యములు—సుమారు ఒకకోటి అరువదియైదు లక్షల యెకరముల భూమిలో వీనిని పండితురు. వీని నిచ టనే ప్రజ లాచారపదార్థములుగ విరివిగ నువయోగింతురు గాన గతవత్సరమున 56,885 టన్నుల కాయధాన్యము లెగుమతి యయ్యెను.

మొక్కజొన్న:—దీనిని దేశమంతట పెంచుదురు. విస్తారముగ గంగాపరిసరప్రాంతములందు సాగుబడియును. నాగుబడి విస్తీర్ణము 60 లక్షల యకరములు. 1928 సంవత్సర మునందు 48850 టన్నుల మొక్కజొన్నల నెగుమతిచేసిరి.

జొన్నలు:—వీనిలో రకములభేదమున్నది. దేశమం దన్న భాగములలోని దివ్యవసాయము చేయబడును. నాల్గు కోట్లయకరముల భూమిలో దీనిని పండితురు. ఇదికూడ నిచ టనే భోజనపదార్థముగ నువయోగింపబడును గాన 18,205 టన్నులు మాత్రమే విదేశములకు పంపబడెను.

పప్పుదినుసులు:—వీనిలో కొన్నిరకముల కాయధాన్య ములు, చిక్కునులు, బటాణీలు చేరును జర్మనీతో యుద్ధకాల మున దాన్యాబునదీపరిసర దేశములనుండి యింగ్లండునకు వచ్చె డి హరికాటు చిక్కునుల రాకనిలిచిపోయినందున బర్మాతెల్ల చిక్కునుల నువయోగింపకొనిరి. పప్పుదినుసులు లేనియంగడి ఏకగ్రామమునందైన నుండును. 1928 సంవత్సరమున 194988 టన్నులపప్పుదినుసు లెగుమతి చేయబడెను.

వియ్యము:—ప్రపంచమందలి యన్ని దేశములలో వి య్యము ఎగుమతికి హిందూదేశము మొదటిది. వర్షాభావ మున నదిలేనందున, పంటలోపము సకృతిగలుగుటన బర్మానుండి వి య్యము విస్తారముగ నెగుమతి కాకలేదు. హిందూమహా రాష్ట్రముం దంతట ఏడకోట్ల యకరముల భూమిలో వా సాగుబడి జరుగుచున్నది. 1928 సంవత్సరమున 2002925 ట న్నులవియ్య మెగుమతి యయ్యెను.

గోదుములు:—భూప్రపంచమందలి గోదుమపంటలో పదవంతు హిందూదేశమందున్నది. పంజాబుదేశముల కిది ము ఖ్యాతరము. బ్రిటిషుయిండియాలో రెండుకోట్ల 45 లక్షల య కరములలో గోదుములుపండుచున్నవి. 1928 సంవత్సరమున 7,48,981 బన్నుల గోధుముల రవానాయయ్యెను. కరాచీలేపు వర్తకమునందు గోదుమతియెగుమతియే ప్రధానమైనది.

చమరుగింజలు:—వీనిలో అముదము ముఖ్యము. 1928 సంవత్సరమున 6,98,186 గాలనుల అముదము ఎగుమతిచేయ బడెను.

కొబ్బరి:—దీనినుండి, కాయ, కుర్రీ, చమురు, పిండి, పీచు వర్తకపదార్థములుగ నువయోగింపబడును. దీనికి సకాల వర్షము లుండవలెను. గాలి తుపానులేకుండవలెను. వారికేళము లు సముద్రతీరమునను, జెల్లాజిల్లాలో చక్కగ నెదిగి పరిల్లును. 1928 సంవత్సరమున 2,49,688 గాలనుల కొబ్బరినునె 81,981 టన్నులత్రాడు 8979 టన్నులకొర్రీయెగుమతి యయ్యెను.

ప్రత్తింజలు:—గతవత్సరమున 148,782 టన్నులు మనదేశమునుండి విదేశములకు పంపబడెను.

వేరు సెనగ:—దీనిసాగుబడివిస్తీర్ణము హెచ్చుచున్నది. సాగుబడిలోనున్న 25 లక్షలయకరములనుండి పదిలక్షలబస్తాల పంట యంచనాచేయబడినది. ఇదికూడ విస్తారముగ నిచట నా వారపదార్థముగను చమురునకును నువయోగింపబడుచున్నది. 1928 సంవత్సరమున 2,66,677 టన్నుల వేరు సెనగపప్పు యెగు మతి చేయబడెను.

ఇప్పవిత్తులు:—వీనిని మధ్యపరగణాలోను చోటా నాగపురమున మపురాయందును. సబ్బులను క్రొవ్వులెత్తులను చే యుట కిచ్చిపనికీవచ్చును. యుద్ధమునకు బూగ్యమిచ్చి ప్రతియేట 27,000 టన్నులవర కెగుమతియగుచుండెను. నిరుడు 12,715 టన్నులు మాత్రమే మనదేశపు సోలిమేరలను చాటినవి.

ఆవాలు తంపెపగింజలు:—ఉత్తరహిందూస్థానమున వీనిపంట విస్తారము. 88 లక్షల యకరములు వేవ్యమున నున్న వి. 1928 సంవత్సరమున 3,24,149 టన్నులు ఎగుమతి యయ్యెను.

నూపులు:—దీనిపంట దేశమంతట నున్నది. కాని బొంబాయి, చెన్నపురిరాజధానులందు, బర్మా, మధ్యపరగణా లందు విస్తారముగ పండితురు. 1928 సంవత్సరమున ముప్పది లక్షలయకరములలో నువుల జల్లిరి. 10,995 టన్నుల నువుల లెగుమతిచేయబడెను.

కాశీ:—పశ్చిమకనుమలలోను మైసూరుసంస్థానమందు దీనిపంట వృద్ధిగానున్నది. 1928 సంవత్సరమున 97,000 య కరముల కాశీతోటలుండెను. 200218 హెక్టారులవెయిట్ల గింజ లెగుమతి యయ్యెను.

లేయాకు:—ఇది యీదేశపు టుద్ధిదమే. చీనాదేశము నుండి విత్తనముల డెప్పించి పెంచబయునని 1884 సంవత్సర మున ఆషిమట్ట చాలధనము వ్యర్థపుచ్చిరి. ఈదేశపులిసము చీనాదేశపు విత్తనముతో సరిరాదగినదయిన 1888 సంవత్సరము నాటికి కనుగొనిరి. అప్పటినుండి అస్సాముదేశమున హిమవ న్నగప్రాంతములందు పడమటి కనుమలందు లేయాకు విరివి పెంచబడుచున్నది. 1928 సంవత్సరమున 710000 యక రముల భూమి లేయాకుతోటలక్రింద నున్నది. 89 కోట్ల 50 లక్షల పానుల లేయాకును 15 లక్షల పానుల లేయాకుసాడి యను రవానా యయ్యెను. చీనాతరువాత నిండియాలోనే లేయాకు విస్తారముగ తయారగుచున్నది.

రబ్బరు:—మలబారు తీరమున మలగుళూరు మొదల క న్యాకుమారి యగ్రమునరకును పశ్చిమతీరమునను. బర్మాలో తెనాసరిం తీరమున రబ్బరు పెరుగుచున్నది. వీని కాలమాన స్థితి మలబార్దీపకల్పముతోష్ణస్థితితో సరివచ్చును. ఒక కోట్ 45 లక్షల పానుల రబ్బరు 1928 సంవత్సరమున నీదేశమునుండి యెగుమతి యయ్యెను.

కలప:—పేరుగల యడవులన్నియు సారెష్టు డిపార్టు మెంటువారి పాలనమున నున్నవి. వాని విస్తీర్ణము 225000 చదరపుమైళ్లు. అడవి కలపలో బర్మాతీరు ప్రతీక సము. 1928 సంవత్సరమున 86952 ఘనటన్నులకుమె ఎగుమతియయ్యెను. దేవ తారు, నల్లమద్దికట్టి, సాలము, పామాకము, చందనము మొ దలగు దుర్బ మములు వి శేష లాభ దాయక ములు. వాని పరిశో మము పూర్ణముగ వారంధముకాలేదు.

ఈపైన చెప్పబడిన యొక్కవర్ణనమునందలి లాభ ము ను యూరపియను వర్తకులు శతగుణము సమృద్ధుగాను ననుభవించు చున్నారు. వారిధనమును పెట్టుబడిపెట్టి గొప్పసిబ్బందుల సేర్ప రచుకొని, సమర్థుల నాయకులకు బాధ్యత నప్పగించి, గను నాగమన సౌకర్యముల సేర్పరుచుకొని వ్యాపారము వర్ధిల్ల జేయుటలన వారికి లాభముచేసారుట వింతకాదు. హిందూదేశ మునకు స్వరాజ్యము వలన రాజ్యములవలే సంప్రాప్తమయి నప్పుడు ముందు వర్తకమర్కములు కొంతవరకు సవరణయై లాభ ము హైందవులకు యూరపియనులకు జవాబుదేశమందువలె న్యాయమార్గానుసరణముగ నిరూపింపబడగలదు. అంతవరకు మనము చగచిన పనిలేదు. వ్య వహార ము యథాస్థితిని నడచు యుండవలెను. కాకినాడు

ఆంధ్ర తాంజనము

నూతనయంత్రములు

నూతనపరికరములు

నరస్వతీపవర్ వైన్ రాజమండ్రి

తెలుగు-నాగరి-అరవము-ఇంగ్లీషు-లో గ్రంథములు మొదలగునవి ముద్రింపబడును.

తెలుగు హెడ్డులు
కవర్లు
క్యాపబుక్కులు

రసీదు బుక్కులు
శుభలేఖలు
ఆఫ్టోనుబ్లాకులు

పలురంగుల వాల్ పేపర్లు
చక్కగా
ముద్రింపబడును.

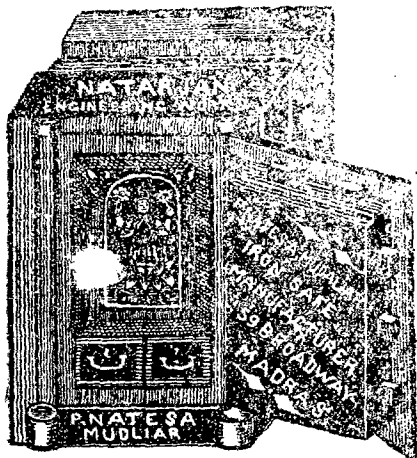
1493

గ్రంథములలోని కువయుక్తములగు బొమ్మలు అనగా ఎన్ గ్రేవింగువనులు చక్కగా తయారుచేయబడును.

నరనము

దృఢమైనది

నమ్మకమైనది.

యిప్పటిమోస్తరుప్రకారము బాగుగా తయారుచేయబడిన ఇనుపపెట్టెలు ఈదిగవ తెలుపబడిన వారికడ ఆమృతమునకు సిద్ధముగాయున్నది. బాంకులు, కంపెనీలు, కార్యాలయములు, కోఆపరేటివ్ సంఘములు మొదలగువాటికి సరఫరా చేయబడినవి. (1429)

పి. న. శే. శ. మొదలియార్,

ఇనుపపెట్టెలు చేయువారు, 59, బ్రాడ్వే, మద్రాసు. ప్రాచీణ, నటరాజన్ ఎంజినీరింగు వర్కుసు. ఐరన్ అండు బ్రాస్ ఫౌండర్లు ఆయిల్ ఎంజిన్లు, మోటారులు, మెషిన్ భాగములు, మొదలగునవి రిపేరు చేయుటయందు సమర్థులవారు. రైసుమిల్లుల కావల్సివీలండ్రు, సాప్లింగు, నట్టులు, సరసముగా యివ్వబడును. ముప్పరాయన్ శిఫ్ట్, పెద్దనాయక్ పేట, మద్రాసు. మెషిన్లకు సంబంధించిన భాగములన్నియు ఆర్డరు యిచ్చిన తయారుచేసి యివ్వబడును. ఈ త్రవములు వ్రాసిన బదులు వ్రాయబడును.

గోదావరి హిందూ సమాజము

వారు ప్రచురించిన

భగవద్గీత

చక్కని నులకవచనము. సుందరమైన బైండు. సాగునైన గ్లెజ్ కాగితములపై ముద్రితము. మెల పదిహేనాంకు. ఈ నులక బైండి వచనగ్రంథము బైబిల్ నమును. సన్మార్గములను నెల్పుచు, ఎల్లరకు సత్కర్మతో పయంకై మై యుండును. ప్రతిహిందూగృహమునందును నలంకరింపదగిన దివ్యగ్రంథము.

వైపు స్తకములు ఈక్రింది వారివద్ద దొరకును: కార్యదర్శి, గోదావరి హిందూ సమాజం, రాజమండ్రి.

సెంట్రల్ బుక్ డిపో, రాజమహేంద్రవరము.

వెలస్వల్పము! ఫలమత్యధికము!! ప్రతియొక్క రుతప్పక వాడతగినది!!

పాశ్చాత్య మెంటుచలపంతులు వారి లోకామయవార కస్తూరిమాత్రం:—ఈ దివ్యగ్రంథము మిక్కిలి విలువైనకస్తూరి, కుంకుమపువ్వు, పచ్చకర్పూరము, అమూల్యమైన వనమాలికలచేర్చి తయారుచేయబడినది. ఇంత విలువగల బొంపమువీధవారు మొదలు భాగ్యవంతులు వరకు కష్టములేక కొనుటకై 250-300 మూత్రలు గల బుడ్డి 1-కి ధర 0-4-0 కే యివ్వబడుచున్నది. 6 బు 1-4-0. ప్యాకెంట్. పోస్టభియ్యము. బిడ్డలు మొదలు పెద్దలవరకు సాధారణమైన వ్యాధులన్నిటికి అనుపానశీదములలో వాడవలెను. ఇవిగాక ఈ దిగువ తెలుపబడినవి ఆత్మదృఢతకు గుణమిచ్చును.

వృద్ధరాజరసాయనము:—బలహీనత, రక్తిమలేనివారు, నిశ్శక్తులు, జ్ఞాపకశక్తిలేనివారు, అతిక్లిశాకము లగు వ్యాధులు కలవారి కిదిరామబోణమువలె. వైద్యభులను కుదుర్చుటయేగాక మంచిరక్తవృద్ధిని, ఆద్యుతమైన ధాతువృద్ధినికలిగించును. 2-0-0

మహాభృంగామలక తైలము:—కండ్లుమంటు, నిద్రలేమి, మనస్సుకు వ్యాధులము, విడువని తలనొప్పి మొదలు పనిచేయకుండుట మొదలగు శిరో, నేత్రకోగములను తప్పక కుదుర్చును. 0-8-0

వృదువరిహారీ:—ఎక్కిరకము తీటు, పొడ, ఎంతకాలము నుండియున్నను మూడుపుటలలో మండిపోవును. 0-4-0

కారికేళాంజనము: కండ్లలో ఎఱుపు, నీళ్లుకారుట, ముసక గాయండుట, కండ్లనొప్పి, కండ్లమంట మొదలగునవి మామకును 0-8-0

మా బొంపములన్నియు ధరస్వల్పము, ఫలమధికము. దీనినిజము ఒకసారి మాబొంపములు కొనినవారికే తెలియును. పాశ్చాత్య మెంటుచలపంతులు, వైద్యకాలాధికారి, ప్రధానవైద్యులు. 1

శ్రీ సీతారామవైద్యశాల, మైసూరు.

(594)

నాణ్యమైన బనీనులు

ఈ దిగువ నుదహరించిన మిల్లులలో తయారుచేయబడిన బనీనులు, హిందూదేశపుమిల్లు ను బులోనున్న, ఖర్చు నూలులో నున్న, హిందువుల పరిశ్రమచేతనున్న, చక్కలమైనపట్టు, పున్నె, ప్రత్తి, వస్త్రాభారములోనూ తయారుచేయబడి, బహుసరసమైనధరలకు. భాగ్యవంతులకు, బీదసాధులకు, విలుగా యుంజేలాగుననూ, విదేశపు ధరలకంటె వీలైనంత చొకగా యేర్పాటు చేసి విక్రయించుచున్నాము.

వర్తకులకు (హోలు కేలు) మొత్తపు బేరమునకు, కంట్రాక్టులకు చాలా వ్యాపారవీళ్లు కల్లుజేసినాము గమక ధరలు తెలియగోరినవారు యీక్రింది విలాసమునకు వ్రాసినయెడల చార్జీ లేకుండా ఖరీదులపట్టి పంపెదము. కాంపిలు బనీనులు ప్యాకెట్టు ౧ కి ఖరీదు, రు 6.0-0

మానేజరు:— ఆంధ్రహోదీరీమిల్సు, (1458) నెలవాడ, దక్షిణాంధ్రము.

వైద్యుని విలువను, వైద్యుని సామర్థ్యమును గుఱించి వైద్యులే అంగీకరించి యున్నారు

ఆతంకనిగ్రహమాత్రము

అన్ని జాతులవారును ఏనయనునందైనను వైద్యులు కాలవ్యత్యాసములేక తీసుకొనుటకు తగినదని వైద్యులే అంగీకరించియున్నారు. ఉపయోగించి దీని నిజమును తెలుసుకొనడు.

32 మూత్రలగల డబ్బా 1-కి ధర 1-0-0 ఉత్తరము. వ్రాసిన వ్యాటలాగు ఉచితముగా కంపబడును

ఆతంకనిగ్రహ ఫార్మసి

219 26, బ్రాడ్వే, మద్రాసు

జ్వరహరి

సీసా 1-కి వెల 0-12-0. పి. పి. సహా 1-2-0

జ్వరహరిని అయిదుపుటలు సేవించిన వ్యక్తు విడుపు జ్వరములు, చలి భారాజ్వరములు మొదలగు నడుస్త జ్వరములు మోసను

వెల సీసా 1-కి వెలకు మందు రు. 0.4-0

ఈనూనెను తలకురాచిన వెంటనే నశించును. చర్మమునకు వెండ్రుకలకు హాని యుండక వెండ్రుకలు పెరుగును.

అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి